

BOT

พระสยาม MAGAZINE

ฉบับที่ 2 เดือนมีนาคม - เมษายน 2562

ปวงข้า พระพุทธเจ้า เหล่าทวยราษฎร์
เนื่องโอกาส บรมราชา อภิเชกศรี
วอทัมกราบ แทบพระบาท องค์กรผู้มี
สืบจักรี วงศ์กษัตริย์ หลักรัฐไทย

ขออาราธนา คุณพระ คุณเทวา
คุณบูรพ กษัตรา นานาสมัย
อภิบาล ปกป้อง องค์กรุวไนย
อำนาจชัย สุขพละ อายุขบวร

รัชสมัย ศิริพิพัฒน์ วัฒนา
ปวงประชา สุขสานต์ สโมสร
สยามรัฐ สามัคคี สกาพร
เกียรติทำจร เฟื่องระบิล ถิ่นสากล

วอทัมกราบ ทวยบังคม องค์กราชา
มหาวชิรา ลงกรณ์ อมรผล
วชิรเกล้า เจ้าอยู่หัว ของปวงชน
ทั่วแห่งหน ชนเช่ซ้อง ทรงพระเจริญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า ผู้บริหาร และพนักงาน ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประพันธ์โดย ดร.วิโรท สันติประภว
ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

Editor's Welcome

สวัสดีค่ะ ท่านผู้อ่านทุกท่าน ตามที่สำนักเลขาธิการพระราชวัง รับพระราชโองการเหนือเกล้าเหนือกระหม่อมให้ประกาศให้ทราบโดยทั่วกันถึงพระราชพิธีบรมราชาภิเษกในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ตามพระราชประเพณีเพื่อความเป็นสวัสดิมงคลของประเทศชาติ และราชอาณาจักร ที่มีขึ้นในช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม 2562 นี้ ให้เป็นที่ชื่นชมยินดีของประชาชนผู้มีความหวังตั้งใจอยู่ทั่วกัน นับเป็นเหตุการณ์ครั้งสำคัญของประวัติศาสตร์ชาติไทยรวมทั้งพสกนิกรชาวไทยทั้งปวงอย่างยิ่ง

วารสาร BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับนี้ น้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงขอนำเสนอบทสัมภาษณ์ ศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม ประธานกรรมการฝ่ายจัดพิธีการงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้ต่าง ๆ ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก รวมไปถึงเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของพระราชพิธีฯ ในคอลัมน์ Cover Story และในคอลัมน์ The Knowledge จะเป็นการนำเสนอบทความเกี่ยวกับพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีต่อธนาคารแห่งประเทศไทยและบทสัมภาษณ์ของผู้ที่ได้รับทุนการศึกษาพระราชทานฯ

ปี 2562 เป็นโอกาสอย่างยิ่งของประเทศไทยในการรับหน้าที่เป็นประธานอาเซียน คอลัมน์ Conversation with the Governor ขอนำเสนอการร่วมสนทนาระหว่าง ดร.วิโรจน์ ลั่นดีประภพ ผู้ว่าการ ธปท. กับ คุณณัฐรา โกลลวาทิน บรรณาธิการข่าวอาเซียน สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ในหัวข้อ "ASEAN Financial Integration" นอกจากนี้ คุณจันทวรรณ สุจริตกุล ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายยุทธศาสตร์และความสัมพันธ์องค์กร ได้มาเล่าถึงบทบาทของ ธปท. ในการผลักดันความร่วมมือทางเศรษฐกิจการเงินในกลุ่มสมาชิกอาเซียน

ในส่วนคอลัมน์ Public Trust เราได้รับเกียรติจากตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ศาสตราจารย์พิเศษจรูญ ภัคดีธนากุล ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนิติศาสตร์และกระบวนการยุติธรรมที่จะสร้างแรงบันดาลใจในการทำหน้าที่ ด้วยการยึดมั่นในหลักการของความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และดำรงไว้ซึ่งความบริสุทธิ์ยุติธรรม ส่วนคอลัมน์ Relax @ Reun Pae พบกับเส้นทางความสำเร็จและความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเงิน การธนาคารและเศรษฐกิจ รวมทั้งความท้าทายในการผลักดันงานกฎหมายภายใต้บทบาทเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจาก ดร.จารุวรรณ เสงตระกูล

เรียนรู้ไปกับคุณโจ ฮอร์น พัดโนทัย นักธุรกิจหนุ่มที่สั่งสมประสบการณ์จากหลากหลายวัฒนธรรม และนำมาต่อยอดในการเป็นที่ปรึกษา ที่มีส่วนในการสร้างความสำเร็จของการทำธุรกิจระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน ในคอลัมน์ Inspiration

สุรรัตน์ ลัดนันตีย์
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายบริหารการสื่อสารองค์กร

.....
เจ้าของ :
ธนาคารแห่งประเทศไทย
ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ :
ดร.วิโรจน์ ลั่นดีประภพ
ที่ปรึกษา :
จันทวรรณ สุจริตกุล
บรรณาธิการ :
สุรรัตน์ ลัดนันตีย์
กองบรรณาธิการ :
ขจร ธนะแพทย์, มณีฉาย ไชยบุวัติ,
สุพิชา พันธเสน, ปิยะนุช ปฐมศิริ,
ปกรวิษ อ่อนประไพ, นฤพนธ์ รัชพงษ์,
จุฑามาศ ศิริประชา, กัมพล แก่นสุวรรณ,
เฉลิมรัฐ สุวรรณไพรัตน์, ณัฐพล ชัยเกียรติศักดิ์

Contents

BOT พระสยาม MAGAZINE

04 Cover Story

พระราชพิธีบรมราชาภิเษก
มรดกทางวัฒนธรรมของแผ่นดิน

14 The Knowledge

- พระมหากรุณาธิคุณของในหลวงรัชกาลที่ 10 ที่ทรงมีต่อธนาคารแห่งประเทศไทย
- ทุนพระราชทาน รัชกาลที่ 10 แสงทองจากฟ้าส่องสว่างทั่วแดนดิน
- ประธานอาเซียนกับการสานต่อความร่วมมือภาคการเงิน และการขับเคลื่อนประชาคมเศรษฐกิจ

28

28 Payment Systems

Digital Payment เป็นทางเลือกหลักในการชำระเงินแผนกกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน ฉบับที่ 4

31 Financial Wisdom

พิธีมอบรางวัลธรรมมาภิบาลดีเด่นปี 2562 รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ

32 Conversation with the Governor

บทบาทของ ธปท. ในการเป็นประธานธนาคารกลางของ ASEAN

36 BOT Get to Know

ทำความรู้จักกับพันธกิจและงบการเงิน ธปท.

40 Relax @ Reun Pae

ดร.จารุวรรณ เสงตระกูล นักกฎหมายที่ความเชี่ยวชาญเกิดจากการลงมือทำและปฏิบัติจริง

44 Inspiration

โจ ฮอร์น พัดโนทัย นักธุรกิจหนุ่มไทยกับพันธกิจทูตเศรษฐกิจจีน-ไทย สืบต่อสายใยจากรุ่นสู่รุ่น

58 Eat Guide

Singto - Mangkud 2 คาเฟ่บนถนนราชพฤกษ์ ที่มีแต่ความอร่อย

60 Wordbook

2 คำศัพท์กับการประชุม ASEAN

61 Library & Archives

หนังสือหมางคดในงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

48 Public Trust

ศาสตราจารย์พิเศษจรูญ ภัคดีธนากุล กฎหมายที่ปราศจากธรรมะ ถือเป็นสิ่งอันตราย

52 Smart Generations

โอกาสและความท้าทายในฐานะ Liaison Officer

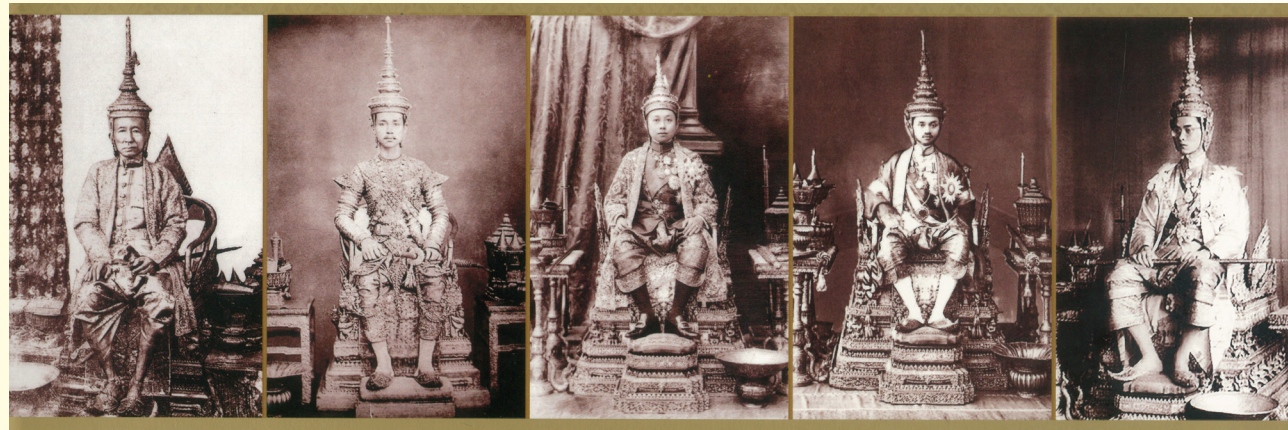
56 Bestination

ASEAN Cultural Center ศูนย์วัฒนธรรมเพื่อการเรียนรู้ครบเครื่องเรื่องอาเซียน

พระราชพิธีบรมราชาภิเษก

มรดกทางวัฒนธรรมของแผ่นดิน

(จากซ้ายไปขวา) พระบรมฉายาลักษณ์รัชกาลที่ 4-7 และรัชกาลที่ 9 ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกในวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2493 คนไทยส่วนใหญ่คงไม่มีโอกาสได้เห็น หรือมีส่วนร่วมพิธีบรมราชาภิเษกที่สืบเนื่องมาตั้งแต่สมัยโบราณที่สำคัญพระราชพิธีนี้ไม่เพียงเป็นพิธีที่ยิ่งใหญ่ซึ่งสะท้อนถึงวัฒนธรรมอันวิจิตรงดงามและยังคงเอกลักษณ์ความเป็นไทย แต่ยังเป็นพิธีศักดิ์สิทธิ์ที่แสดงถึงการเข้ารับตำแหน่งพระมหากษัตริย์อย่างสมบูรณ์ตามโบราณราชประเพณี งานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ที่จะเกิดขึ้นในวันที่ 4 - 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 นี้ จึงเป็นโอกาสสำคัญที่ประชาชนชาวไทยจะได้มีส่วนร่วมในงานพระราชพิธีครั้งประวัติศาสตร์

BOT ws:สยาม MAGAZINE ได้รับความกรุณาจาก ศาสตราจารย์ ดร.วิชฌู เครื่องาม รองนายกรัฐมนตรี และประธานกรรมการฝ่ายจัดพิธีการงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก มาฉายภาพถึงที่มา ความสำคัญ และการสืบสานพระราชพิธีบรมราชาภิเษกที่มีมาตั้งแต่ครั้งบรรพกาลจวบจนปัจจุบัน

● ความสำคัญพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

คำว่า "บรมราชาภิเษก" มาจากคำว่า "บรม" หรือ "ประมุข" แปลว่า ยิ่งใหญ่ สมาสกับคำว่า "ราชา" แปลว่า พระมหากษัตริย์ และสนธิกับคำว่า "อภิเษก" แปลว่า รดน้ำ เมื่อรวมกันก็คือ การรดน้ำถวายพระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ ซึ่งในสมัยอยุธยาไม่เรียกว่า "บรมราชาภิเษก" เรียกว่า "ราชาภิเษก" เท่านั้น แล้วภายหลังมีการเพิ่มคำว่า "บรม" เข้ามา

ความสำคัญของพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ข้อที่หนึ่งเป็นการดำเนินการตามโบราณราชประเพณี หรือพิธีกรรมของศาสนาพราหมณ์ที่เข้ามาเมื่ออิทธิพลในทวีปเอเชีย ผ่านทางลังกา เข้าพม่า ลาว ไทย กัมพูชา พิธีบรมราชาภิเษก หรือที่ฝรั่งเรียกว่า Coronation นั้น เป็นพิธีที่มีในทุกประเทศที่มีพระเจ้าแผ่นดิน แม้แต่ประเทศในฝั่งยุโรปที่ได้รับอิทธิพลมาจากศาสนาคริสต์ ทั้งในอังกฤษ ฝรั่งเศส และเยอรมนี ในอดีต หรือสเปนในปัจจุบัน จะมีสังฆราชบาทหลวงมาทำพิธี และบางประเทศเป็นผู้สวมมงกุฎให้พระเจ้าแผ่นดิน ความสำคัญข้อที่สอง เป็นการแสดงให้เห็นถึงการเข้ารับตำแหน่งพระมหากษัตริย์อย่างสมบูรณ์ตามโบราณราชประเพณี ไม่ใช่สมบูรณ์ตามกฎหมาย

การขึ้นเป็นพระเจ้าแผ่นดินของประเทศไทยที่ผ่านมาจะมีขั้นตอน 2 ขั้นตอน ขั้นตอนหนึ่ง ขั้นตอนรับพระราชสมภติ การที่พระองค์ทรงยอมรับพระราชสมภติ และขึ้นครองราชย์ เพียงเท่านี้ก็สมบูรณ์ตามรัฐธรรมนูญสมบูรณ์ทั้งพฤตินัยและนิตินัย สามารถลงพระนามในเอกสารทุกอย่าง มีพระราชสิทธิและพระราชอำนาจเต็ม ไม่มีลดหย่อนผ่อนอะไรเลย อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยรับคตินิยมมาจากศาสนาพราหมณ์ เราจึงมีพิธีในขั้นตอนที่สอง คือ การบรมราชาภิเษก เป็นขั้นตอนตามโบราณราชประเพณี ซึ่งจะมีหรือไม่ ก็ไม่กระทบกับการเป็นพระมหากษัตริย์โดยสมบูรณ์ เพราะสมบูรณ์ในขั้นตอนที่หนึ่งอยู่แล้ว

● พระมหากษัตริย์ที่ไม่เคยผ่าน

พระราชพิธีบรมราชาภิเษก

รัชกาลที่ 8 แม้ไม่เคยผ่านพระราชพิธีบรมราชาภิเษกก็ถือว่าเป็นพระมหากษัตริย์โดยสมบูรณ์ พระองค์ทรงรับราชสมภติขึ้นครองราชย์เป็นพระเจ้าแผ่นดิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2477 ในขณะที่มีพระชนมพรรษาเพียง 9 พรรษา ทรงมีพระราชอำนาจเต็ม

แต่เนื่องจากทรงพระเยาว์และยังประทับอยู่ต่างประเทศ จึงมีผู้สำเร็จราชการทำหน้าที่แทน จนกระทั่งปี พ.ศ. 2488 ทรงเสด็จนิวัติพระนคร แต่เนื่องจากสงครามเพิ่งจบ ภาวะเศรษฐกิจไม่สู้ดี รัฐบาลไม่มีความพร้อม และต้องกลับไปศึกษาต่อที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ จึงไม่มีการจัดพระราชพิธีบรมราชาภิเษกในคราวเสด็จกลับครั้งนั้น และในปีรุ่งขึ้น ก่อนเสด็จกลับก็เสด็จสวรรคต รัชกาลที่ 8 จึงเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์เดียวที่ครองราชย์ 12 ปี โดยไม่มีพิธีบรมราชาภิเษก แต่ก็ไม่มีอะไรที่จะไปลดพระเกียรติยศลงได้

● พระมหากษัตริย์ที่ผ่าน

พระราชพิธีบรมราชาภิเษกมากกว่า 1 ครั้ง

พระมหากษัตริย์พระองค์อื่นทรงมีโอกาสและมีเวลาจึงผ่านทั้ง 2 ขั้นตอน บางรัชกาลทรงประกอบพิธีบรมราชาภิเษกถึง 2 ครั้ง รัชกาลที่ 1 มีพิธีบรมราชาภิเษก 2 ครั้ง เมื่อพระองค์ทรงปราบดาภิเษกขึ้นเป็นพระเจ้าแผ่นดินต่อจากสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี จึงประกอบพิธีบรมราชาภิเษกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2325 ซึ่งขณะนั้น บ้านเมืองยังไม่เรียบร้อย พระราชวังยังไม่สร้าง เครื่องใช้ไม่สอยก็มีไม่พอ แต่หลังจากพระองค์ทรงประกอบพิธีบรมราชาภิเษกครั้งแรก นอกจากงานเตรียมพระราชวังและเครื่องใช้ไม่สอยแล้ว พระองค์ได้สืบหาพราหมณ์และผู้รู้ธรรมเนียมต่างๆ โดยบุคคลสำคัญที่ช่วยพระราชพิธีในครั้งนั้นคือ เจ้าฟ้าพิณทวดี ซึ่งเป็นพระราชธิดาในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ทรงมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดราชประเพณีในราชสำนักฝ่ายในตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยา และทรงโปรดให้เจ้าพระยาเพชรพิชัยเป็นผู้จัดบันทึก จนกระทั่งทำเป็นตำราได้หนึ่งเล่มชื่อ "ตำราราชาภิเษกครั้งกรุงศรีอยุธยาสำหรับทอดหลวง" ซึ่งได้ใช้เป็นแบบแผนสืบมา หนึ่งในเรื่องที่น่าอัศจรรย์คือ ในระหว่างรอพิธีบรมราชาภิเษกครั้งใหม่ ชาวบ้านไปทอดแหที่ทะเลสาบในประเทศเขมร (สมัยนั้นยังเป็นของไทย) ได้พระขรรค์ที่พระเจ้าปทุมสุริยวงศ์ กษัตริย์เขมรใช้ในพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อมีผู้นำมาถวาย รัชกาลที่ 1 ทรงโสมนัสยิ่ง และทรงนำพระขรรค์นี้มาใช้ในพิธีบรมราชาภิเษกครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2328 และใช้พระขรรค์นี้ในพิธีบรมราชาภิเษกครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2328

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกครั้งแรก พ.ศ. 2411 (ภาพซ้าย) และครั้งที่ 2 พ.ศ. 2416 (ภาพขวา)

รัชกาลที่ 5 ทรงประกอบพิธีบรมราชาภิเษกครั้งแรก พ.ศ. 2411 เมื่อพระชนมพรรษา 15 ปี หลังจากรัชกาลที่ 4 เสด็จสวรรคตไม่กี่วัน พิธีครั้งนั้นจึงทำแค่พอประมาณ เพราะขณะนั้นอยู่ในช่วงทุกข์โศก และพระองค์ยังมีพระชนมายุน้อย อีกทั้งในช่วงนั้นพระองค์ทรงประชวรหนัก หลังจากนั้น ปี พ.ศ. 2416 เมื่อมีพระชนมายุ 20 พรรษา ทรงผนวชตามประเพณี ซึ่งถือว่าบรรลุนิติภาวะเป็นผู้ใหญ่แล้ว จึงทรงจัดให้มีพิธีบรมราชาภิเษกครั้งที่ 2

รัชกาลที่ 6 ในช่วงพิธีบรมราชาภิเษกครั้งแรก ประเทศไทยยังอยู่ในช่วงสงคราม หลังจากนั้นหนึ่งปี พระองค์ทรงมีพระวินิจฉัยว่าควรจัดพิธีอีกครั้งให้ยิ่งใหญ่ เพื่อแสดงศักดานุภาพให้ปรากฏแก่นานาประเทศว่า ไทยมีประเพณีอันเป็นอารยะ จึงทรงจัดพิธีบรมราชาภิเษกสมโภช ซึ่งเป็นพิธีบรมราชาภิเษกครั้งที่ 2 โดยทรงเชิญผู้นำจากนานาประเทศและมีแขกมาร่วมงานเป็นจำนวนมาก

● พระราชพิธีบรมราชาภิเษก สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ในการดำเนินการจัดงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษกครั้งนี้มีคณะกรรมการใหญ่หนึ่งชุด ซึ่งได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นองค์ประธานและที่ปรึกษา โดยมีคณะกรรมการอีก 5 คณะ โดยงานพระราชพิธีครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ช่วง พระราชพิธีเบื้องต้น เบื้องกลาง และเบื้องปลาย

พระราชพิธีเบื้องต้น เป็นขั้นตอนการเตรียมงาน เริ่มวันแรกในวันที่ 6 เมษายน ซึ่งเป็นวันจักรี เป็นวันเตรียมน้ำที่จะนำมาใช้ในพระราชพิธี นับตั้งแต่สมัยอยุธยา น้ำจะมาจากหลายแหล่ง แหล่งแรก คือ “เบญจสุทธคงคา” แปลว่าแม่น้ำบริสุทธิ์ 5 สาย ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำราชบุรี และแม่น้ำเพชรบุรี แหล่งที่สอง คือ จากสระศักดิ์สิทธิ์ 4 สระที่จังหวัดสุพรรณบุรีซึ่งขุดมาตั้งแต่โบราณ ได้แก่

สระเกษ สระแก้ว สระคา และสระยมนา แหล่งที่สาม คือ น้ำจากเมืองต่าง ๆ ในสมัยรัชกาลที่ 9 นำมาจากหัวเมือง 18 แห่ง แต่ในรัชกาลที่ 10 ทรงให้ทุกจังหวัดมีส่วนร่วม ซึ่งในบางจังหวัดมีแหล่งน้ำ 2 จุด บางจังหวัดมี 3 จุด สูงสุดคือ 6 จุด สำหรับกรุงเทพฯ จะนำน้ำศักดิ์สิทธิ์จากหอศาสตราคมในพระบรมมหาราชวังมาร่วมในพิธีด้วย รวมทั้งหมด 108 แห่ง นอกจากนี้ ก่อนตักน้ำจะมีพิธีปลีกรรม หรือพิธีบวงสรวงเทวดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์บริเวณหน้าแหล่งน้ำนั้น ๆ

วันที่ 8-9 เมษายน จะนำน้ำทั้งหมดไปประดิษฐานไว้ที่วัดศักดิ์สิทธิ์ โบราณในเมืองนั้น ๆ

วันที่ 18-19 เมษายน จะเชิญน้ำจากทุกแหล่งเข้ามาที่วัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร

วันที่ 22-23 เมษายน เป็นพิธีจารึกพระสุพรรณบัฏเฉลิมพระปรมาภิไธยในอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม โดยวิธีจารึก อาลักษณ์จะใช้เหล็กแหลมแกะพระนามพระเจ้าแผ่นดินที่จะตั้งขึ้นใหม่ลงบนแผ่นทองคำ แผ่นดวงพระราชสมภพ (วันเกิด) และพระราชลัญจกรประจำรัชกาล ซึ่งใช้เป็นดวงตราประทับกำกับพระปรมาภิไธย และเอกสารราชการแผ่นดิน

วันที่ 3 พฤษภาคม จะมีพิธีสำคัญคือ การประกาศการพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ซึ่งพระราชอาคันตุกะผู้ใหญ่ชั้นสมเด็จหรือรองสมเด็จ

พระราชลัญจกรพระครุฑพ่าห์ ประจำแผ่นดินรัชกาลที่ 7

พระราชลัญจกรพระครุฑพ่าห์ ประจำแผ่นดินรัชกาลที่ 9

พระราชอาคันตุกะ เป็นผู้อ่านบทขมุมนุเมเทวดา และประกาศเรื่องการสถาปนาภคตริย์เพื่อให้เทพยดาฟ้าดินได้รับรู้ ซึ่งพิธีนี้ทำมาตั้งแต่สมัยอยุธยา

พระราชพิธีเบื้องกลาง หรือพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ระหว่างวันที่ 4-6 พฤษภาคม

วันที่ 4 พฤษภาคม เป็นวันสำคัญที่สุด เรียกว่าวันบรมราชาภิเษก ตามพระฤกษ์ที่กำหนดไว้ ช่วงเช้า มีพิธีสำคัญเป็นลำดับไป

● พิธีสงรมุรธาภิเษก

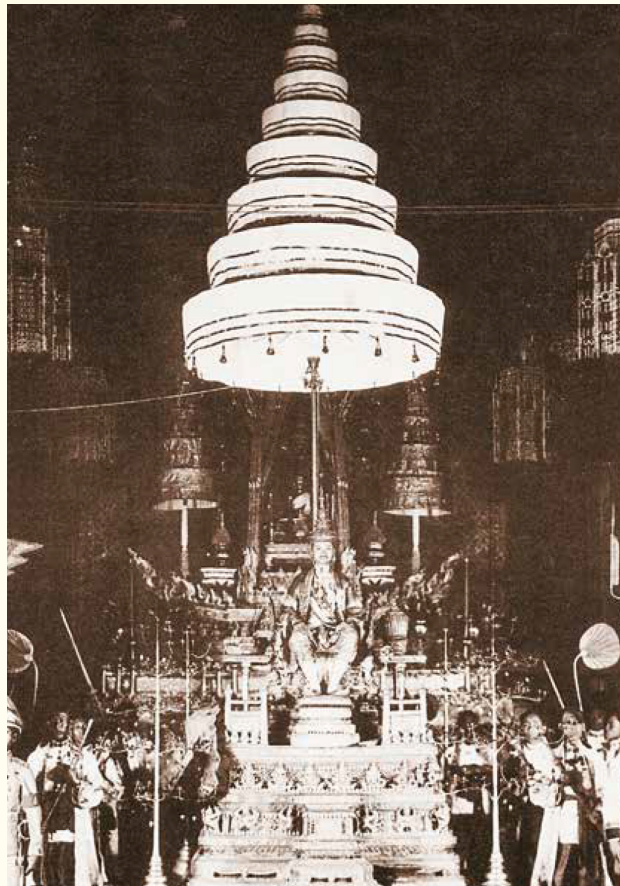
เริ่มจากพิธีสงรมุรธาภิเษก พระเจ้าแผ่นดินจะทรงเปลี่ยนฉลองพระองค์ที่เรียกว่า เสวตพัสดราภรณ์ (นุ่งขาวห่มขาว) เสด็จขึ้นไปประทับที่มณฑปพระกระยาसन ต่อจากนั้นจะเข้าสู่การสงรมุรธาภิเษก “สงรม” แปลว่า อาบน้ำ “มุรธา” แปลว่า ศิระษส่วนบนสุด “อภิเษก” แปลว่า รดน้ำ รวมความคือ รดน้ำจากหัวจรดเท้า โดยการไขพระสุหร่าย (ผักบัว) ซึ่งทำแบบนี้มาแต่โบราณ เรียกว่า “สหัสธารา” แปลว่า น้ำพันสาย จากนั้นสมเด็จพระสังฆราชทรงสรงน้ำถวายเบื้องพระปฤษฎางค์และพระหัตถ์ ซึ่งเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับคติของพรหมณ์ในอินเดียโบราณที่ใช้น้ำเป็นสื่อแสดงการสถาปนาแต่งตั้งบุคคลสำคัญ โดยถือว่าการรดน้ำ หรือ สรงชำระร่างกาย แสดงถึงการก้าวย่างเข้าสู่ชีวิตใหม่ที่มีสถานะต่างไปจากเดิม พิธีการสถาปนาภคตริย์ด้วยการสรงน้ำ ถือเป็นกาเปลี่ยนผ่านจากมนุษย์ธรรมดาไปเป็นสมมติเทพ

การสงรมุรธาภิเษกในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ในรัชกาลที่ 6 รัชกาลที่ 7 และรัชกาลที่ 9 ตามลำดับ

รัชกาลที่ 6 ทรงเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ ทรงพระมหาพิชัยมงกุฏ ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

รัชกาลที่ 7 ประทับพระที่นั่งพุทธานุภาณุจันทรสิริหาวสน์ บนพระแท่นบัลลังก์ ภายใต้ฉัตรพญานาคเศวตฉัตร

• พิธีถวายสิริราชสมบัติ

เมื่อสรองมูรธาภิเษกเสร็จแล้ว จะเสด็จออกจากมณฑลพระกระยาสนานไปยังหอพระสุลาลัยพิมาน ซึ่งเป็นหอพระเก็บพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ เพื่อเปลี่ยนฉลองพระองค์เป็นเครื่องบรมขัตติยราชภูษิตาภรณ์ หมายถึง เครื่องทรงเต็มยศพระเจ้าแผ่นดิน ขาดแต่พระมงกุฏ และเสด็จเข้าพระที่นั่งไพศาลทักษิณ ซึ่งเป็นสถานที่ประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

จากนั้นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จประทับพระราชอาสน์ที่มีชื่อว่า พระที่นั่งอัฐทิศอุทุมพรราชอาสน์ แปลว่า แท่นที่นั่งที่มีแปดมุมแปดเหลี่ยมทำจากไม้มะเดื่อ ซึ่งโบราณถือเป็นไม้ศักดิ์สิทธิ์ แล้วแต่พระองค์จะเสด็จประทับมุมหนึ่งมุมใดหรือทิศใดทิศหนึ่ง โดยแต่ละทิศ

จะสะท้อนความศิริสวัสดิมงคลด้านต่าง ๆ และในแต่ละทิศจะมีผู้รอถวายน้ำอภิเษก แล้วทรงเวียนไปจนครบแปดทิศ แล้วจึงเสด็จพระราชดำเนินไปยังพระที่นั่งภัทรบิฐ ซึ่งประดิษฐานอยู่ภายใต้ฉัตรพญานาคเศวตฉัตร ขึ้นตอนที่พระที่นั่งนี้สำคัญมากเพราะเมื่อเสร็จจากขั้นตอนนี้ พระองค์จะเปลี่ยนจาก “สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” เป็น “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”

เมื่อพระองค์เสด็จประทับพระที่นั่งภัทรบิฐ พราหมณ์จะเข้าไปถวายพระราชสมบัติ เริ่มจากถวายพระสุพรรณบัฏ ต่อมาคือพระมหาสังวาลที่ใช้มาตั้งแต่รัชกาลที่ 1 ตามด้วยการถวายเครื่องเบญจราชกกุธภัณฑ์

เครื่องเบญจราชกกุธภัณฑ์

• ความหมายที่ลึกซึ้งของเครื่องเบญจราชกกุธภัณฑ์

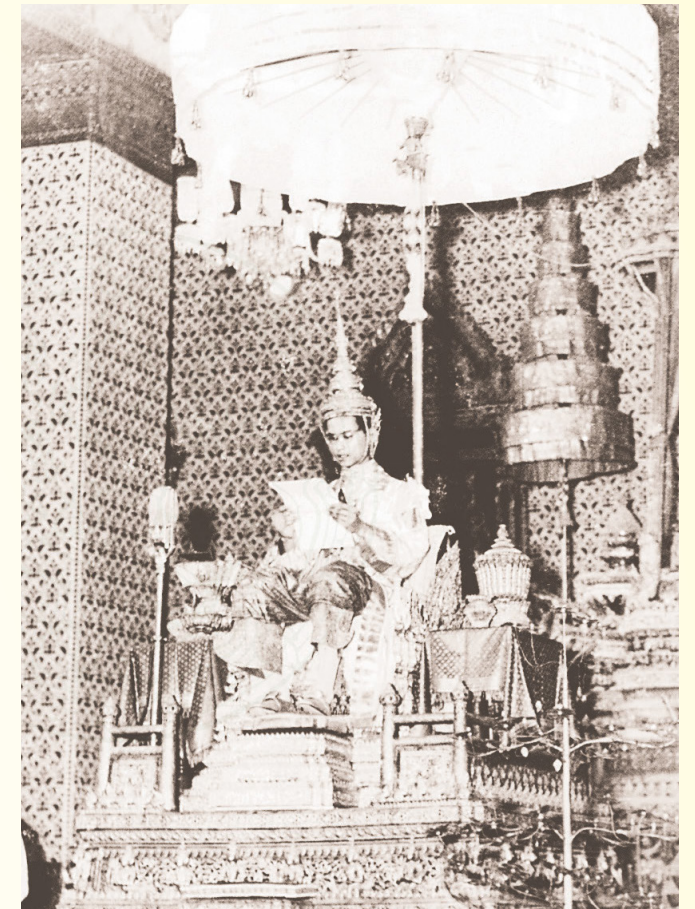
เครื่องเบญจราชกกุธภัณฑ์ เป็นสิ่งที่มีความหมายแยกย่อย เพื่อให้กษัตริย์พระองค์ใหม่ตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบต่ออาณาประชาราษฎร์ กล่าวคือ พระมหาพิชัยมงกุฏ ซึ่งหนักถึง 7.3 กิโลกรัม เพื่อบอกให้รู้ว่าการเป็นพระเจ้าแผ่นดินนั้นต้องทรงรับพระราชภาระที่หนักยิ่ง เสมือนหนึ่งต้องทรงพระมหามงกุฏไว้บนพระเศียร

พระแสงขรรค์ชัยศรี เพื่อบอกว่าพระแสงขรรค์ตัดอะไร เป็นเส้นตรงหมดไม่เคยคด จึงต้องทรงตัดสินใจคิดทั้งหลายอย่างเที่ยงธรรม

ธารพระกร เพื่อบอกว่าคนเราจะเดินไปข้างหน้าได้ต้องมีหลักยึด เสมือนหนึ่งมีไม้เท้า ไม่เช่นนั้นจะชวนเซงาย

วาลวิชนี เพื่อบอกว่าพระเจ้าแผ่นดินคือ ผู้บำบัดทุกข์บำรุงสุข ขจัดปัดเป่าภัยอันตราย ความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนเสมือนหนึ่ง การใช้แฉับและพัด

ฉลองพระบาทเชิงงอน เพื่อบอกว่าถ้าพระองค์เสด็จไปทางใดไม่ใ้ร่องเท้าก็จะถูกหนามตำ ถ้ามีร่องเท้าจะเดินสบาย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร มีพระปฐมบรมราชโองการว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

พลกนิกรทั้งหลายเปรียบเสมือนแผ่นดินและฉลองพระบาท ไม่ให้มีภัยอันตรายใด ๆ จึงมีหน้าที่ต้องรักษารองเท้าคู่นี้ให้ดี ต้องทะนุบำรุงรักษาประชาชน เพราะเป็นผู้รองรับพระองค์ไว้

ต่อจากนั้นจะถวายพระแสงราชศาสตราวุธ และพระแสงอื่น ๆ ซึ่งล้วนเป็นของที่เราเรียนมาตั้งแต่เด็ก เช่น พระแสงปืนต้นข้ามแม่น้ำสะโตง พระแสงดาบคาบค่าย พระแสงของ้าวเจ้าพระยาแสนพลพ่าย รวมทั้งพระแสงอื่นที่เป็นเครื่องใช้ของพระเจ้าแผ่นดินที่เป็นสิริมงคล

หลังจากถวายครบถือว่าพิธีถวายสิริราชสมบัติเสร็จสิ้น พราหมณ์จะพูดประโยคสำคัญแปลเป็นไทยว่า “ขอเดชะ ฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม บัดนี้ พระองค์ทรงรับราชสมบัติ เป็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยสมบูรณ์แล้ว ขอให้มีพระปฐมบรมราชโองการ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ข้าพระพุทธเจ้าทั้งปวง ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ”

ประโยคที่พราหมณ์กล่าว มีความสำคัญ 3 ประการ คือ หนึ่ง เป็นครั้งแรกที่เราจะใช้คำว่า “ขอเดชะ” กับพระองค์ ทุกวันนี้นี้ยังใช้ไม่ได้ สอง เราจะเริ่มเรียกพระองค์ว่า “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” นับแต่นั้นเป็นต้นไป สาม คำพูดของพระองค์จะเป็น “พระบรมราชโองการ” จากเดิมที่เป็นพระราชโองการ ซึ่งคำสามคำนี้สงวนไว้ใช้กับพระมหากษัตริย์ที่ผ่านพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเท่านั้น

การเสด็จออกมหาสมาคม เพื่อโปรดเกล้าฯ ให้ประชาชนเฝ้าถวายพระพรชัยมงคลในรัชกาลที่ 6

• การเสด็จออกมหาสมาคม

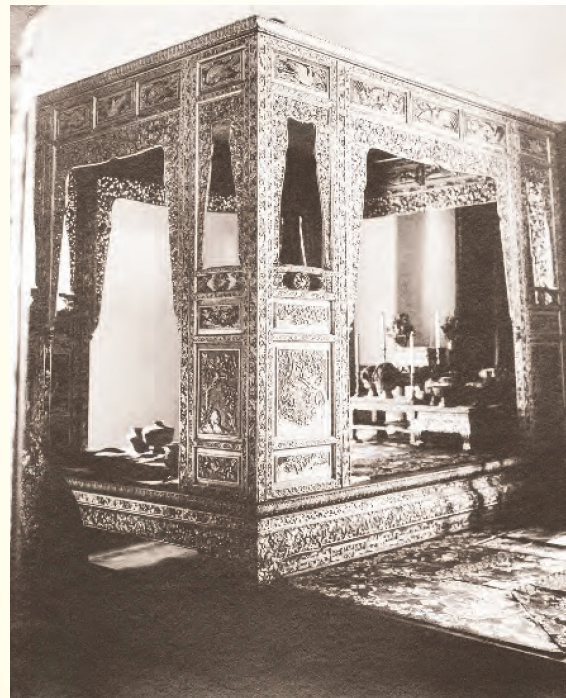
จากนั้นตอนบ่าย เสด็จออกมหาสมาคม ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย และเสด็จประทับพระที่นั่งพุทธานุภาพจนสิงหาสน์ ทรงรับการถวายพระพรจากพระบรมวงศานุวงศ์ คณะรัฐมนตรี ข้าราชการผู้ใหญ่ และมีพระราชดำรัสตอบ ถือเป็นกรว่าราชการครั้งแรก

ตอนเย็นเสด็จไปวัดพระศรีรัตนศาสดารามโดยขบวนราบใหญ่ ขึ้นบนเสลี่ยงคานหาม เพื่อไปนมัสการพระแก้วมรกต และปฏิญาณพระองค์ต่อหน้าคณะสงฆ์ว่า จะทรงเป็นองค์พุทธศาสนูปถัมภกตามโบราณราชประเพณี เหมือนดังที่รัชกาลที่ 1 ทรงเคยตรัสไว้ว่า "ตั้งใจจะอุปถัมภกยกย่องพระพุทธศาสนา จะป้องกันขอบขัณฑสีมา รักษาประชาชนและมนตรี"

• พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา

ช่วงค่ำ มีพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา พระมหากษัตริย์จะเสด็จขึ้นประทับ ณ พระที่นั่งจักรพรรดิพิมาน ซึ่งเปรียบเสมือนการขึ้นบ้านใหม่ การทำพิธีจะมีพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ และในหลวงทรงเอนพระองค์ลงบรรทมเป็นปฐมฤกษ์เหนือพระแท่นราชบรรจถรณ์ที่พระเจ้าแผ่นดินทรงใช้มาทุกรัชกาล เดิมพระเจ้าแผ่นดินจะประทับที่พระที่นั่งจักรพรรดิพิมานจนสิ้นรัชกาล แต่ต่อมาพระเจ้าแผ่นดินจะประทับหนึ่งราตรี โดยรัชกาลที่ 9 ทรงประทับแรมอยู่คืนหนึ่ง เป็นการจบพิธีของ วันที่ 4 พฤษภาคม และวันที่ 4 พฤษภาคมปีหน้าจะเป็น "วันฉัตรมงคล" แต่ปีนี้ยังไม่เรียกวันฉัตรมงคล เพราะ "ฉัตรมงคล" แปลว่าวันที่ระลึกคล้ายวันที่ทรงรับเสด็จฉัตร

วันที่ 5 พฤษภาคม ตอนเช้า ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ มีพระราชพิธีเฉลิมพระปรมาภิไธย พระนามาภิไธย สถาปนาพระฐานันดรศักดิ์พระบรมวงศานุวงศ์ ต่อจากนั้นเวลา 16.30 น. จะเป็นพิธีเสด็จพระราชดำเนินเลียบพระนครโดยขบวนพยุหยาตราทางสถลมารค เรียกสั้น ๆ ว่า "เลียบพระนคร" เพื่อให้อาณาประชาราษฎร์ได้เฝ้าชมพระบารมี

พระแท่นบรรทม ในพระที่นั่งจักรพรรดิพิมานสำหรับพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7

• การเสด็จพยุหยาตราทางสถลมารค

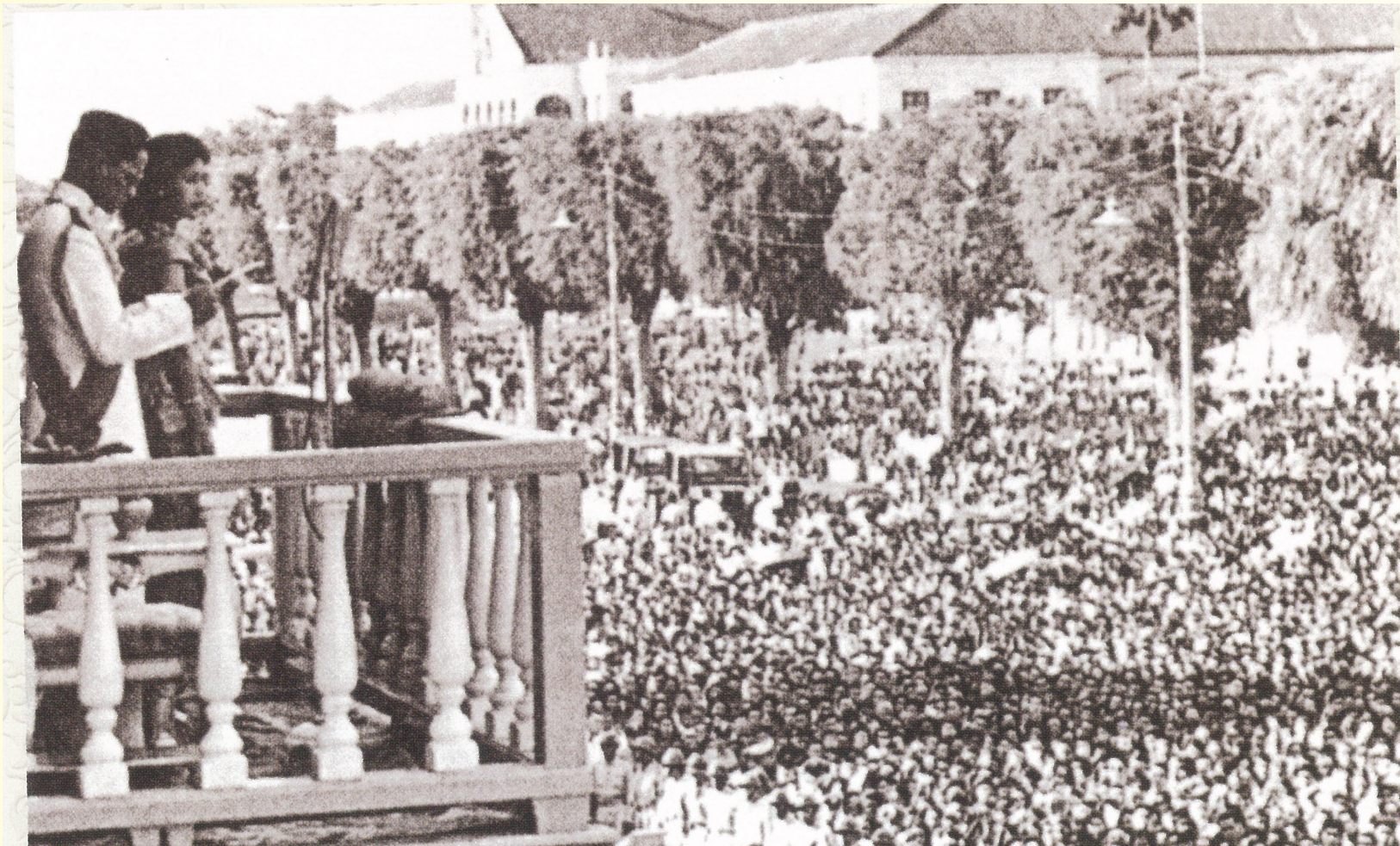
การเลียบพระนครครั้งนี้มีระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร ใช้เวลาในขบวนประมาณ 3 ชั่วโมง โดยประทับพระราชยานพุทธานุภาพเสด็จจากพระบรมมหาราชวังไปยังอารามหลวง 3 แห่ง คือ วัดบวรนิเวศราชวรวิหาร วัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามราชวรวิหาร และวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร วัลละ 30 นาที รวมเป็น 4 ชั่วโมงครึ่ง

จุดที่ขบวนไปหยุดหน้าวัดจะมีแท่น เรียกว่า "เกย" ซึ่งเมืองไทยจะมีอยู่ที่วัดบวรฯ วัดราชบพิธฯ และวัดพระเชตุพนฯ เพื่อนมัสการพระประธาน และพระบรมราชสรีรางคาร ดั่งนั้น วัดที่มีเกย ก็คือวัดที่พระมหากษัตริย์เสด็จโดยขบวนพยุหยาตราบ่อย ๆ

ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก รัชกาลที่ 9 พระองค์ไม่ได้เสด็จเลียบพระนครทันที เนื่องด้วยต้องเสด็จกลับต่างประเทศ พระองค์จึงโปรดเกล้าฯ ให้มีการเสด็จเลียบพระนคร เมื่อครั้งมีพระราชพิธีราชาภิเษก เพื่อเฉลิมฉลองการครองสิริราชสมบัติ ครบ 25 ปี และเสด็จวัดบวรฯ เพียงแห่งเดียว

กระบวนเสด็จพยุหยาตราโดยทางสถลมารคเลียบพระนครในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก รัชกาลที่ 6 และรัชกาลที่ 7

การเสด็จออกสีหบัญชร โปรดเกล้าฯ ให้ประชาชนเฝ้าถวายพระพรชัยมงคลในรัชกาลที่ 9

กระบวนเสด็จพยุหยาตราทางชลมารคเสียบพระนคร ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก รัชกาลที่ 6 และรัชกาลที่ 7

● น้อมใจภักดี ราชสฤติ

สุดท้ายนี้ ดร.วิษณุ แนะนำว่า ประชาชนสามารถรอเฝ้ารับเสด็จ ได้ตลอดสองข้างทางในวันที่ 5 พฤษภาคม ขณะเสด็จเสียบพระนคร และวันที่ 6 พฤษภาคม ขณะเสด็จออกสีหบัญชร เป็นธรรมเนียมเสด็จออกให้ประชาชนเฝ้าชมพระบารมี ณ พระที่นั่งสุทไธสวรรยปราสาท ทั้งนี้ อยากเชิญชวนให้ประชาชนแต่งกายด้วยชุดสีเหลือง ตั้งแต่เดือนเมษายน จนถึงเดือนกรกฎาคมเป็นเวลา 4 เดือน และอยากชวนเชิญประชาชนติดเข็มสัญลักษณ์ตราพระราชพิธีไว้ที่อกเสื้อด้วย

และนี่คือแง่มุมด้านประวัติศาสตร์ของงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พระราชพิธีแห่งพระมหากษัตริย์ที่มีการสืบสานมาตั้งแต่ครั้งบรรพกาล ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของแผ่นดิน และมีความสำคัญยิ่ง เพราะการประกอบพิธีแต่ละขั้นตอนแฝงด้วยความศักดิ์สิทธิ์และแสดงถึงการเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

● การเสด็จออกสีหบัญชร

วันที่ 6 พฤษภาคม วันสุดท้ายของพระราชพิธีเบื้องกลางจะมีพิธีสำคัญตอน 16.30 น. คือ การเสด็จ ณ สีหบัญชรของพระที่นั่งสุทไธสวรรยปราสาท พลสนิกรเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายพระพรชัยมงคล จากนั้น จะเสด็จออก ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท คณะทูตานุทูตและกงสุลต่างประเทศเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายพระพรชัยมงคล

● การเสด็จพยุหยาตราทางชลมารค

พระราชพิธีเบี่ยงปลาย คือ การเสด็จพระราชดำเนินเสียบพระนครโดยกระบวนพยุหยาตราทางชลมารค ซึ่งจะมีขึ้นในเดือนตุลาคม มีขบวนเรือทั้งหมด 52 ลำ เต็มยศสูงสุด เสด็จออกจากท่าวาสุกรี ไปยังวัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร เพื่อทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน

ศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ เครืองาม
รองนายกรัฐมนตรี และ-ประธานกรรมการฝ่ายจัดพิธีการงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

“หลังจากถวายเครื่องเบญจราชกกุธภัณฑ์ และพระแสงราชศาสตราวุธครบถือว่าพิธีถวายสิริราชสมบัติเสร็จสิ้น... ประโยคที่พราหมณ์กล่าว มีความสำคัญ 3 ประการ คือ หนึ่ง เป็นครั้งแรกที่เราจะใช้คำว่า ‘ขอเดชะ’ กับพระองค์ ทุกวันนี้ยังใช้ไม่ได้ เดือนที่แล้วก็ใช้ไม่ได้ สอง เราจะเริ่มเรียกพระองค์ว่า ‘พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว’ นับแต่นั้นเป็นต้นไป สาม คำพูดของพระองค์ จะเป็น ‘พระบรมราชโองการ’ จากที่เป็นพระราชโองการ ซึ่งคำสามคำนี้สงวนไว้ใช้กับพระมหากษัตริย์ที่ผ่านพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเท่านั้น ”

พระมหากษัตริย์คุณของในหลวงรัชกาลที่ 10 ที่ทรงมีต่อธนาคารแห่งประเทศไทย

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เมื่อครั้งทรงดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินมาเป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารสำนักงานใหญ่ ธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2520

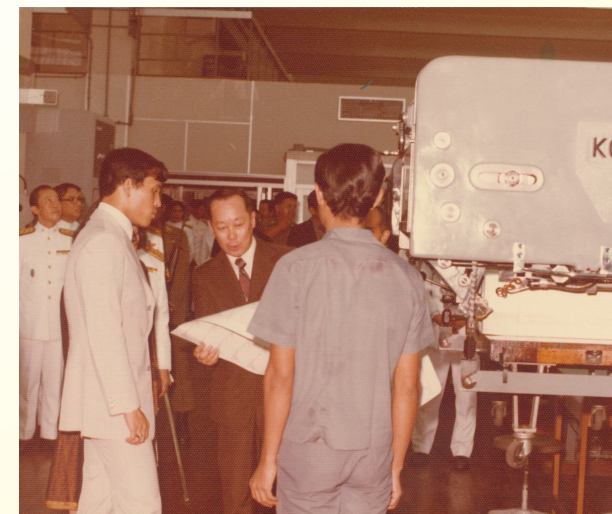
สำหรับพสกนิกรชาวไทยทุกคน การที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เสด็จขึ้นทรงราชย์สืบราชสันตติวงศ์เป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 10 แห่งราชวงศ์จักรี นับเป็นเหตุการณ์ครั้งสำคัญในประวัติศาสตร์ชาติไทยที่พสกนิกรชาวไทยทั้งปวงปลื้มปิติยินดียิ่ง ในวาระมหามงคลที่ในหลวงรัชกาลที่ 10 เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติวารสาร BOT พระสยาม MAGAZINE ขออ้อมรำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของในหลวงรัชกาลที่ 10 ที่ทรงมีต่อธนาคารแห่งประเทศไทย (ส.บ.ท.) ในช่วง 4 ทศวรรษที่ผ่านมา

ก้าวแรกกับความมั่นคงขององค์กร

ในปี 2488 ธ.ป.ท. ได้ย้ายที่ทำการมาอยู่ ณ วังบางขุนพรหม ต่อมา เมื่อเศรษฐกิจเติบโตและขอบเขตงานกว้างขวางขึ้น พนักงานมีจำนวนมากขึ้น จนอาคารเรือนไม้ชั่วคราวที่ใช้เป็นที่ทำงานมีสภาพทรุดโทรมและคับแคบ จึงมีแนวคิดก่อสร้างอาคารที่ทำการใหม่เพื่อให้เหมาะสมสำหรับประกอบกิจการธนาคารกลางและรองรับจำนวนพนักงานที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นอีก

วันที่ 3 มิถุนายน 2520 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ขณะทรงดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 มาเป็นประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์อาคารสำนักงานใหญ่ (อาคาร 2 ในปัจจุบัน) เพื่อให้อาคารแห่งนี้มีความมั่นคง ถาวร ให้พนักงานที่ทำงานในอาคารแห่งนี้ทำงานได้อย่างเป็นสุขและร่มเย็น ภายหลังเสร็จพิธีวางศิลาฤกษ์แล้ว พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมชมโรงพิมพ์ธนบัตรยังความปลื้มปิติเป็นอย่างยิ่งแก่พนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย

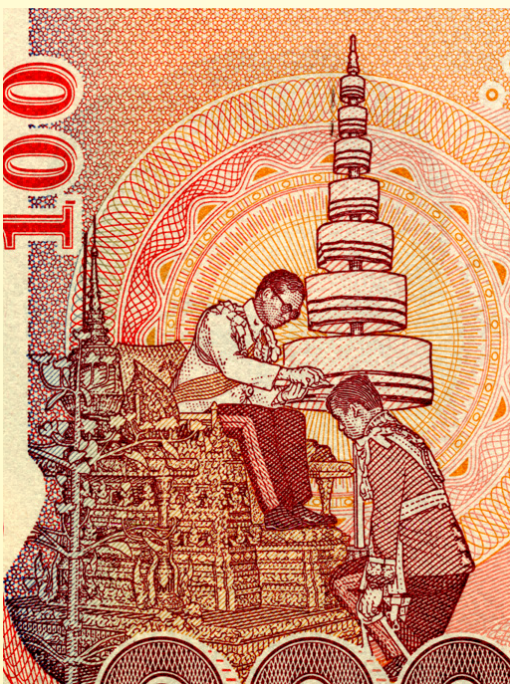

ขณะเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมชมโรงพิมพ์ธนบัตร ธ.ป.ท.

ธนบัตรที่ระลึกเฉลิมพระเกียรติ น้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ

ธนบัตรที่ระลึกชนิดราคา 100 บาทเพื่อเฉลิมพระเกียรติในวาระมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ

เพื่อเฉลิมพระเกียรติในวาระมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ ในวันที่ 28 กรกฎาคม 2555 และน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงช่วยแบ่งเบาพระราชภาระในการบำเพ็ญพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ในด้านต่างๆ ตั้งแต่ก่อนขึ้นทรงราชย์ ๑๒๒. ได้รับพระราชทานพระราชนุญาตให้จัดทำธนบัตรที่ระลึกเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร ชนิดราคา 100 บาท ซึ่งจัดพิมพ์ขึ้นจำนวน 10,000,000 ฉบับ

ธนบัตรด้านหน้ามีลักษณะทั่วไป สี และขนาด เช่นเดียวกับธนบัตรชนิดราคา 100 บาท แบบ 15 (ปรับปรุง) ส่วนภาพธนบัตรด้านหลังเชิญพระสาทิสลักษณ์ ในฉลองพระองค์เครื่องแบบเต็มยศทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ ฉลองพระองค์ครุยมหาจักรีบรมราชวงศ์ ทรงสายสร้อยและสายสะพายแห่งเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ และพระสังวาลปฐมจุลจอมเกล้าวิเศษ เป็นภาพประกอบ โดยมีภาพพระราชพิธีสถาปนาเฉลิมพระนามาภิไธยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร เป็นภาพประกอบ โดยพระองค์ทรงเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมารพระองค์แรกที่มีพระสาทิสลักษณ์ปรากฏอยู่ในธนบัตรของไทย

ธนบัตรชุดแรกในรัชกาลที่ 10 ทั้ง 5 ชนิดราคา

พระสาทิสลักษณ์ขณะทอดพระเนตรแผนที่บริเวณโครงการพัฒนาลุ่มน้ำบางนรา อันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ณ วัดพระพุทธ จังหวัดนราธิวาส

สำหรับภาพประกอบด้านหลังของธนบัตรชนิดราคา 1000 บาท เชิญพระบรมสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช คู่กับพระสาทิสลักษณ์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร โดยมีภาพประกอบคือ พระสาทิสลักษณ์ขณะทอดพระเนตรแผนที่บริเวณโครงการพัฒนาลุ่มน้ำบางนรา อันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ณ วัดพระพุทธ จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2544 เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำและบรรเทาภาวการณ์น้ำท่วมในพื้นที่เพาะปลูก ซึ่งสะท้อนถึงการประกอบพระราชกรณียกิจเพื่อประโยชน์สุขของปวงชนชาวไทยอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ก่อนเสด็จขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ โดยเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรทั่วทุกภูมิภาค นอกจากนี้ ธนบัตรชุดแรกในรัชกาลที่ 10 ชนิดราคา 1000 บาท ยังได้รับรางวัล The Best Banknotes Award ระดับนานาชาติจากการออกแบบที่โดดเด่น และมีนวัตกรรมต่อต้านการปลอมแปลงที่ทันสมัยอีกด้วย

ทั้งหมดนี้คือ พระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ที่พระราชทานให้กับธนาคารแห่งประเทศไทยตลอดเวลาที่ผ่านมา 4 ทศวรรษ

ธนบัตรชุดแรกแห่งรัชสมัย เพื่อเฉลิมพระเกียรติ พระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรี

ธนาคารแห่งประเทศไทยน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ที่ได้รับพระราชทานพระราชนุญาตจากสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ให้จัดพิมพ์ธนบัตรชุดแรกในรัชสมัยที่ 10 หรือธนบัตรแบบ 17 เพื่อให้เป็นธนบัตรหมุนเวียนทั่วไปภายใต้แนวคิดเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์แห่งราชวงศ์จักรี ที่ทรงประกอบพระราชกรณียกิจเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุข นำความร่มเย็นมาสู่อาณาประชาราษฎร์ และสร้างความเป็นปึกแผ่นและความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ชาติบ้านเมือง

โดยทรงมีพระราชวินิจฉัยกำหนดวันอันเป็นมงคลยิ่งสำหรับนำธนบัตร 3 ชนิดราคาแรก คือ 20 บาท 50 บาท และ 100 บาท ออกใช้ในวันจักรี วันที่ 6 เมษายน 2561 และอีก 2 ชนิดราคา คือ 500 บาท และ 1000 บาท ออกใช้ในวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 28 กรกฎาคม 2561 ซึ่งถือเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การพิมพ์ธนบัตรของไทยที่สามารถพิมพ์และนำธนบัตรใหม่ออกใช้ได้ครบทั้ง 5 ชนิดราคาภายในปีเดียว

ภาพด้านหน้าของธนบัตรทุกชนิดราคา ได้เชิญพระสาทิสลักษณ์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ในฉลองพระองค์เครื่องแบบเต็มยศของกองทัพอากาศ เป็นภาพประธาน และภาพด้านหลังธนบัตรแต่ละชนิดราคา เชิญพระบรมสาทิสลักษณ์พระมหากษัตริย์ 2 พระองค์ เรียงตามลำดับรัชกาล มาเป็นภาพประธาน พร้อมภาพหนึ่งในพระราชกรณียกิจสำคัญของแต่ละพระองค์ที่มีความโดดเด่นเป็นที่ประจักษ์ และจารึกอยู่ในความทรงจำของพสกนิกรชาวไทย มาเป็นภาพประกอบ

ทุนพระราชทาน รัชกาลที่ 10 แสงทองจากฟ้าส่องสว่างทั่วแดนดิน

ว่าที่ ร.ต.กฤษดา กิจโลภี

ส.ต.ท.อมรเทพ วงศ์พรประดิษฐ์

ส.ต.อ.ณัฐพล สุตาวงค์

ที่มาภาพ : www.weloveking.com

สำหรับนักเรียนผู้ขาดโอกาส การได้รับทุนการศึกษาไม่เพียงทำให้ชีวิตของเขาดีขึ้นเท่านั้น แต่ยังทำให้พวกเขามุ่งมั่นและมีเป้าหมายที่จะทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติ และกลายเป็นทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่าในอนาคต BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับนี้ขอน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 จึงขอนำเสนอพระเมตตาด้านการศึกษาผ่านประสบการณ์ของผู้ได้รับทุนการศึกษาพระราชทานฯ 3 ท่าน

ทุนการศึกษาพระราชทาน พระมหากรุณาธิคุณ แห่งสยามินทร์

ส.ต.อ.ณัฐพล สุตาวงค์ (ผู้บังคับหมู่ สังกัดกองบังคับการปฏิบัติการพิเศษตำรวจภูธรจังหวัดยะลา กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 9 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)

“สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ร.10 ทรงมีพระราชปณิธานมุ่งมั่นที่จะสร้างโอกาสให้เยาวชนเติบโตขึ้นเป็นกำลังของชาติ โดยพระองค์ทรงเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา ทรงมีพระราชดำริให้จัดทำ ‘โครงการทุนการศึกษาพระราชทานในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ’ ขึ้นเมื่อปี 2552 และต่อมาทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้ง ‘มูลนิธิทุนการศึกษาพระราชทานฯ’ และพระองค์ทรงเป็นองค์ประธาน เพื่อเสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่เยาวชนที่ยากจนได้มีโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ของเหล่านักเรียนทุนพระราชทานฯ ทุกคน

“ตัวผมเองเป็นหนึ่งในนักเรียนทุนพระราชทานฯ รุ่นที่ 1 ที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่าน นับเป็นโอกาสยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิตของเด็กชายคนหนึ่งที่ไม่มีพ่อและแม่คอยให้คำแนะนำชี้ทางอนาคต เนื่องจากท่านแยกทางกันตั้งแต่ผมยังเด็ก ผมจึงต้องอาศัยอยู่กับตาและยาย จากเส้นทางที่มีดมจนถึงเหมือนมีแสงสว่างนำทางชีวิตอยู่เสมอ

“เมื่อจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ผมมีโอกาสสอบและได้รับคัดเลือกเข้ารับการฝึกอบรมนักเรียนนายสิบตำรวจ และบรรจุเข้ารับราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดยะลา โดยผมสมัครใจที่จะขอปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้าง

ความสงบสุขแก่ประชาชน อีกทั้งเข้ารับการถวายความปลอดภัยพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ที่เสด็จทรงงานในพื้นที่อีกด้วย ผมภูมิใจที่ได้ยื่นในจุดนี้

“ทุกวันนี้ มีคนถามผมว่าทำไมจึงคิดอาสาที่จะอยู่ในพื้นที่เสี่ยงอันตราย ผมคิดว่าถ้าทุกคนขอไปปฏิบัติหน้าที่ในจุดที่สบาย ก็จะไม่มีการทำหน้าที่ปกป้องประชาชน สร้างความสงบสุขในพื้นที่นี้ ผมจึงมุ่งมั่นอาสาปฏิบัติหน้าที่เพื่อตอบแทนแผ่นดินเกิดตามปณิธานของผม คือ ตอบแทนคุณแผ่นดิน ตราบสิ้นลมหายใจ”

ขอเป็นข้าฝ่าละอองธุลีพระบาทสนองพระมหากรุณาธิคุณ

ส.ต.ท.อมรเทพ วงศ์พรประดิษฐ์ (ผู้บังคับหมู่ ฝ่ายตรวจคนเข้าเมืองขาเข้า ด้านตรวจคนเข้าเมือง ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ สังกัดกองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 2 สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง)

“ผมและครอบครัวสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ พระองค์พระราชทานโอกาสให้ผมซึ่งครอบครัวมีฐานะยากจนได้รับทุนการศึกษาพระราชทานฯ พระองค์ทรงเห็นความสำคัญทางการศึกษาของเด็กไทยซึ่งจะต้องเติบโตเป็นบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และนำความรู้นั้นช่วยกันพัฒนาประเทศ

“การได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้ได้รับทุนฯ ในครั้งนี้ ทำให้ผมมีกำลังใจและตระหนักว่าต้องตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเพื่ออนาคต สร้างความดีช่วยเหลือสังคม ขยันมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาตนเอง เพื่อทำประโยชน์ส่วนรวมอย่างสูงสุดและรับใช้ประเทศไทยต่อไป

“ผมมีความใฝ่ฝันอยากรับราชการตำรวจมาตั้งแต่เด็ก ถึงแม้มีรูปร่างเล็ก เพราะคิดว่าเป็นอาชีพที่ทำประโยชน์ให้กับประเทศไทยได้ พระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ ทำให้ผมมุ่งมั่น ขยัน อดทน ตั้งใจเรียนมากกว่าเดิม และหมั่นทำความดี ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ความตั้งใจ ความพยายาม ทำให้ผมทำตามความฝันได้สำเร็จ สอบคัดเลือกเข้าเป็นนักเรียนนายสิบตำรวจได้สมตั้งใจ

“เมื่อจบการศึกษาจากศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 2 ผมเลือกบรรจุตำแหน่งที่ สภ.แปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยปฏิบัติหน้าที่เป็นตำรวจชุดสืบสวน และปัจจุบันผมรับราชการตำรวจในตำแหน่งผู้บังคับหมู่ ฝ่ายตรวจคนเข้าเมืองขาเข้า ด้านตรวจคนเข้าเมือง ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ

“ผมตั้งปณิธานไว้ว่า เมื่อเข้ามารับราชการตำรวจ ผมจะตั้งใจทำงานรับใช้ประชาชน ตามหน้าที่ของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์

ปราบปรามผู้กระทำผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพราะผมคิดว่าอาชญากรรมส่วนใหญ่ในประเทศมีสาเหตุมาจากยาเสพติดทั้งสิ้น ผมต้องการเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขทำประโยชน์ให้แก่ประเทศไทย เพื่อสนองพระมหากรุณาธิคุณสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และรับใช้ใต้เบื้องพระยุคลบาท นอกจากนี้ผมได้นำพระราชนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานให้แก่นักเรียนทุน ความว่า ‘เรียนดี ความรู้ดี การงานดี ชีวิตสดใส ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศไทย มีความสุข’ มาปฏิบัติทั้งในชีวิตส่วนตัวและในการปฏิบัติงาน โดยจะนำความรู้ ความสามารถที่มีมาช่วยพัฒนาประเทศไทย

“แม้ว่าหลายครั้งที่ปฏิบัติหน้าที่จะเสี่ยงอันตรายถึงชีวิต แต่ก็คุ้มค่า เพราะผลจากการปฏิบัติหน้าที่ในงานสืบสวนอย่างเต็มที่ ตลอดระยะเวลา 4 ปี ทำให้ผมได้รับประกาศเกียรติคุณ เป็นข้าราชการตำรวจที่มีผลงานในด้านการปราบปรามยาเสพติดดีเด่น ประจำปี 2559 จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ถือเป็นความภาคภูมิใจอย่างยิ่ง และเป็นเครื่องพิสูจน์ตนเองจากการทำงาน แม้ว่าปัจจุบัน ผมย้ายมาปฏิบัติหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง อย่างไรก็ดี ผมก็ยังมีปณิธานแน่วแน่ที่จะกลับไปปฏิบัติหน้าที่สืบสวนจับกุมผู้กระทำผิด โดยเฉพาะคดียาเสพติด และต้องการเป็นส่วนหนึ่งในการยุติปัญหาอาชญากรรมของประเทศ และเพื่อสนองพระมหากรุณาธิคุณสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”

เมื่อหยาดฝนตกต้องผืนดินแห่งระแหง

ว่าที่ ร.ต.กฤษดา กิจโสภิ (นายทหารระบบสื่อสารข้อมูลและเทคโนโลยีเฝ้าตรวจ สังกัดกองกิจการอวกาศ ศูนย์วิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีการบินและอวกาศกองทัพอากาศ)

“ด้วยน้ำพระราชหฤทัยของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งยังทรงดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ที่พระองค์ทรงเล็งเห็นถึงนักเรียนที่มีฐานะครอบครัวยากจนยากลำบาก จึงได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนการศึกษา ผมเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับพระราชทานทุนการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

“ผมเป็นแค่เด็กบ้านนอกคนหนึ่ง มองไปทางไหนก็เจอแต่ทุ่งนา ไร่ ล้อม เป็นเพียงจุดเล็ก ๆ ในสังคม แต่พระองค์ไม่ทรงมองข้ามเด็กที่มีความยากลำบากอย่างผมเลย ผมคิดว่าทุก ๆ คนอาจจะมีความฝันเพียงแต่ไม่รู้ว่าจะเอาอะไรมาเป็นแรงกระตุ้นให้ทำสำเร็จ พอมีทุนนี้เข้ามาเหมือนเป็นพลังที่คอยกระตุ้นให้ผมก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคง

“ความรู้สึกในวันที่ครูแนะแนวเดินมาบอกผมว่า ‘กฤษดา เธอได้รับคัดเลือกเป็นนักเรียนทุนของพระองค์ท่านแล้วนะ’ วินาทีนั้นผมน้ำตาไหลออกมาโดยไม่รู้ตัว เนื่องด้วยฐานะทางบ้านไม่มั่นคง ทำให้ผมเคยคิดว่า อนาคตจะได้เรียนหรือเปล่านั้นไม่รู้ การได้รับโอกาสอันยิ่งใหญ่นี้เป็นเหมือนลมหายใจมาต่อชีวิต วันที่ได้เข้าวังคูขี้เหล็กเพื่อรับพระราชทานกับพระหัตถ์ของพระองค์ท่าน ผมเชื่อว่านักเรียนทุนทุกคนคงจำความรู้สึกได้ดีและมีโอกาสลืมเลือนไปจากชีวิต เป็นความรู้สึกที่ตื่นตื่นใจมากจนยากที่จะบรรยาย

“สำหรับผม ทุนนี้ยิ่งกว่าทุนการศึกษา เพราะทำให้ผมได้ครอบครัวผมกลับคืนมาอย่างสมบูรณ์ ก่อนได้รับทุน พ่อแม่ผมแยกทางกัน พ่อติดเหล้ามาก เหลือเพียงแม่ที่เป็นเสาหลักเลี้ยงดูครอบครัว มาด้วยความยากลำบาก พอผมได้รับคัดเลือกให้ได้รับทุน พ่อผมต้องเซ็นข้อตกลงร่วมกับทางมูลนิธิ ซึ่งข้อตกลงนั้น คือ พ่อต้องเลิกเหล้า

“เมื่อพ่อทราบว่าผมได้รับคัดเลือกแล้ว พ่อดีใจมาก และสัญญา กับผมว่าจะเลิกเหล้าให้ได้ หลังจากวันนั้นพ่อหยุดดื่มเหล้าทันที เลิกอย่างเด็ดขาด กลับมาอยู่กับแม่ กลับมาอยู่กับครอบครัว ผมจึงเหมือนได้ชีวิตใหม่ เปลี่ยนจากหน้ามือเป็นหลังมือ เปลี่ยนจากดำเป็นขาว ได้ครอบครัวกลับคืนมา และได้รับความอบอุ่นจากพ่อแม่อย่างเต็มที่

“สิ่งที่ได้รับอีกประการหนึ่งคือ ประสบการณ์การฝึกงานที่สภาพัฒน์ฯ ในช่วงปิดเทอม นอกจากเป็นการหารายได้เสริมแล้ว ผมยังได้นำทักษะต่าง ๆ จากการปฏิบัติงานกับองค์กรระดับชาติมาใช้ในการทำงานรับราชการทหารอากาศ ตำแหน่งนายทหารระบบสื่อสารข้อมูลและเทคโนโลยีเฝ้าตรวจ แผนกระบบสื่อสารข้อมูลและเทคโนโลยีเฝ้าตรวจ กองกิจการอวกาศ ศูนย์วิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีการบินและอวกาศกองทัพอากาศอย่างเต็มที่อีกด้วย

“ผมคิดว่าหากผมและบรรดานักเรียนทุนพระราชทานจะตอบแทนพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่าน ชีวิตนี้คงตอบแทนได้ไม่หมด แต่สิ่งที่เราทุกคนทำได้คือตั้งใจจะทำความดีตอบแทนแผ่นดินตราบสิ้นลมหายใจ ดังพระราชปณิธานของพระองค์ที่ทรงมุ่งมั่นในการเสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม

“ผมขอตั้งปณิธานว่าไม่ว่าผมจะอยู่ในสถานภาพใด ผมจะขอเป็นแรงเล็ก ๆ ที่จะตอบแทนคุณแผ่นดิน ตอนนั้นผมได้เป็นข้าราชการตามที่ตั้งใจ ผมจะปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้เต็มที่ สุดท้ายแล้วความสามารถ ทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดี ทำสิ่งที่ดี ไม่คิดทรยศแผ่นดินเกิด จะปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับด้วยความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอให้ก้าวทันโลก เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพของประเทศไทยต่อไป”

ทุนการศึกษาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินโครงการทุนการศึกษาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ขึ้นเมื่อปี 2552 ทรงให้นำพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์และเงินบริจาคโดยเสด็จพระราชกุศล มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตามพระราชปณิธานที่มุ่งสร้างความรู้ สร้างโอกาสแก่เยาวชนไทยที่มีฐานะยากจนลำบาก แต่ประพฤติดี มีความสามารถในการศึกษา ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มั่นคง ต่อเนื่องในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจนสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีตามความสามารถของแต่ละคน

ต่อมา ในปี 2553 ทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้ง “มูลนิธิทุนการศึกษาพระราชทานสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร (พระนามก่อนขึ้นทรงราชย์) หรือ ม.ท.ศ.” ขึ้น โดยทรงเป็นองค์ประธานกรรมการ ทรงให้นำโครงการทุนการศึกษา มาอยู่ภายใต้การดำเนินงานของมูลนิธิฯ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืนสืบต่อไป โดยให้มีการทำสัญญารับทุนและخذใช้ทุน ภายใต้เงื่อนไขเมื่อจบการศึกษา ให้خذใช้ทุนพระราชทาน ด้วยการเข้าสู่เส้นทางอาชีพอย่างมั่นคง ตามที่โครงการทุน ม.ท.ศ. จะเชื่อมโยงตำแหน่งงานรองรับสู่การเป็นข้าราชการบริหารในพระองค์ฯ การทำงานในภาครัฐ หรือการทำงานในสายงานความมั่นคงทหาร ตำรวจ

สามารถศึกษารายละเอียดโครงการ ได้ที่

ประธานอาเซียนกับการสานต่อความร่วมมือภาคการเงิน และการขับเคลื่อนประชาคมเศรษฐกิจ

การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน (ASEAN Finance Ministers' and Central Bank Governors' Meeting) ครั้งที่ 5 ณ จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 4-5 เมษายน 2562

ประเทศไทยรับหน้าที่ประธานอาเซียนในปี 2562 ด้วยแนวคิดหลัก “ร่วมมือ ร่วมใจ ก้าวไกล ยั่งยืน” (Advancing Partnership for Sustainability) ซึ่งนับเป็นโอกาสสำคัญในการประสานความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนอาเซียนอย่างมีพลวัต สร้างความเป็นหุ้นส่วนภายในอาเซียนและกับประชาคมโลก รวมถึงการสร้างที่ยั่งยืนในทุกมิติ

ในส่วนของภาคการเงิน มีบทบาทสำคัญที่จะหนุนเสริมการค้าการลงทุนในอาเซียน และสนับสนุนการรวมตัวทางเศรษฐกิจจริงในภูมิภาค BOT พระสยาม MAGAZINE มีโอกาสสนทนากับคุณจันทวรรณ สุจริตกุล ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายยุทธศาสตร์และความสัมพันธ์องค์กร เกี่ยวกับบทบาทของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในการผลักดันความร่วมมือทางเศรษฐกิจการเงินในกลุ่มสมาชิกอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการใช้สกุลเงินท้องถิ่น

ของภูมิภาค การเปิดเสรีการประกอบธุรกิจการเงินระหว่างประเทศ การยกระดับความปลอดภัยทางไซเบอร์ รวมถึงการส่งเสริมความเชื่อมโยงทางการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ในอาเซียน

ยกระดับความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

คุณจันทวรรณ เกริ่นนำว่า ในช่วงที่ผ่านมา กลุ่มประเทศอาเซียนมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระดับที่สูงเฉลี่ยร้อยละ 5.4

ในรอบ 15 ปีที่ผ่านมา โดยได้รับอานิสงส์จากความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจในภูมิภาค ทั้งการเชื่อมโยงด้านระบบการผลิตของอุตสาหกรรม และการพึ่งพาการบริโภคภายในภูมิภาคกันเองมากขึ้น การค้าระหว่างกันเองในภูมิภาคเอเชียมีสัดส่วนสูงสุดเมื่อเทียบกับการค้ากับนอกภูมิภาคนับตั้งแต่ปี 2547 และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นกันชนให้กับเศรษฐกิจเอเชียในช่วงจากวิกฤตการเงินโลกในปี 2551 ทว่าการค้ากันเองภายในอาเซียนมีสัดส่วนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 25 เมื่อเทียบกับการค้าภายในสหภาพยุโรปที่มีสัดส่วนกว่าร้อยละ 50 อาเซียนจึงยังมีเส้นทางเดินอีกยาวไกลในการก้าวไปสู่การเชื่อมโยงตลาดและฐานการผลิตร่วมกัน

“ในฐานะที่ไทยเป็นประธานอาเซียนในปีนี้ ไทยจะยกระดับความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคให้แน่นแฟ้นขึ้น นอกจากนี้จะช่วยสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจแล้ว ยังช่วยบรรเทาผลกระทบท่ามกลางบรรยากาศความตึงเครียดทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีน ตามแนวคิดหลัก ร่วมมือ ร่วมใจ ก้าวไกล ยั่งยืน” คุณจันทวรรณกล่าว

ภาคการเงินนับว่ามีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการรวมตัวทางเศรษฐกิจจริง เนื่องจากการสนับสนุนการค้า และการลงทุนในกลุ่มสมาชิกอาเซียนให้มีความคล่องตัว มีประสิทธิภาพสูง และต้นทุนต่ำ ในปีนี้ ธปท. เตรียมสานต่อความร่วมมือทางการเงินที่สำคัญของอาเซียน อาทิ การส่งเสริมการใช้สกุลเงินท้องถิ่นในการชำระค่าสินค้าและบริการและการลงทุน การเชื่อมโยงการชำระเงินรายย่อย และการโอนเงินอิเล็กทรอนิกส์ข้ามประเทศ เป็นต้น

ส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่น

ในเรื่องเกี่ยวกับสกุลเงิน ธปท. สนับสนุนให้ผู้ประกอบการส่งออกและนำเข้ามีทางเลือกในการใช้เงินสกุลท้องถิ่นในการทำธุรกรรมทางการเงิน เพื่อลดผลกระทบจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดจากการแปลงรายรับ เช่น ในสกุลดอลลาร์ สหรัฐฯ มาเป็นบาท โดยการกำหนดราคา (Invoicing Currency) และการชำระธุรกรรม (Settlement) การค้าการลงทุนระหว่างประเทศในรูปแบบ

ASEAN THAILAND 2019
ADVANCING PARTNERSHIP FOR SUSTAINABILITY

การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน ครั้งที่ 5
ระหว่างวันที่ 2-5 เมษายน 2562 ณ จังหวัดเชียงราย

ประเด็นสำคัญที่จะหารือ

- ASEAN's Payment Connectivity**
การเชื่อมโยงของระบบการชำระเงินอาเซียน
- Sustainable Banking**
การธนาคารเพื่อความยั่งยืน
- Local Currency**
การสนับสนุนการใช้เงินสกุลท้องถิ่น
- Cyber Security**
การเตรียมพร้อมเรื่องภัยไซเบอร์

เงินสกุลท้องถิ่นเมื่อมีการซื้อขายกันเองในระหว่างอาเซียน หรือในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งอัตราแลกเปลี่ยนของสกุลเงินในภูมิภาค มักจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน จึงช่วยลดความเสี่ยงในการแปลงค่าเป็นเงินบาท คุณจันทวรรณกล่าวว่า ปัจจุบัน ธปท. ได้จัดทำความร่วมมือในการส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่นกับหลายประเทศ ในรูปแบบที่แตกต่างกันไป ตามความเหมาะสม ได้แก่

- (1) การส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์กำหนดอัตราแลกเปลี่ยนหยวน-บาท เพื่อสนับสนุนธุรกรรมการค้าและการลงทุนระหว่างไทยและจีน ในขณะที่ภาครัฐมีการจัดทำ Bilateral Swap Arrangement (BSA) ระหว่างธนาคารกลาง เพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้ร่วมตลาดว่า จะมีสภาพคล่องเงินบาทและเงินหยวนเพียงพอรองรับการทำธุรกรรมระหว่างประเทศ

(2) การแต่งตั้งธนาคารพาณิชย์เพื่อทำหน้าที่เป็น ตัวกลางในการซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินรูเปียอินโดนีเซีย กับเงินบาท และเงินริงกิตมาเลเซียกับเงินบาท เพื่อสนับสนุนการใช้เงินสกุลท้องถิ่นสำหรับชำระ ค่าสินค้าและบริการ โดยทางการผ่อนคลายนโยบาย การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินให้บางส่วนเพื่อความ สะดวกในการบริหารสภาพคล่องในสกุลเงินของคู่ค้า

(3) การผลักดันให้ธนาคารพาณิชย์กำหนดอัตรา แลกเปลี่ยนระหว่างบาท-เยน โดยไม่ต้องคำนวณผ่าน ดอลลาร์ สรอ. (Direct Quotation) ซึ่งจะช่วยเพิ่ม ผู้เล่น และสภาพคล่องในตลาด และนำไปสู่การลด ต้นทุนการแลกเปลี่ยนเงิน (Spread) และจะช่วย กระตุ้นความต้องการใช้เงินสกุลท้องถิ่น

คุณจันทวรรณกล่าวว่า การค้าระหว่างไทยกับ ประเทศคู่ค้าเหล่านี้ เริ่มจะเห็นสัดส่วนการใช้เงินบาท เพิ่มขึ้นตามลำดับ ทว่าการใช้เงินสกุลท้องถิ่นยังไม่สูง มากนัก ส่วนหนึ่งเพราะผู้ประกอบการยังคุ้นเคยกับ การใช้เงินสกุลหลัก แต่การเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน มีความจำเป็นเพื่อรองรับปริมาณธุรกรรมการใช้ สกุลเงินท้องถิ่นที่ค่อย ๆ เพิ่มขึ้น เมื่อผู้ประกอบการ เล็งเห็นความสำคัญของการใช้เงินสกุลท้องถิ่น เป็นทางเลือก และนำไปสู่ต้นทุนการทำธุรกรรม ที่ลดลง

ธปท. ได้ร่วมมือกับธนาคารพาณิชย์ที่อยู่ภายใต้ กลไกการส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์เรื่องการชำระเงินสกุลท้องถิ่น ผ่านการ จัดสัมมนาให้กับผู้ประกอบการ และช่องทางสื่อต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ภาคเอกชนมีความเข้าใจ และเลือกใช้เงินสกุลท้องถิ่นตามความเหมาะสม

“ในปีนี้ ธปท. อยู่ระหว่างเจรจาจัดตั้งกลไก การชำระเงินสกุลท้องถิ่นกับฟิลิปปินส์ เพื่อสนับสนุน การชำระเงินสกุลท้องถิ่นระหว่างกัน และผลักดัน ความร่วมมือกับประเทศอื่น ๆ โดยใช้รูปแบบ ที่เหมาะสมตามบริบทของประเทศคู่เจรจา” คุณจันทวรรณกล่าว

“ความท้าทายจากสภาพแวดล้อมทางการเงินที่มี แนวโน้มผันผวนขึ้นมาก จากความไม่แน่นอนของ นโยบายการเงินของประเทศอุตสาหกรรมหลักจะ กระทบต่อการไหลกลับของเงินทุนต่างชาติ และความ ผันผวนของตลาดการเงิน โดยเฉพาะในประเทศ

กำลังพัฒนา (Emerging Markets Economies - EME) การหาวิธีแนวทาง ในการบรรเทาความเสี่ยงร่วมกัน โดยเปิดโอกาสให้เอกชนสามารถเลือกใช้เงินสกุล ที่เหมาะสมในการค้าระหว่าง EME จะเป็นอีกทางเลือกในการช่วยลดผลกระทบ จากการค้าขายในเงินสกุลหลักที่มีแนวโน้มผันผวนขึ้น” คุณจันทวรรณอธิบาย

เปิดเสรีธุรกิจโอนเงินระหว่างประเทศ

ปัจจุบันค่าธรรมเนียมการโอนเงินระหว่างประเทศของประชาชนรายย่อยผ่าน ธนาคารพาณิชย์ และตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ (Money Transfer Agent) อยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าหลายประเทศในภูมิภาค ซึ่งสะท้อนถึงต้นทุนของการทำธุรกรรม โอนเงินที่สูง โดยสาเหตุหนึ่งมาจากผู้ให้บริการในไทยที่มีจำนวนจำกัด

คุณจันทวรรณกล่าวว่า “ธปท. จึงได้ผ่อนคลายนโยบายการประกอบธุรกิจโอนเงิน ระหว่างประเทศ โดยลดเงื่อนไขคุณสมบัติของผู้ประกอบการจากเดิมที่คนไทยต้องมี สัดส่วนถือหุ้นร้อยละ 75 เป็นร้อยละ 25 เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายใหม่ ๆ

สามารถเข้ามาให้บริการได้มากขึ้น ซึ่งจะเพิ่มการแข่งขันและ พัฒนาการให้บริการมีประสิทธิภาพ นำไปสู่ค่าธรรมเนียมที่ลดลง เพราะในปัจจุบัน ค่าธรรมเนียมการโอนเงินของประชาชนไปยัง บางประเทศผ่านธนาคารพาณิชย์ และตัวแทนโอนเงิน อาจสูงถึง ร้อยละ 10 ซึ่งสูงกว่าหลายประเทศในภูมิภาค”

ทั้งนี้ การประกอบธุรกิจโอนเงินระหว่างประเทศจำเป็นต้องอาศัย เครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ การเปิดให้ผู้ประกอบการรายใหม่ ที่มีเครือข่ายที่ครอบคลุมในหลายประเทศ จะช่วยเกิดการแข่งขัน และมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาให้บริการ ซึ่งจะประโยชน์ ต่อคนไทย และคนในภูมิภาคโดยรวมให้สามารถทำธุรกรรมสะดวก คล่องตัว ตอบโจทย์มากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น คนไทยที่ทำงานใน ต่างประเทศที่ต้องส่งเงินกลับให้ครอบครัว แรงงานต่างด้าวในไทย ที่ต้องส่งเงินกลับประเทศ ผู้ประกอบการ SMEs รวมทั้งผู้ที่ค้าขายตาม แนวชายแดน ซึ่งจะมีต้นทุนการโอนเงิน และการทำธุรกิจที่ถูกลง รวมทั้งจะส่งเสริมให้การค้าขายแดนของประเทศมีความคล่องตัวและ เติบโตมากขึ้น

“การเปิดเสรีครั้งนี้เป็นหนึ่งในมาตรการของ ธปท. เพื่อสนับสนุน ให้ประชาชน และผู้ประกอบการรายย่อยทั้งภูมิภาคได้รับบริการ ทางการเงินด้วยต้นทุนที่ถูกลง สะดวก และทั่วถึงมากขึ้น เช่นเดียว กับการส่งเสริมบริการ e-Payment ที่ผ่านมาที่ทำให้ค่าธรรมเนียม การโอนเงินในประเทศ และข้ามประเทศในภูมิภาคถูกลงอย่างมาก เพื่อรองรับการรวมกลุ่มทางการเงินในอาเซียน” คุณจันทวรรณกล่าว

พัฒนามาตรฐาน QR Code ในอาเซียน

ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา พัฒนาการด้านการชำระเงินของไทย ก้าวหน้าเป็นอย่างมาก มีการให้บริการชำระเงินออนไลน์ หรือโอนเงิน

ผ่านโทรศัพท์มือถืออย่างแพร่หลายด้วยระบบพร้อมเพย์ และ เทคโนโลยีมาตรฐาน QR Code ที่สะดวกรวดเร็วแทนการใช้เงินสด ส่งเสริมให้ประชาชนและภาคธุรกิจ โดยเฉพาะ SMEs สามารถโอนเงิน ได้สะดวก และเป็นการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่เศรษฐกิจดิจิทัล และเข้าสู่สังคมที่ใช้เงินสดน้อยลง (Less Cash Society)

ปัจจุบัน เทคโนโลยี QR Code นับเป็นวิธีการชำระเงินผ่าน มือถือที่ได้รับความนิยมสูงสุด ซึ่งความก้าวหน้าของพัฒนาระบบ การชำระเงินในไทย นับเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประเทศสมาชิกอาเซียน ในการพัฒนาการชำระเงินผ่านมาตรฐานที่เชื่อมโยงกัน (Interoperability) ในภูมิภาคอาเซียน เพื่อส่งเสริมการเชื่อมโยง การชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างกันภายในอาเซียน

“ธปท. จึงได้สนับสนุนให้ประเทศสมาชิกในอาเซียนพัฒนา มาตรฐาน QR Code เพื่อรองรับบริการการชำระเงินทั้งภายใน ประเทศและข้ามประเทศ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยง ระบบการเงินในภูมิภาคที่ทันสมัย สอดคล้องกับหลักการนำมาตรฐาน สากลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายสะดวก เพิ่มความ สะดวกรวดเร็วให้แก่ผู้จ่ายและผู้รับ มีมาตรฐานความปลอดภัยสูง ลดภาระการถือเงินสด นอกจากนี้ ค่าธรรมเนียมการโอนเงินต่ำกว่า การจ่ายเงินผ่านบัตรเครดิต หรือการแลกเงินตราต่างประเทศ ที่เคาน์เตอร์ธนาคาร และยังเป็นทางเลือกในการชำระเงินสกุลท้องถิ่น ระหว่างกันอีกทางหนึ่งด้วย”

คุณจันทวรรณอธิบายเสริมว่า ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ การที่ นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศสมาชิกอาเซียน ไม่สามารถจะใช้บัตรเครดิตในทุกๆ ร้านค้าได้ เพราะบางร้านค้าไม่มี การติดตั้งเครื่องรับบัตรเครดิตเนื่องจากค่าใช้จ่ายที่สูง การชำระเงิน จึงเป็นลักษณะของการแลกเงินสดแล้วใช้เงินตราของประเทศนั้น ๆ ชำระค่าอาหาร หรือของที่ระลึก แต่เงินสดที่แลกก็จะเป็นภาระให้ต้อง แลกกลับเมื่อเหลือเงินตราต่างประเทศ ดังนั้น หากนักท่องเที่ยว สามารถใช้ QR Code เพื่อชำระค่าสินค้าและบริการ โดยหัก จากบัญชีโดยตรงของประชาชนก็จะสะดวกขึ้นมาก ลดภาระ ในการถือเงินสด และสามารถบริหารบัญชีรายจ่ายการท่องเที่ยวได้ อย่างสะดวกรวดเร็ว นอกจากนี้ ผู้ประกอบการรายย่อย หรือ SMEs ก็จะสามารถขายของและได้รับชำระเงินเร็วขึ้น ทั้งสินค้าพื้นเมือง ที่ขายนักท่องเที่ยวโดยตรง และสินค้าที่วางขายออนไลน์ที่จะมีคน สั่งซื้อข้ามประเทศ

“ดังนั้น การส่งเสริมการชำระเงินรายย่อยข้ามประเทศจะเป็น การสนับสนุนการรวมตัวในระดับประชาชน และ SMEs จากที่ปัจจุบัน ธุรกิจขนาดใหญ่สามารถขยายการลงทุนในสมาชิกอาเซียนได้ เป็นอย่างดีแล้ว”

“ *รปท. อยู่ในฐานะที่จะเล่นบทบาทสนับสนุนให้ภาคการเงินในอาเซียน มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น และมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการรวมตัวของภาคเศรษฐกิจจริงในอาเซียน ผ่านการอำนวยความสะดวกของการเคลื่อนย้ายเงินทุน การสนับสนุนการใช้เงินสกุลท้องถิ่นเพื่อการค้าและการลงทุน การพัฒนานวัตกรรมทางการเงิน เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการทางการเงิน ที่มีต้นทุนต่ำและปลอดภัย* ”

คุณจันทร์วรรณ สุจริตกุล
ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายยุทธศาสตร์และความสัมพันธ์องค์กร

โลกาภิวัตน์เปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับภัยทางไซเบอร์

คุณจันทร์วรรณกล่าวถึงประเด็นทางด้านเทคโนโลยีว่า เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมในหลายมิติ ทั้งในมิติของการสื่อสาร การดำเนินธุรกิจ การให้บริการของภาครัฐ รวมถึงการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน บริการทางการเงินก็ไม่ได้ข้อยกเว้น และอาจจะเป็นอุตสาหกรรมแรกๆ ที่มีการนำดิจิทัลมาใช้อย่างแพร่หลาย ซึ่งช่วยเพิ่มความสะดวกรวดเร็วและเพิ่มประสิทธิภาพตลอดจนการเข้าถึงบริการทางการเงินอย่างทั่วถึง อาทิ การพัฒนาระบบข้อมูล SMEs ที่จะสนับสนุนการให้สินเชื่อโดยไม่ต้องพึ่งพิงหลักประกันเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนในการปล่อยสินเชื่อ อันจะนำไปสู่บริการทางการเงินที่ถูกลงทั่วถึง และเป็นธรรม

“ในอีกด้านหนึ่ง เทคโนโลยีดิจิทัลอาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมธนาคารและสถาบันการเงิน หากเกิดความเปราะบางทางไซเบอร์ ทำให้เสี่ยงต่อภัยคุกคามทางไซเบอร์เพราะความเชื่อมโยงทางการค้าและธุรกิจที่เพิ่มขึ้น” คุณจันทร์วรรณกล่าวเสริมว่า ยังมีประเด็นเรื่องการลงทุนด้านดิจิทัลเพื่อป้องกันภัยไซเบอร์ที่ก้าวไม่ทันกับพัฒนา การเทคโนโลยี รวมถึงภัยทางไซเบอร์ที่มีผลกระทบขนาดใหญ่ต่อโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินและนับเป็นความเสี่ยงเชิงระบบ

ในปีนี้ ไทยร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียนจะยกระดับความปลอดภัยทางไซเบอร์ให้เป็นหนึ่งในวาระสำคัญของอาเซียน โดยธนาคารกลางอาเซียนเองได้ร่วมมือกันพัฒนาเครือข่ายกลไกการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางไซเบอร์ ทั้งภัยคุกคาม และแนวทางปฏิบัติที่ดี (Cyber-threat Intelligence) เพื่อเท่าทันภัยไซเบอร์ รวมถึงพัฒนาศักยภาพในการดูแลความปลอดภัยทางไซเบอร์ในอาเซียน เพื่อให้ธุรกิจและผู้ให้บริการสามารถเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐาน ดิจิทัลและเทคโนโลยีทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และสะดวกรวดเร็ว

เน้นเสถียรภาพระบบการเงินในภูมิภาค

คุณจันทร์วรรณกล่าวสรุปว่า “รปท. อยู่ในฐานะที่จะเล่นบทบาทสนับสนุนให้ภาคการเงินในอาเซียนมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น และมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการรวมตัวของภาคเศรษฐกิจจริงในอาเซียน ผ่านการอำนวยความสะดวกของการเคลื่อนย้ายเงินทุน การสนับสนุนการใช้เงินสกุลท้องถิ่นเพื่อการค้าและการลงทุน การพัฒนานวัตกรรมทางการเงินเพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการทางการเงินที่มีต้นทุนต่ำและปลอดภัย”

นอกเหนือจากการส่งเสริมการเชื่อมโยงทางการเงินแล้ว ภาคการเงินในอาเซียนยังต้องเสริมสร้างเสถียรภาพของระบบการเงิน

ในภูมิภาค เพื่อรองรับความเสี่ยงจากเศรษฐกิจการเงินโลก รวมถึงส่งเสริมให้สถาบันการเงินในภูมิภาคมีแนวปฏิบัติที่คำนึงถึงผลในระยะยาวต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และมีการเสริมสร้างหลักธรรมาภิบาลที่ดี เพื่อยกระดับให้ภูมิภาคอาเซียนมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน

สุดท้ายนี้ ความร่วมมือทางการเงินที่สำคัญในกลุ่มอาเซียนอีกด้านหนึ่งที่เป็นรากฐานสำคัญในการทำงานของธนาคารกลางในการดูแลเสถียรภาพการเงิน ก็คือ การที่อาเซียนสามารถจะผนึกกำลังและมีท่าทีร่วมในการเจรจากับคู่ค้าในความตกลงทางการค้า (Free Trade Agreement - FTA) ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) หรือความตกลงทวิภาคีกับประเทศคู่เจรจาอื่น ๆ หัวข้อสำคัญที่อาเซียนสามารถผลักดันให้เกิดความเข้าใจร่วมกันมากขึ้น คือ เรื่องสิทธิของประเทศในการดำเนินการเพื่อรักษาไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงินของประเทศ แม้ว่า สิทธินั้นอาจจะกระทบต่อคู่ค้าบ้างในบางช่วงเวลา แต่ทุกฝ่ายก็ยอมรับว่าการดำเนินการเพื่อรักษาเสถียรภาพของระบบการเงินเป็นเป้าหมายสำคัญที่ควรได้รับการยกเว้นจากหน้าที่อื่น ๆ เช่น หน้าที่ในการเปิดตลาด หรือในการต้องให้ National Treatment กับต่างชาติ โดยมีกติกากำกับดูแลการใช้มาตรการต่าง ๆ ในกรณีที่ทำจำเป็น เพื่อไม่ให้มีการใช้เพื่อการกีดกันคู่ค้าหรือหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามพันธกรณีของความตกลง จะเห็นได้ว่าความร่วมมือทางการเงินสามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งในภาคการเงินอาเซียน ซึ่งส่วนนี้พลเมืองของอาเซียนโดยทั่วไปอาจจะไม่สามารถสัมผัสหรือเห็นชัดได้เท่ากับเรื่องการอำนวยความสะดวกทางการโอนเงิน รายย่อยข้ามประเทศหรือบริการการเงินอื่น ๆ แต่ก็ถือว่าเป็นความร่วมมือที่ช่วยสร้างอำนาจต่อรองของเราที่บ่งชี้ระหว่างประเทศหรือมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ ถ้าอาเซียนก็สามารถหาจุดยืนร่วมกันในเรื่อง การใช้เครื่องมือเพื่อบริหารเงินทุนเคลื่อนย้าย (Safeguard for Capital Flows Management) ซึ่งจะเพิ่มความคล่องตัวให้กับทางการในการบริหารเงินทุนเคลื่อนย้ายที่มีแนวโน้มผันผวนสูง รวมทั้งเพิ่มความมั่นใจให้กับสมาชิกในการทยอยเปิดบัญชีเสรีทุน* (Progressive Liberalization of Capital Accounts) เพราะจะยังคงมีอำนาจในการจัดการในยามฉุกเฉินหากจำเป็นต้องนำมาตราการเงินทุนเคลื่อนย้ายมาใช้

*การเปิดบัญชีเสรีทุน เพื่อให้ประชาชนและนักลงทุนในแต่ละประเทศสามารถไปลงทุนในประเทศอื่นในภูมิภาคได้สะดวกขึ้น

Digital Payment เป็นทางเลือกหลักในการชำระเงิน แผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน ฉบับที่ 4

ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา รูปแบบการชำระเงินของไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ Digital Payment อย่างชัดเจน ซึ่งหนึ่งในปัจจัยสำคัญของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว มาจากความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการวางรากฐานถนนการชำระเงินของไทยด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ ทั้งการพัฒนาระบบพร้อมเพย์ การพัฒนามาตรฐาน Thai QR Code เพื่อการชำระเงิน รวมถึงการวางเครื่องรับบัตร เพื่อขยายบริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ให้แพร่หลายมากยิ่งขึ้น

ในระยะต่อไป ยังมีโจทย์ท้าทายที่ ธปท. ต้องดำเนินการต่อ คือ ทำอย่างไรให้ Digital Payment ไม่ได้เป็นเพียงแค่ทางเลือก แต่เป็นวิธีการชำระเงินหลักของภาคประชาชน ภาครัฐ และภาคธุรกิจ ธปท. จึงได้จัดทำแผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน ฉบับที่ 4 เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาระบบการชำระเงินของไทยในช่วงปี 2562 - 2564 โดยแผนกลยุทธ์ ฉบับนี้ ให้ความสำคัญกับการสร้าง

ระบบนิเวศ หรือ Ecosystem ที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรม ส่งเสริมการแข่งขัน และตอบโจทย์ความต้องการของผู้ใช้บริการแต่ละกลุ่ม โดยเฉพาะ e-Commerce และ Social Commerce ที่มีการเติบโตสูง รวมถึงกลุ่มธุรกิจทั้ง SMEs และธุรกิจขนาดใหญ่ ตลอดจนเร่งขยายการใช้งาน Digital Payment ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยมีการพัฒนาที่สำคัญ 5 ด้าน ดังนี้

ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินที่เชื่อมโยงกัน (Interoperable Infrastructure)

โครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินสมัยใหม่ต้องเป็นระบบที่เปิดโอกาสให้สามารถใช้งานร่วมกันหรือเชื่อมโยงกับระบบอื่นได้ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดนวัตกรรม และสนับสนุนการแข่งขันระหว่างผู้ให้บริการ โดยยังคงให้ความสำคัญกับการรักษาเสถียรภาพและความมั่นคงปลอดภัย โดยมาตรการที่สำคัญในด้านนี้ประกอบด้วย

- (1) เพิ่มขีดความสามารถและยกระดับการบริหารความเสี่ยงของระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญ ได้แก่ ระบบพร้อมเพย์ ระบบบาทเน็ต และระบบของผู้ให้บริการชำระเงิน ทั้งที่เป็นสถาบันการเงินและผู้ให้บริการที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-banks) ให้รองรับปริมาณและมูลค่าธุรกรรมที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
- (2) ผลักดันการใช้นาตรฐานข้อความสากล ISO20022 กับระบบการชำระเงินที่สำคัญเพื่อรองรับการรับ-ส่งข้อมูลการชำระเงิน ข้อมูลทางธุรกิจ และการเชื่อมโยงกับต่างประเทศ
- (3) ออกมาตรฐาน Biometrics สำหรับการยืนยันตัวตนในกระบวนการรู้จักลูกค้าผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Know-Your-Customer: e-KYC) ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมชำระเงินในอนาคต
- (4) เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเงินสด เพื่อลดต้นทุนของระบบเศรษฐกิจโดยรวม

ด้านการส่งเสริมนวัตกรรมและบริการชำระเงิน (Innovation)

เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเงินเข้ามามีบทบาทต่อ

การดำเนินชีวิตในปัจจุบันและสร้างโอกาสในการพัฒนาบริการทางการเงินที่สะดวก ปลอดภัย ต้นทุนต่ำลง ดังนั้น การสร้างระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่เอื้อต่อการพัฒนาและประยุกต์ใช้นวัตกรรมจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้ระบบการชำระเงินในอนาคตมีการพัฒนาให้สามารถตอบโจทย์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายทั้งภาคประชาชน ภาคธุรกิจ และภาครัฐ โดยมาตรการสำคัญในด้านนี้ประกอบด้วย

- (1) สนับสนุนให้สถาบันการเงินทดสอบนวัตกรรมเฉพาะรายใน Sandbox ของตนเอง (Own Sandbox) เพื่อเปิดโอกาสทางธุรกิจและตอบโต้ของลูกค้าได้รวดเร็วยิ่งขึ้น
- (2) ผลักดันโครงการนำร่องร่วมกับภาครัฐและเอกชนเพื่อใช้กระบวนการทำงานแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Business) และ Digital Payment อย่างครบวงจร ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการทำงาน
- (3) สนับสนุนการพัฒนาบริการชำระเงินโดยใช้เทคโนโลยีที่หลากหลาย อาทิ Bio-payment, Contactless Payment บริการทางเลือกทดแทนการใช้เงินสด และบริการโอนเงินและชำระเงินระหว่างประเทศที่สะดวก ต้นทุนต่ำ
- (4) นำกระบวนการออกกฎเกณฑ์ที่ดีหรือ Regulatory Impact Assessment (RIA) มาใช้ในกระบวนการออกและทบทวนหลักเกณฑ์เพื่อส่งเสริมนวัตกรรมและลดภาระผู้ให้บริการ

ด้านการส่งเสริมการเข้าถึงและการใช้บริการชำระเงิน (Inclusion)

การพัฒนา Digital Payment ของไทยจะเกิดประโยชน์สูงสุดหากสามารถตอบโจทย์การใช้งานของประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศ

ข้อมูลสถิติการชำระเงินที่สำคัญ

การใช้ Digital Payment ในภาพรวม*	การใช้ Mobile และ Internet Banking
<p>ปริมาณการใช้ (ณ 31 ธ.ค. 61) เพิ่มขึ้น 83% จากปี 59</p> <p>จำนวนครั้ง (ต่อคนต่อปี) (ณ 31 ธ.ค. 61) เพิ่มขึ้นจาก 49 ครั้ง ในปี 59</p>	<p>Mobile Payment</p> <p>ปริมาณการใช้โตเฉลี่ย 116% ต่อปี (ปี 59 - ปี 61) มีจำนวน 47 ล้านบัญชี (ณ 31 ธ.ค. 61) เพิ่มขึ้นจาก 21 ล้านบัญชีในปี 59</p> <p>Internet Banking</p> <p>มีจำนวน 27.8 ล้านบัญชี (ณ 31 ธ.ค. 61) เพิ่มขึ้นจาก 14.6 ล้านบัญชีในปี 59</p>

*หมายเหตุ : การใช้ Digital Payment ในภาพรวม ประกอบด้วย ธุรกิจออนไลน์และชำระเงินผ่านช่องทาง Internet / Mobile, สาขา, ATM, การโอนเงินให้ลูกค้าผ่านระบบบาทเน็ต, Bulk Payment, บัตรอิเล็กทรอนิกส์ และ e-Money

ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างโอกาสในการเข้าถึงและส่งเสริมการใช้ Digital Payment ที่สะดวกและแพร่หลาย เพื่อทดแทนการใช้เงินสดและเช็ค โดยมาตรการสำคัญประกอบด้วย

- (1) ขยายการใช้ Digital Payment ของหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจที่ติดต่อกับประชาชนจำนวนมาก เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนการใช้ Digital Payment
- (2) ลดต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับบริการ Mobile Payment เพื่อช่วยให้ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลสามารถเข้าถึงและใช้บริการได้ด้วยต้นทุนที่ต่ำลง
- (3) สื่อสารให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้บริการ Digital Payment และเทคโนโลยีอย่างถูกต้อง ปลอดภัย ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้ใช้บริการมีความเชื่อมั่นและเลือกใช้บริการได้อย่างเหมาะสม

ด้านการกำกับดูแลและการบริหารความเสี่ยง (Immunity)

การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบการชำระเงินและคุ้มครองผู้ใช้บริการเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสร้างเสถียรภาพและความเชื่อมั่นในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีความซับซ้อนมากขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมาตรการสำคัญประกอบด้วย

- (1) ผลักดันการใช้มาตรฐานความมั่นคงปลอดภัยสากลเพื่อรับมือภัยไซเบอร์ทั้งระดับองค์กรและระดับประเทศ
- (2) สร้างกลไกบริหารจัดการและธรรมาภิบาลที่ดีในกลุ่มผู้ให้บริการชำระเงิน

- (3) ยกกระดับการคุ้มครองผู้ใช้บริการ
- (4) พัฒนาการกำกับตรวจสอบให้เหมาะสมกับลักษณะการให้บริการและระดับความเสี่ยง (Risk-based Supervision)

ด้านการพัฒนาข้อมูลการชำระเงิน (Information)

ข้อมูลเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทยเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งข้อมูลการชำระเงินสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ในหลายมิติ ด้วยการบริหารจัดการข้อมูลที่เหมาะสมและการพัฒนาอย่างบูรณาการ โดยมาตรการสำคัญในด้านนี้ประกอบด้วย

- (1) เพิ่มมิติการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานที่มีความพร้อม ภายใต้การกำกับดูแลการใช้ข้อมูล (Data Governance) และการรักษาความเป็นส่วนตัวส่วนบุคคลของข้อมูล (Data Privacy) ที่เหมาะสมและรัดกุม
 - (2) เพิ่มประสิทธิภาพการวิเคราะห์และใช้ประโยชน์จากข้อมูลการชำระเงิน เพื่อพัฒนานวัตกรรมทางการเงิน สนับสนุนงานด้านนโยบายและการกำกับตรวจสอบ
- แผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน ฉบับที่ 4 นี้ มุ่งหวังให้ประเทศไทยมี Ecosystem ที่สนับสนุนให้ Digital Payment เป็นทางเลือกหลักในการชำระเงินของทุกภาคส่วน ช่วยอำนวยความสะดวก เพิ่มประสิทธิภาพ และลดต้นทุนการทำธุรกรรมของประชาชนและภาครัฐ เป็นส่วนสำคัญที่สนับสนุนการเติบโตของ SMEs e-Commerce และธุรกิจขนาดใหญ่ ช่วยยกระดับความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ และสร้างความพร้อมในการเชื่อมโยงกับต่างประเทศ เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของคนไทย

พิธีมอบรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นปี 2562 รางวัลแห่งความภาคภูมิใจ

รางวัลธรรมาภิบาลดีเด่น รางวัลเพื่อส่งเสริมการพัฒนามาตรฐาน “ธรรมาภิบาล” ในองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน อีกทั้งเป็นการพัฒนารัฐธรรมาภิบาล และยกมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทยเป็นการทั่วไป การนำธรรมาภิบาลมาใช้ในธุรกิจนั้น นับเป็นเรื่องที่สำคัญเพราะการที่ธุรกิจจะสามารถเจริญรุ่งเรืองแข็งแกร่งและมั่นคงได้จะต้องมีความน่าเชื่อถือ หากองค์กรหรือธุรกิจขาดความน่าเชื่อถือก็ย่อมที่จะประสบความสำเร็จได้ยาก

พิธีมอบรางวัลธรรมาภิบาลดีเด่นประจำปี 2562 จัดขึ้น ณ ศูนย์การเรียนรู้ ธนาคารแห่งประเทศไทย ในวันที่ 9 มีนาคม 2562 ที่ผ่านมาซึ่งจัดเป็นประจำทุกปีในวันดังกล่าว เนื่องจากตรงกับวันคล้ายวันเกิดของ ศ.ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ผู้ที่เป็นตัวอย่างของบุคคลที่ประพฤติปฏิบัติ และอุทิศชีวิตให้กับการทำประโยชน์ส่วนรวมด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ภายใต้หลักธรรมาภิบาลอย่างพร้อมมูล จนกระทั่งได้รับการยกย่องจากองค์การยูเนสโก (UNESCO) แห่งสหประชาชาติให้เป็นบุคคลสำคัญของโลกในปี 2558 จึงเป็นแรงบันดาลใจให้คนรุ่นหลังยึดถือเป็นแบบอย่าง ให้มุ่งมั่นพัฒนามาตรฐานธรรมาภิบาลต่อไป

รางวัลชนะเลิศธรรมาภิบาลดีเด่นประจำปี 2562 นี้ได้แก่ บริษัทกรุงเทพสกรีน จำกัด บริษัทออกแบบและผลิตสติ๊กเกอร์สำหรับพิมพ์โลโก้ และลวดลายต่าง ๆ บนเสื้อผ้า เครื่องแต่งกายและอุปกรณ์กีฬา ด้วยเทคโนโลยีการพิมพ์ที่คำนึงถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม บริษัทดำเนินธุรกิจโดยให้ความสำคัญกับพนักงาน มาตรฐานของสินค้า สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมภายใต้วิสัยทัศน์ “ยึดถือความเป็นธรรม เชื่อมคุณค่าคน มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ช่วยเหลือสังคม รักษาสิ่งแวดล้อม เข้าถึงวัฒนธรรม” นอกจากนี้ยังมีรางวัลด้านอื่น อาทิ ด้านการปฏิบัติต่อพนักงานดีเด่น ด้านการปฏิบัติต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีเด่น และรางวัลกองทุนสวัสดิการชุมชนทั่วประเทศ เป็นต้น

รางวัลกองทุนสวัสดิการชุมชน ประเภทประชาชนดีเด่น ปี 2562

1. การสร้างครอบครัวอบอุ่น กองทุนสวัสดิการชุมชน อ. ทุ่งทอง จ. ลำปาง ๖, ๕,๖๖๖
2. การส่งเสริมสุขภาพและสุขภาพชุมชน กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาล อ. ศรีสำโรง จ. นครราชสีมา ๖, ๕๖๖๖
3. การพัฒนาเด็กและเยาวชน กองทุนสวัสดิการชุมชน อ. ตาคลี จ. นครสวรรค์ ๖, ๕๖๖๖
4. การส่งเสริมอาชีพและหนี้สิน กองทุนสวัสดิการชุมชน (สอ.ว.บ. 1) อ. ร่มเกล้า จ. นนทบุรี ๖, ๕๖๖๖
5. การดูแลรักษาประเพณีและวัฒนธรรม กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาล อ. ศรีสวัสดิ จ. พะเยา

รางวัลกองทุนสวัสดิการชุมชนดีเด่น

6. การจัดการด้านกำกับ/กึ่งกำกับ กองทุนสวัสดิการชุมชน อ. คลองขลุง จ. วัลเลย์ ๖, ๕๖๖๖
7. การสร้างความมั่นคงของอาหาร - มีผู้ได้รับรางวัล
8. การบริหารจัดการกองทุนได้ ดีเยี่ยม กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาล อ. วาว จ. วาว จ. นครศรีธรรมราช
9. การส่งเสริมการเกษตรและเศรษฐกิจ กองทุนสวัสดิการชุมชน อ. สบปราบ จ. เชียงใหม่ ๖, ๕๖๖๖
10. การสนับสนุนทุนการศึกษา กองทุนสวัสดิการชุมชน อ. ดงขี้เหล็ก จ. นครราชสีมา ๖, ๕๖๖๖

สามารถดูรายละเอียดได้ที่

บทบาทของ สปท. ในการเป็นประธานธนาคารกลางของ ASEAN

คุณณัฐรา โทมลาทิน
ผู้ประกาศข่าว บรรณาธิการข่าวอาเซียน
ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

ดร.วิโร ไท สันติประภพ
ผู้ว่าการ สปท.

ปี 2562 นับเป็นปีสำคัญของประเทศไทยในหลายเรื่อง หนึ่งในนั้นคือ การที่ประเทศไทยได้รับเกียรติให้ทำหน้าที่ประธานอาเซียน ธนาคารแห่งประเทศไทย (สปท.) จึงได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมธนาคารกลางอาเซียน เมื่อวันที่ 2 - 5 เมษายน 2562 ณ จังหวัดเชียงราย BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับนี้ ได้รับเกียรติจากคุณณัฐรา โทมลาทิน ผู้ประกาศข่าวหญิงแกร่ง บรรณาธิการข่าวอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส มาพูดคุยกับ ดร.วิโร ไท สันติประภพ ผู้ว่าการ สปท. เกี่ยวกับความสำคัญของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมถึงประเด็นที่หารือกันในการประชุมธนาคารกลางอาเซียนปีนี้ และความร่วมมือในช่วงที่ผ่านมา

ความสำคัญของอาเซียนต่อเศรษฐกิจไทย

คุณณัฐรา : คนไทยจำนวนมากอาจยังไม่เข้าใจว่า อาเซียนมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับชองกับคนไทยอย่างไร ขอให้ผู้ว่าการช่วยอธิบายด้วย

ดร.วิโร ไท : ปัจจุบันอาเซียนอายุ 52 ปี มีพัฒนาการต่อเนื่องมาเป็นลำดับ เริ่มต้นจากความร่วมมือด้านความมั่นคงเป็นส่วนใหญ่ แต่หลังจากภูมิภาคอาเซียนมีความมั่นคงทางการเมืองมากขึ้น ประเด็นความสนใจจึงเปลี่ยนมาที่เรื่องเศรษฐกิจ และเป็นที่มาของ “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” (ASEAN Economic Community: AEC)

วันนี้ ขนาดเศรษฐกิจของอาเซียนรวมกันใหญ่เป็นอันดับที่ 6 ของโลก มีประชากร 600 ล้านคน และที่สำคัญสมาชิกแต่ละประเทศมีลักษณะที่แตกต่างกัน สามารถเป็นพลังเสริมซึ่งกันและกันได้ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด เช่น เรื่องทรัพยากรธรรมชาติ ประเทศไทยไม่มีพลังงาน แต่สามารถนำเข้าพลังงานจากเพื่อนบ้าน ประเทศไทยขาดแคลนแรงงานในวัยทำงาน เพราะก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเร็วกว่าประเทศอื่น แต่ก็ได้ประโยชน์จากแรงงานประเทศเพื่อนบ้านที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย ตัวอย่างเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า ถ้าประเทศอาเซียนทำงานร่วมกันลดความเป็นพรมแดนของประเทศลงก็จะสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศสมาชิกอาเซียนโดยรวมได้

“ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” จะช่วยให้การทำธุรกิจ การติดต่อค้าขาย หรือการลงทุนร่วมกันภายในอาเซียนสะดวกมากขึ้น ด้วยต้นทุนที่ถูกลงเสมือนกับค่อย ๆ ลดพรมแดนด้านเศรษฐกิจลง ขณะที่การนำจุดแข็งด้านเศรษฐกิจของแต่ละประเทศมาส่งเสริมซึ่งกันและกัน จะทำให้ผลิตภาพ (Productivity) ของทุกประเทศสมาชิกอาเซียนดีขึ้น ส่งผลให้ศักยภาพเศรษฐกิจของกลุ่มอาเซียนดีขึ้น สุดท้ายก็ย้อนกลับมายังประโยชน์ให้กับธุรกิจไทยและคนไทย

ถ้าดูตัวเลขการส่งออก อาเซียนถือเป็นตลาดส่งออกใหญ่ที่สุดของไทย คิดเป็นสัดส่วนประมาณ 1 ใน 4 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด นอกจากนี้ “การค้าชายแดน” กับประเทศเพื่อนบ้านถือเป็นกลไก

สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดที่อยู่ตามแนวชายแดน ในขณะที่เดียวกัน คนของประเทศเพื่อนบ้านก็เข้ามาท่องเที่ยวหรือรักษาพยาบาลในประเทศ ซึ่งล้วนส่งผลดีต่อเศรษฐกิจไทย มองไปข้างหน้าความสำคัญของภูมิภาคอาเซียน และความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจในอาเซียนจะยังมีมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น เราจึงไม่อาจมองข้ามพลังของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไปได้

“ชนะไปด้วยกัน (Win-Win)” โจทย์สำคัญของประชาคม

คุณณัฐรา : การที่นักท่องเที่ยวมาเมืองไทย แล้วใช้จ่ายผ่าน QR Code อาจมีคำถามว่าสุดท้ายใครได้ประโยชน์ หรือการเปิดให้สถาบันการเงินต่างประเทศเข้ามาทำธุรกิจในเมืองไทยก็อาจมีความกังวลว่าผลประโยชน์จะไปตกอยู่กับสถาบันการเงินต่างประเทศหรือไม่

ดร.วิโร ไท : สิ่งสำคัญเมื่อพูดถึงการรวมกลุ่มกัน คือ เราต้องคิดถึงโจทย์ที่จะ “ชนะไปด้วยกัน” หรือ “Win-Win” เพราะถ้ายังคิดอยู่ในกรอบของการมี “ผู้แพ้-ผู้ชนะ” หรือ “Zero-sum Game” ก็จะทำให้การรวมกลุ่มเกิดขึ้นได้ยาก การรวมกลุ่มของอาเซียนมีความสำคัญ เพราะมีโอกาสสูงที่ประเทศสมาชิกจะ “ชนะไปด้วยกัน” อาเซียนมีประชากรกว่า 600 ล้านคน และเป็นตลาดที่กำลังขยายตัวมาก ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน และกำลังเข้าสู่ “ชนชั้นกลาง” (Middle Class) มีอำนาจซื้อสูง ตัวอย่างเช่น ปัจจุบันไทยมีแรงงานเมียนมากว่า 3 ล้านคน การส่งเงินกลับต้องเสียค่าธรรมเนียมค่อนข้างแพง ส่วนหนึ่งเพราะความเชื่อมโยงทางการเงินระหว่างสองประเทศมีจำกัด แต่ถ้าเราร่วมมือกันสร้างความเชื่อมโยงทางการเงินจะสร้างโอกาสทางธุรกิจในลักษณะ “ชนะไปด้วยกันทุกฝ่าย” ทั้งสถาบันการเงินไทย สถาบันการเงินเมียนมา และที่สำคัญ คือ แรงงานเมียนมาที่ทำงานในไทยจะสามารถส่งเงินกลับไปให้ญาติพี่น้องในเมียนมาได้ด้วยต้นทุนที่ถูกลง แล้วเงินเหล่านี้ ส่วนหนึ่งจะกลับมาใช้ซื้อสินค้าที่ผลิตในประเทศไทย

สปก. กับบทบาทผลักดันการรวมกลุ่มทางการเงินในอาเซียน

คุณณัฐชา : ที่ผ่านมา สปท. มีบทบาทส่งเสริมและผลักดันให้เกิด “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” อย่างไร

ดร.วิสรโก : การรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจ จะร่วมมือกันในหลายมิติ ในส่วนที่ สปท. เข้าไปเกี่ยวข้อง คือ การส่งเสริมความร่วมมือทางการเงิน เพราะกิจกรรมทางเศรษฐกิจไม่ว่าการค้าขายหรือการลงทุนจะไม่สะดวกถ้าขาดความร่วมมือทางการเงิน

เป้าหมายความร่วมมือในช่วงแรกมีอยู่ 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ การส่งเสริมการรวมกลุ่มในภาคการเงิน (Integration) การส่งเสริมให้พลเมืองในอาเซียนเข้าถึงบริการทางการเงินได้ดี และมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Inclusion) และการส่งเสริมเสถียรภาพทางการเงินในประชาคมอาเซียน (Stability) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกำจัด “จุดเปราะบาง” และสร้าง “ภูมิคุ้มกัน” ให้กับระบบการเงินของทุกประเทศสมาชิก ซึ่งสำหรับการรวมกลุ่มทางการเงินมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องในหลายด้าน ตั้งแต่การเปิดเสรีการเคลื่อนย้ายเงินทุน การเปิดโอกาสให้สถาบันการเงินในประเทศหนึ่งสามารถเข้าไปทำธุรกิจในอีกประเทศได้ง่ายและสะดวกขึ้น ตามกรอบความร่วมมือเปิดเสรีในภาคธนาคาร “Qualified ASEAN Bank (QAB)” ซึ่งเป็นการเจรจาทวิภาคีตามความสมัครใจและความพร้อมของประเทศสมาชิกเป็นคู่ๆ ไป เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทยกับธนาคารกลางมาเลเซียที่ได้เจรจาเสร็จแล้ว ในอนาคตธนาคารพาณิชย์มาเลเซียจะขยายธุรกิจมาในประเทศไทยสะดวกขึ้น และธนาคารพาณิชย์ไทยก็จะขยายธุรกิจไปประเทศมาเลเซียสะดวกขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้ ประเทศอาเซียนและจีน เกาหลี ญี่ปุ่น ฮองกง ร่วมมือสร้างกลไกดูแลเวลาที่ประเทศอาเซียนประเทศใดประเทศหนึ่งขาดสภาพคล่องเงินตราต่างประเทศ ดังที่รู้จักกันในนาม Chiang Mai Initiative Multilateralisation (CMIM) ซึ่งจะช่วยรักษาเสถียรภาพระบบการเงินของประเทศอาเซียน

บทบาทของ สปท. ในฐานะประธานธนาคารกลางอาเซียน

คุณณัฐชา : การที่ประเทศไทยเป็นประธานอาเซียนในปีนี้ และ สปท. ต้องรับบทบาทประธานธนาคารกลางของอาเซียน ผู้ว่าการคิดว่าปีนีวาระทางเศรษฐกิจที่ต้องผลักดันคือเรื่องอะไรบ้าง

ดร.วิสรโก : ไม่อยากให้มองระเบียบวาระของอาเซียนเป็นเรื่องปีต่อปี เพราะการประชุมอาเซียนทุกครั้งที่เป็นการวางรากฐานที่ทุกประเทศจะชนะไปด้วยกันในระยะยาว ซึ่งในปีนี้จะให้ความสำคัญใน 4 เรื่อง

เรื่องที่ 1 ASEAN Payment Connectivity

การนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเงินเข้ามาช่วยให้ระบบการชำระเงินในอาเซียนเชื่อมโยงกันมากขึ้น สถาบันการเงินในอาเซียนค่อนข้างตื่นตัวกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี และเทคโนโลยีการเงินที่ก้าวหน้าสามารถต่อยอดและช่วยให้การเชื่อมโยงทางการเงินเกิดได้เร็วขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการชำระเงินและโอนเงินระหว่างประเทศ ซึ่งหากทำให้การเชื่อมโยงการชำระเงิน (ASEAN Payment Connectivity) สะดวกทั้งรับและโอนผ่านธนาคารพาณิชย์เดียว หรือใช้มาตรฐานการชำระเงินที่สอดคล้องและเชื่อมต่อกันได้อย่าง QR Code สุดท้ายแล้ว ทั้งภาคธุรกิจและประชาชนอาเซียนก็จะสามารถใช้บริการชำระเงินและโอนเงินภายในกลุ่มอาเซียนด้วยต้นทุนที่ถูกลงและสะดวกมากขึ้น

ในการประชุมผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียนที่เชียงใหม่ เมื่อวันที่ 4 - 5 เม.ย. 2562 นี้ ได้นำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างธนาคารพาณิชย์และ Non-banks ที่จะตอบโจทย์ประชาชนของอาเซียนโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่หลากหลาย อาทิ การนำ Blockchain มาใช้ในการโอนเงินและทำธุรกรรมสินเชื่อการค้าระหว่างประเทศ (Trade Finance) ซึ่งจะช่วยลดขั้นตอน ระยะเวลา และต้นทุนทั้งของธนาคารและลูกค้าที่เป็นธุรกิจขนาดใหญ่หรือแม้กระทั่งการส่งเงินกลับประเทศของแรงงานหรือผู้ที่ทำงานในต่างแดน

การใช้มาตรฐาน QR Code ของไทยก็เป็นตัวอย่างที่ดีที่จะช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงการชำระเงินในอาเซียนได้ดีขึ้น เป็นที่น่ายินดีที่ธนาคารกลางก็มาพบปะภาคประชาคมว่าใช้มาตรฐานที่สอดคล้องกันกับประเทศไทย ทำให้ในอนาคต การโอนเงินหรือชำระเงินระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชาผ่าน QR Code จะสะดวกมากขึ้น และค่าธรรมเนียมถูกลง การพัฒนานวัตกรรมทางการเงินเหล่านี้ จะช่วยตอบโจทย์ความต้องการของผู้ใช้บริการกลุ่มต่าง ๆ ที่หลากหลาย และจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการเงิน ทำให้การทำธุรกิจและการค้าระหว่างประเทศสะดวกขึ้น ลดต้นทุนให้แก่ผู้ใช้บริการและเพิ่มการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชากรในอาเซียน เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นโอกาสสำหรับกลุ่มอาเซียน และธนาคารกลางควรมีบทบาท

ส่งเสริมให้ผู้ให้บริการปรับตัวได้เร็ว โดยการทำงานร่วมกันเพื่อสนับสนุนนวัตกรรมทางการเงินที่จะลดอุปสรรคจากกฎเกณฑ์กำกับดูแล และผลักดันให้เกิดโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงิน และมาตรฐานกลางที่สามารถเชื่อมโยงกันได้ (Interoperability)

เรื่องที่ 2 การธนาคารเพื่อความยั่งยืน (Sustainable Banking)

เราจะต้องคิดถึงเรื่อง “การธนาคารหรือการเงินเพื่อความยั่งยืน (Sustainable Banking/Finance)” มากขึ้น เรื่องนี้เป็นเรื่องใหม่ที่กลุ่มประเทศอาเซียนยังตามหลังสหรัฐอเมริกาหรือประเทศในยุโรปที่จะให้ความสำคัญเรื่องสิ่งแวดล้อม ผลข้างเคียงทางสังคม ธรรมชาติ หรือแม้กระทั่งปัญหาคอร์รัปชัน เพราะเรื่องเหล่านี้สถาบันการเงินสามารถเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ ปัญหาหลายเรื่องที่เรากำลังเผชิญมิได้เกิดขึ้นภายใต้พรมแดนประเทศใดประเทศหนึ่ง ตัวอย่างเช่น ปัญหาภาวะหมอกควันในภาคเหนือของเราที่ส่วนหนึ่งได้มาจากประเทศข้างเคียง หรือปัญหาเขื่อนแตกในประเทศลาวก็ปฏิเสธไม่ได้ว่ามีสถาบันการเงินไทยเข้าไปเกี่ยวข้องกับการให้เงินกู้ด้วย เพราะฉะนั้น ปัญหาสิ่งแวดล้อมและภาคการเงินเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน เพราะสถาบันการเงินเป็นผู้จัดสรรทรัพยากรทางการเงินหรือทุนในระบบเศรษฐกิจ ถ้าสถาบันการเงินในอาเซียนให้ความสำคัญกับเรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ก็จะทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนได้ในระยะยาว การขับเคลื่อนเรื่องนี้จะต้องปรับแนวคิดและวิถีปฏิบัติของประเทศอาเซียนให้ใกล้เคียงสอดคล้องกัน โดยหวังว่าในที่สุดแล้วจะทำให้เกิดมาตรฐานของอาเซียนในเรื่อง Sustainable Finance

เรื่องที่ 3 การส่งเสริมการใช้สกุลเงินท้องถิ่น (Local Currency)

ความร่วมมือที่สำคัญมากอีกเรื่อง คือ การส่งเสริมการใช้สกุลเงินท้องถิ่นในการทำธุรกรรมการค้าการลงทุนระหว่างประเทศอาเซียนให้มากขึ้น ตัวอย่างเช่นประเทศไทยกับมาเลเซีย ทั้งสองประเทศมีการค้าที่ค่อนข้างสมดุล สินค้าที่เราส่งออกไปกับนำเข้ามามีมูลค่าใกล้เคียงกัน แต่ในการชำระเงินมักกำหนดราคาในรูปของเงินดอลลาร์ สรอ. หรือ ดอลลาร์สิงคโปร์ ทำให้มีค่าใช้จ่ายในการแปลงเงินท้องถิ่นเป็นดอลลาร์ สรอ. และแปลงดอลลาร์ สรอ. กลับเป็นเงินท้องถิ่น อีกทั้งในช่วงที่ผ่านมาค่าเงินดอลลาร์ สรอ. ผันผวนสูง และมีแนวโน้มจะผันผวนสูงต่อไป ดังนั้น เมื่อประมาณ 2 ปีก่อน สปท. และธนาคารกลางมาเลเซีย ได้ทำข้อตกลงร่วมกันส่งเสริมการใช้เงินริงกิตและเงินบาททำธุรกรรมการค้าและการลงทุน ซึ่งถือเป็นการเพิ่มทางเลือกที่ดีให้กับผู้ประกอบการไทยและมาเลเซียในการลดส่วนต่างจากอัตราแลกเปลี่ยน และช่วยลดความเสี่ยงจากความผันผวนของเงินสกุลหลัก

หลังจากที่ สปท. ตกลงกับธนาคารกลางมาเลเซียแล้ว ธนาคารกลางอินโดนีเซียเห็นว่าเป็นโครงการที่ดีที่เข้ามาพร้อมด้วย และในการ

ประชุมเมื่อต้นเดือน ธนาคารกลางฟิลิปปินส์ได้ลงนามจะเข้าร่วมโครงการด้วยเช่นกัน เรื่องนี้เป็นตัวอย่างความพิเศษของข้อตกลงภายใต้กรอบอาเซียนที่ประเทศใดพร้อมก็สามารถที่จะขับเคลื่อนเดินทางไปก่อนได้

เรื่องที่ 4 การป้องกันภัยทางด้านไซเบอร์ (Cybersecurity)

เรื่องนี้เป็นโจทย์ใหม่ที่กลุ่มประเทศอาเซียนต้องทำงานร่วมกันในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ปัญหาเรื่องเสถียรภาพระบบการเงินอาจไม่ได้มาในรูปแบบเดิม ความเสี่ยงด้านไซเบอร์สำคัญมากขึ้นเมื่อโลกการเงินเข้าสู่ยุคดิจิทัล โจทย์เรื่องการป้องกันภัยทางด้าน (Cybersecurity) ไซเบอร์ของภาคการเงิน จึงเป็นหนึ่งในประเด็นสำคัญที่ สปท. ร่วมกับธนาคารกลางของประเทศอาเซียนจะช่วยกันผลักดันมากขึ้น ทั้งในด้านความร่วมมือแลกเปลี่ยนข้อมูลกันเวลาที่ประเทศหนึ่งเผชิญภัยไซเบอร์ ไปจนถึงการพัฒนากระบวนการตอบสนองได้เร็ว ต้องรู้ว่าจะจัดการกับปัญหาอย่างไร จากการที่เราร่วมมือกันมากขึ้น แลกเปลี่ยนข้อมูลกันมากขึ้นจะช่วยทำให้ระบบการเงินของอาเซียนมีภูมิคุ้มกัน สามารถป้องกันความเสี่ยงด้านไซเบอร์ได้อย่างเท่าทันมากขึ้น

คุณณัฐชา โทษลาภิก
 ผู้ประกาศข่าวหญิงแกร่ง ผู้ดำเนินรายการ “ที่นี่ไทยพีบีเอส” และบรรณาธิการข่าวอาเซียนของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ผู้มีประสบการณ์ในวงการข่าวที่ยาวนาน ทั้งจาก เนชั่นทีวี สถานีโทรทัศน์ ไอทีวี และสถานีวิทยุบีบีซีภาษาไทยกรุงลอนดอน

ทำความเข้าใจกับพันธกิจ และงบการเงิน สปก.

เมื่อมีการเปิดเผยตัวเลขผลการดำเนินงานประจำปี สปก. ออกมา มักจะตามมาด้วยคำถามจากประชาชน BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับนี้จึงขอแนะนำพันธกิจและงบการเงินของ สปก. แบบเข้าใจง่ายมาให้ทุกท่าน

ก่อนจะเข้าใจ “งบการเงิน” ต้องรู้จักกับ “พันธกิจ” สปก.

ก่อนที่จะดูงบการเงินขององค์กรใดก็ตาม สิ่งสำคัญคือควรทำความเข้าใจพันธกิจขององค์กรนั้นก่อน ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในฐานะธนาคารกลางมีพันธกิจแตกต่างจากองค์กรภาคธุรกิจ ดังนั้นงบการเงินของธนาคารกลางจึงมีลักษณะพิเศษต่างจากงบการเงินของธุรกิจทั่วไป โดย ธปท. มีพันธกิจที่สำคัญ 2 ด้าน คือ 1. การรักษาเสถียรภาพระบบเศรษฐกิจ และ 2. การจัดพิมพ์และนำธนบัตรออกใช้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ พันธกิจทั้ง 2 ด้านนี้มีความเกี่ยวข้องกัน และถือเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญของเศรษฐกิจไทย

พันธกิจแรก คือ การรักษาเสถียรภาพระบบเศรษฐกิจ หมายถึง การรักษามูลค่าของเงินบาทและสินทรัพย์ของคนไทยไม่ให้ด้อยค่าลงจากเงินเฟ้อ และดูแลไม่ให้เกิดฟองสบู่ หรือจุดเปราะบางในระบบการเงินที่อาจจะนำไปสู่วิกฤตการเงินในอนาคต ส่วนการรักษาเสถียรภาพด้านต่างประเทศ หมายถึง การดูแลค่าเงินบาทให้เคลื่อนไหวสอดคล้องกับพื้นฐานเศรษฐกิจ ไม่ผันผวนจนเกินไป รักษาอำนาจซื้อของเศรษฐกิจไทยในตลาดโลก รักษาระดับหนี้ต่างประเทศให้อยู่ในระดับต่ำ รวมทั้งมีเงินสำรองระหว่างประเทศเพียงพอ เป็นกันชนรองรับแรงปะทะจากความผันผวนของตลาดเงินและตลาดทุนโลก

พันธกิจข้อสอง คือ การจัดพิมพ์และนำธนบัตรออกใช้ ธปท. จะต้องนำสินทรัพย์ต่างประเทศมูลค่าเท่ากับธนบัตรที่จะออกใช้ใหม่เก็บแยกไว้หนุนหลังธนบัตร ดังที่มาตรา 26 แห่ง พ.ร.บ. เงินตราระบุไว้ว่า “เพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพของเงินตราให้ ธปท. รักษาทุนสำรองเงินตราไว้กองหนึ่งเรียกว่า ทุนสำรองเงินตรา”

บัญชีของธนาคารแห่งประเทศไทย และบัญชีของทุนสำรองเงินตรา

ในการดำเนินงานตามพันธกิจ 2 ด้านข้างต้น กฎหมายจึงได้กำหนดให้ ธปท. แยกการลงบัญชีเป็น 2 บัญชี คือ บัญชีของธนาคารแห่งประเทศไทย และบัญชีของทุนสำรองเงินตรา

บัญชีของธนาคารแห่งประเทศไทย

สินทรัพย์	หนี้สิน
>85% เงินสำรองระหว่างประเทศ	พันธบัตร สปก. เงินรับฝากจาก sw. เงินคงคลัง
<15% พันธบัตรรัฐบาล	ส่วนทุน

บัญชีของธนาคารแห่งประเทศไทย คือ บัญชีที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจรักษาเสถียรภาพระบบเศรษฐกิจ ถ้าเราดูบัญชีธนาคารแห่งประเทศไทยอย่างย่อ ผังสินทรัพย์ประกอบด้วยสินทรัพย์ที่ส่วนหนึ่งเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศ ซึ่งอยู่ในรูปสกุลเงินต่างประเทศ และมีสัดส่วนสูงกว่าร้อยละ 85 ของสินทรัพย์ทั้งหมด สินทรัพย์ส่วนที่เหลือ คือ พันธบัตรรัฐบาลไทย ในขณะที่ฝั่งขวาหรือฝั่งหนี้สินส่วนใหญ่ประกอบด้วยพันธบัตร ธปท. ที่เกิดจากการดำเนินนโยบายการเงิน เพื่อดูแลเสถียรภาพระบบเศรษฐกิจ เงินรับฝากจากสถาบันการเงินและรัฐบาล ซึ่งส่วนนี้เป็นหนี้ที่อยู่ในรูปของเงินบาททั้งหมด

บัญชีของทุนสำรองเงินตรา

สินทรัพย์	หนี้สิน
100% เงินสำรองระหว่างประเทศ	ธนบัตรออกใช้
	ส่วนทุน

บัญชีของทุนสำรองเงินตรา คือ บัญชีที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจด้านการพิมพ์และนำธนบัตรออกใช้ในระบบเศรษฐกิจ ผังสินทรัพย์ประกอบด้วย สินทรัพย์สกุลเงินต่างประเทศทั้งหมด ซึ่งโอนมาจากบัญชีของธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อใช้เป็นสินทรัพย์หนุนหลังการพิมพ์ธนบัตรตามที่กฎหมายกำหนด ส่วนฝั่งหนี้สินประกอบด้วยธนบัตรที่ใช้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ (Banknotes in Circulation) ในรูปของเงินบาท กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ธนบัตรที่ประชาชนจับจ่ายใช้สอยในระบบเศรษฐกิจ ถือเป็นหนี้สินของธนาคารกลาง

ดังนั้น งบการเงินของธนาคารกลางจึงมีความไม่สมดุลระหว่างสินทรัพย์ (ที่อยู่ในสกุลเงินต่างประเทศ) และหนี้สิน (ที่อยู่ในสกุลเงินท้องถิ่น) โดยด้านสินทรัพย์จะเปลี่ยนแปลงค่าได้ง่ายตามความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ทำให้งบการเงินของ ธปท. มีลักษณะพิเศษที่ควรรู้อยู่ 4 ข้อ คือ

ลักษณะพิเศษข้อที่ 1 สินทรัพย์และหนี้สินไม่ใช่สกุลเงินเดียวกัน

สิ่งซึ่งงบการเงินของธนาคารกลางต่างจากงบการเงินของธุรกิจเอกชน คือ สินทรัพย์ของธนาคารกลางส่วนใหญ่เป็นสินทรัพย์ต่างประเทศหรือเงินสำรองระหว่างประเทศ แต่ในด้านหนี้สินจะอยู่ใน

สกุลเงินท้องถิ่นของแต่ละประเทศ หรือสกุลเงินบาท

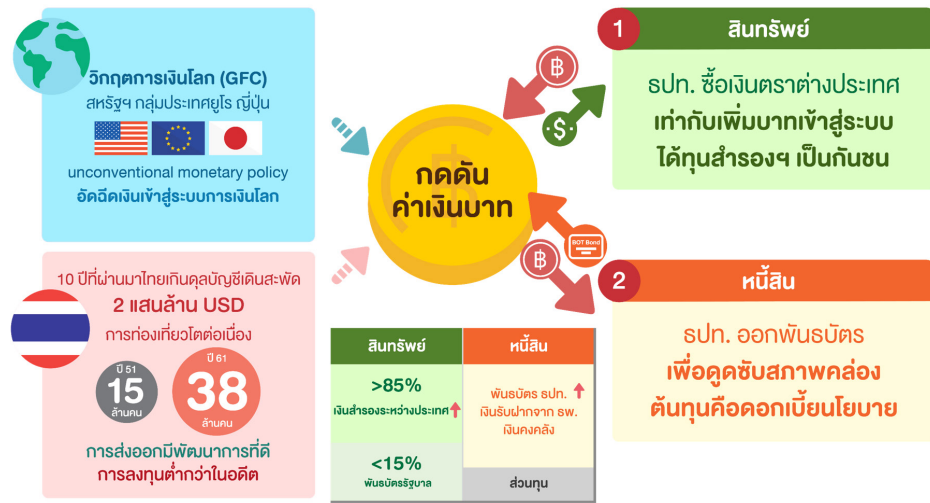
สินทรัพย์และหนี้สินไม่ใช่สกุลเงินเดียวกัน (Currency Mismatch) ทำให้ทุกสิ้นปีต้องมีการตีราคาสินทรัพย์สกุลเงินต่างประเทศให้อยู่ในรูปเงินบาท เปรียบเสมือนการประเมินมูลค่าสินทรัพย์สกุลเงินต่างประเทศว่า ถ้าต้องขายสินทรัพย์ต่างประเทศออกทั้งหมดจะได้เงินบาทเท่าใด แต่ข้อเท็จจริง คือ ธนาคารกลางไม่ได้ขายสินทรัพย์ต่างประเทศออกไปทุกสิ้นปีที่มีการตีราคา แต่จะถือไว้ตามหลักการที่ว่า ต้องมีเงินสำรองระหว่างประเทศเพียงพอและพร้อมใช้สำหรับการดำเนินงานตามพันธกิจหลัก ตัวเลขกำไรหรือขาดทุนที่ปรากฏในงบการเงินส่วนใหญ่จึงเป็น “กำไรหรือขาดทุนที่เป็นผลจากการตีราคา” หรือเรียกว่า “กำไรหรือขาดทุนทางบัญชี” เพราะไม่ได้เกิดขึ้นจริง การที่ต้องตีราคาทุกสิ้นปีหมายความว่า การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนจะมีผลต่อตัวเลขในงบการเงินได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะเมื่อมีสินทรัพย์ต่างประเทศอยู่ในสัดส่วนสูง เช่น ณ สิ้นปี 2561 ธปท. มีเงินสำรองระหว่างประเทศประมาณ 240,000 ล้านดอลลาร์ สรอ. ถ้าค่าเงินบาทอ่อนค่าลง 1 บาท จะทำให้เกิดกำไรทางบัญชีทันที 240,000 ล้านบาท ในทางตรงกันข้าม ถ้าค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้น 1 บาทก็จะทำให้เกิดขาดทุนทางบัญชีทันที 240,000 ล้านบาท ดังนั้นถ้าเห็นงบการเงินของธนาคารกลางปรากฏผลขาดทุนในบางช่วง อย่าเพิ่งกังวลใจเพราะอาจเป็นผลจากการตีราคา

ลักษณะพิเศษข้อที่ 2 การบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ มุ่งรักษามูลค่าในรูปเงินตราต่างประเทศในระยะยาว

พันธกิจของธนาคารกลาง คือ การดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้ต้องมองไกลมองไปในระยะยาวมากกว่าการให้น้ำหนักกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในช่วงสั้น ๆ การบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศก็เช่นกัน ธนาคารกลางจะลงทุนในสินทรัพย์ที่มีมูลค่าที่ดีในระยะยาวและกระจายความเสี่ยงอย่างเหมาะสม โดยในระยะสั้นอาจเห็นความผันผวนได้บ้าง ประเด็นสำคัญ คือ ในการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศจะดูแลผลตอบแทนใน “รูปเงินตราต่างประเทศ” เพราะในที่สุดธนาคารกลางยังต้องดำรงเงินสำรองระหว่างประเทศไว้

เกิดอะไรขึ้นในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา หนึ่งในของ สปท. ที่สูงขึ้นมาจากไหน?

ให้พร้อมใช้และเพียงพอ ในขณะที่การจัดทำงบการเงินปกติจะจัดทำขึ้นในรอบระยะเวลา 1 ปี จึงทำให้มีความต่างเรื่องกรอบระยะเวลากับการพิจารณาผลตอบแทนจากการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ การบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศตามปกติจะมีการปรับสัดส่วนการลงทุนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจการเงินโลก หรือ เพื่อกระจายความเสี่ยงและเพิ่มผลตอบแทนการลงทุน ซึ่งจะเกิดการรับรู้กำไร/ขาดทุนเมื่อมีการขายตราสารบางประเภทออกไป ซึ่งเดิมอาจลงบัญชีไว้ในรูปกำไรหรือขาดทุนทางบัญชี (Unrealized Gain & Loss) ดังนั้นตัวเลขในกรณีเช่นนี้มักเป็นการรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนทางบัญชีที่เคยตีราคาไว้เดิมไม่ใช่การขายหรือซื้อสินทรัพย์ต่างประเทศเพื่อการเก็งกำไรแต่อย่างใด

ลักษณะพิเศษข้อที่ 3

หนีสินของธนาคารกลางต่างจากหนีสินของธุรกิจ

หนีสินของธุรกิจที่ก่อขึ้นไม่ว่าเพื่อใช้จ่ายหรือลงทุนก็เพื่อประโยชน์ของธุรกิจนั้น ๆ (Private Benefit) ในขณะที่หนีสินของธนาคารกลางเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประเทศโดยรวม (Public Benefit) โดยหนีสินของ สปท. เกิดจาก

1. ธนบัตรที่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ เป็นจุดเริ่มต้นของการแลกเปลี่ยนและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
2. เงินฝากของสถาบันการเงินที่ธนาคารกลางเป็นจุดเริ่มต้นของระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน

3. เงินฝากของรัฐบาลหรือเงินคงคลังเกิดจากการบริหารกระแสเงินสดของรัฐบาลในแต่ละช่วงเวลา

4. พันธบัตรที่ออกโดย สปท. หนีสินที่เกิดจากการดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจ และทำให้ได้มาซึ่ง “เงินสำรองระหว่างประเทศ”

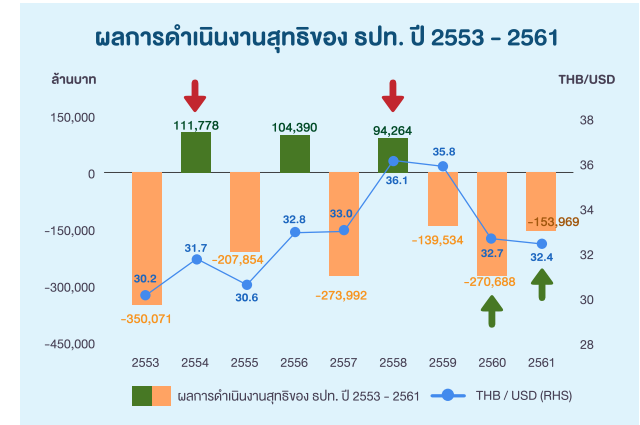
ลักษณะพิเศษข้อที่ 4

การกำกับไว้ไม่ให้พันธกิจของธนาคารกลาง

ธนาคารกลางเป็นองค์กรที่ไม่ได้แสวงหากำไร (Nonprofit Organization) พันธกิจของภาคธุรกิจ คือ การแสวงหากำไร เพราะแสดงให้เห็นถึงความสามารถของการดำเนินธุรกิจ ซึ่งต่างจากกำไรหรือขาดทุนในงบการเงิน พันธกิจของธนาคารกลาง คือ ดูแลเสถียรภาพของเศรษฐกิจ ดังนั้น กำไรหรือขาดทุนในงบการเงินจึงไม่ได้สะท้อนความสำเร็จของการดำเนินงานตามพันธกิจของธนาคารกลางเพราะธนาคารกลางเป็นองค์กรที่ดำเนินนโยบายเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ

นอกจากลักษณะพิเศษทั้ง 4 ที่กล่าวมา ข้อสังเกตที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ความเชื่อมโยงระหว่างภาวะเศรษฐกิจและงบการเงินของธนาคารกลางบ่อยครั้งมักจะสวนทางกัน กล่าวคือในปีที่เศรษฐกิจไทยเจริญเติบโตได้ดีมีเสถียรภาพ (เช่นปี 2560 - 2561 เศรษฐกิจไทยเติบโตประมาณร้อยละ 4) ในทางตรงข้ามในปีที่ สปท. มีกำไรก็ไม่ได้แปลว่าเศรษฐกิจไทยจะดีหรือประชาชนจะได้ประโยชน์ เช่น ปี 2554 เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ เศรษฐกิจไทยเติบโตเพียงร้อยละ 0.8 เศรษฐกิจโลกอ่อนแอ ค่าเงินบาทอ่อน สปท. มีกำไรกว่าแสนล้านบาท หรือ ปี 2558 เศรษฐกิจไทยต้องเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองขยายตัวในระดับต่ำ และเศรษฐกิจจีน

เริ่มชะลอตัวซึ่งในปีนั้นเงินบาทอ่อนค่าลงขณะที่ สปท. มีกำไรกว่า 9 หมื่นล้านบาท

ด้วยลักษณะทั้งหลายที่กล่าวมานี้ จึงสรุปได้ว่า ตัวเลขกำไรหรือขาดทุนทางบัญชี มิใช่สิ่งที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพในการทำงานของธนาคารกลาง ตรงไปตรงมา สปท. ยังดำเนินนโยบายได้อย่างเหมาะสมและสาธารณะชนให้ความเชื่อมั่น

ในปี 2561 นี้ งบของ สปท. เป็นอย่างไร?

ในช่วงเวลาที่เศรษฐกิจโลกผันผวนสูงและคาดเดาได้ยาก เศรษฐกิจไทยโดยรวมมีเสถียรภาพ และเมื่อเทียบกับประเทศตลาดเกิดใหม่หลายประเทศแล้ว ระบบการเงินของไทยมีความมั่นคง ค่าของเงินบาท อำนาจซื้อของคนไทย และมูลค่าของสินทรัพย์ของคนไทยไม่ถูกลดทอนลง เพราะอัตราเงินเฟ้อคงอยู่ในระดับต่ำ และอัตราแลกเปลี่ยนมีเสถียรภาพเมื่อเทียบเงินบาทกับเงินสกุลหลัก ๆ เสถียรภาพด้านต่างประเทศของไทยเข้มแข็งโดยเฉพาะเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับมั่นคง ดุลบัญชีเดินสะพัดที่เกินดุลต่อเนื่องรวมทั้งหนี้ต่างประเทศอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งได้ช่วยเป็นกันชนและภูมิคุ้มกันที่ช่วยรองรับแรงปะทะจากความผันผวนภายนอก ส่งผลให้

สรุปภาพรวมงบการเงิน (เฉพาะส่วน) ของบัญชีของ สปท. และบัญชีของทุนสำรองเงินตรา

รายการ	บัญชีของธนาคารแห่งประเทศไทย	บัญชีของทุนสำรองเงินตรา
1. กำไร/ขาดทุนสุทธิปี 2561	-153,168	-30,024
• การดำเนินงานตามพันธกิจ (การรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ หรือการพิมพ์และนำธนบัตรออกใช้)	+18,776	+19,453
• การบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ และรายการอื่น	-95,834	+731
• ผลจากการตีราคา (Valuation)	-76,110	-50,208
2. กำไร/ขาดทุนสะสม	-880,221	+763,854

เศรษฐกิจไทยโดยรวมสามารถเติบโตได้ต่อเนื่องในระดับสอดคล้องกับศักยภาพ ทำให้บัญชีของธนาคารแห่งประเทศไทยในปี 2561 มีผลขาดทุนรวม 153,168 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อน สาเหตุหลักมาจากการขาดทุนทางบัญชีจากการตีราคาสินทรัพย์ต่างประเทศ (Valuation หรือ Unrealized Loss) ในขณะที่รายรับดอกเบี้ยจากการบริหารสินทรัพย์ต่างประเทศสูงกว่าภาระดอกเบี้ยจ่ายในการดำเนินนโยบายการเงินเป็นครั้งแรกในรอบหลายปี

การดำเนินงานตามพันธกิจด้านการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจในปี 2561 ขาดทุนสุทธิ 153,168 ล้านบาท และขาดทุนสะสม 880,221 ล้านบาท ซึ่งเป็นผลรวมจาก 3 ส่วนประกอบกัน คือ ส่วนที่ 1) การดำเนินงานตามพันธกิจ 2) การบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ และรายการอื่น ๆ และ 3) ผลจากการตีราคา ขณะที่บัญชีทุนสำรองเงินตรามีกำไรสะสม 763,584 ล้านบาท แต่มีขาดทุนในปี 2561 ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการตีราคาสินทรัพย์ต่างประเทศในบัญชีของทุนสำรองเงินตรา

งบการเงินที่ปรากฏผลขาดทุนต้องกังวลหรือไม่?

ตัวเลขขาดทุนในปี 2561 ส่วนใหญ่เป็นการขาดทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ต่างประเทศให้อยู่ในสกุลเงินบาท ในขณะที่หลายปีที่ผ่านมา ผลการดำเนินงานตามพันธกิจเพื่อดูแลเสถียรภาพเศรษฐกิจปรับตัวขึ้นต่อเนื่องและเริ่มมีรายรับสุทธิในปี 2561 และการดำเนินงานตามพันธกิจการจัดพิมพ์ธนบัตรออกใช้มีรายรับต่อเนื่อง ธนาคารกลางในหลายประเทศ อาทิ สวิตเซอร์แลนด์ สิงคโปร์ ออสเตรเลีย อิสราเอล ชิลี เคยมีผลขาดทุนเช่นกัน และผลขาดทุนไม่ได้กระทบความสามารถในการดำเนินงานตามพันธกิจถ้าการดำเนินนโยบายมีเหตุมีผลและยังได้รับความเชื่อมั่น สำหรับ สปท. ตลาดการเงิน และนักลงทุนยังคงเชื่อมั่น สะท้อนจากการออกพันธบัตรของ สปท. จะมีนักลงทุนมาประมูลซื้อพันธบัตร สปท. มากกว่าจำนวนที่ออก

ดร.จารุวรรณ เสงตระกูล
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
และกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย

ดร.จารุวรรณ เสงตระกูล

นักกฎหมายที่ความเชี่ยวชาญเกิดจากการลงมือทำและปฏิบัติจริง

ดร.จารุวรรณ เสงตระกูล ลูกหม้อของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาแล้ว 37 ปีกับวันนี้ในตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ตลอดเส้นทางการทำงาน ท่านได้มีส่วนสำคัญในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายด้านเศรษฐกิจในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจหลายฉบับ ซึ่งทั้งหมดเป็นการเรียนรู้และเก็บเกี่ยวประสบการณ์จากการลงมือทำและปฏิบัติจริงที่หาเรียนไม่ได้จากตำราหรือมหาวิทยาลัยใด กระทั่งกลายเป็นหนึ่งในผู้เชี่ยวชาญกฎหมายด้านเศรษฐกิจและกฎหมายมหาชนของประเทศ

ลัดฟ้าเพื่อศึกษากฎหมายในภาคพื้นยุโรป

ดร.จารุวรรณเป็นหนึ่งในไม่กี่คนที่เลือกเรียนด้านกฎหมายมหาชน ที่ University Robert Schuman ประเทศฝรั่งเศส จนจบปริญญาโทและปริญญาเอก การเรียนของ ดร.จารุวรรณ นอกเหนือจากวิชากฎหมายต่าง ๆ อาทิ กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง และกฎหมายการคลังสาธารณะซึ่งเป็นวิชาหลักแล้ว ดร.จารุวรรณได้ใช้ช่วงเวลาในฝรั่งเศสอย่างคุ้มค่าด้วยการลงเรียนวิชา กฎหมายปกครอง กฎหมายภาษีอากร ปรัชญา และสังคมซึ่งเป็นวิชาที่สอนในระดับปริญญาตรีไปพร้อมกัน

“การเรียนกฎหมายมหาชนในระดับปริญญาโท หากเรียนแบบก้าวกระโดดอาจไม่มีความคิดหรือเบื้องหลังระบบกฎหมายของเขาดิฉันจึงดูว่าวิชาใดน่าสนใจบ้าง แล้วเดินเข้าไปขออนุญาตอาจารย์ในชั้นปริญญาตรี เข้าไปนั่งฟังในห้องบรรยายรวม เขาอนุญาตและรู้สึกยินดีเพราะไม่มีนักศึกษาปริญญาโทที่เป็นต่างชาติเข้าไปขอเรียนมาก่อน เมื่อเข้าไปเรียนทำให้ได้รู้รากฐานและแนวคิดของกฎหมายฝรั่งเศสอย่างแท้จริง ในขณะที่เดียวกันก็ได้ฝึกภาษากฎหมายของฝรั่งเศสด้วย ทำให้มีอะไรติดสมองกลับมาใช้งานมากมาย แม้ทุกวันนี้จะจำรายละเอียดได้ไม่แม่น แต่เราจะรู้ว่าโครงสร้างหรือระบบใหญ่เป็นอย่างไร”

ความเชี่ยวชาญที่สั่งสมจากนอกตำรา

หลังจากที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก ดร.จารุวรรณ กลับเข้าทำงานในปี 2539 ซึ่งเป็นช่วงเริ่มต้นของวิกฤตเศรษฐกิจ และได้รับมอบหมายให้เป็นหนึ่งในทีมงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายทางด้านเศรษฐกิจขนาดใหญ่ในช่วงนั้น ร่วมกับกระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)

จนกระทั่งในปี 2550 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ มี Hamburger Crisis เกิดขึ้น ช่วงนั้น ดร.จารุวรรณได้ทำงานร่วมกับ ธปท. อย่างใกล้ชิด เพราะวิกฤตเศรษฐกิจครั้งนั้นเริ่มต้นจากปัญหาสถาบันการเงินของสหรัฐฯ ส่งผลให้ประเทศไทยต้องมีการปรับปรุงและสังคายนากฎหมายการเงินและการธนาคารครั้งใหญ่เช่นกัน

ต่อมาในช่วงปี 2554-2555 ต้องออกกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (FIDF) เพื่อจัดการหนี้ของประเทศจำนวน 1.44 ล้านล้านบาท การวางโครงสร้างของกฎหมายดังกล่าวช่วยให้การจัดการหนี้บรรลุผลตามความมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และคาดการณ์ว่าจะสามารถชำระหนี้ได้ภายในระยะเวลา 20 ปี จากเดิมที่เคยคาดการณ์ไว้ในปี 2554 ว่าหนี้ FIDF จะต้องใช้ระยะเวลาชำระหนี้ถึง 40 ปี

ดร.จารุวรรณได้ขอบคุณโอกาสที่ได้อบรมงานกับ ธปท. ในอีกหลายวาระ ไม่ว่าจะเป็นการทำงานในฐานะหนึ่งในกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน จนกระทั่งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการ ธปท. โอกาสเหล่านี้ทำให้เห็นภาพและเรียนรู้การใช้บังคับกฎหมายด้านการเงิน การธนาคาร และเศรษฐกิจจากผู้ที่มีความรู้ทั้งจากคณะกรรมการชุดต่าง ๆ รวมถึงผู้ว่าการ และเจ้าหน้าที่ของ ธปท. “ช่วงเวลาที่ผ่านมาทำงานเป็นช่วงวิกฤตเศรษฐกิจทำให้มีโอกาสได้จับงานการเงินการธนาคาร และกฎหมายเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โอกาสเหล่านี้ทำให้เกิดการสั่งสมความรู้ความเข้าใจที่ไม้อาจหาได้ในตำรา ไม่มีมหาวิทยาลัยใดที่จะสอนเราได้ครบถ้วนอย่างนี้”

“ช่วงเวลาที่ผ่านมาทำงานเป็นช่วงวิกฤต เศรษฐกิจทำให้มีโอกาสได้จับงานการเงิน การธนาคาร และกฎหมายเศรษฐกิจ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โอกาสเหล่านี้ทำให้เกิด การสั่งสมความรู้ความเข้าใจที่ไม่อาจหาได้ ในตำรา ไม่มีมหาวิทยาลัยใดที่จะสอนเรา ได้ครบถ้วนอย่างนี้”

ความท้าทายของนักกฎหมายสมัยใหม่

ดร.จากรุวรรณได้สรุปกระบวนการทำงานของคณะกรรมการ กฤษฎีกาว่า มีหน้าที่สำคัญ 2 ส่วน หนึ่ง คือ การจัดทำกฎหมาย ไม่ว่าจะในรูปแบบของการร่างกฎหมายใหม่ หรือ การตรวจพิจารณา ร่างกฎหมายที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการ สอง คือ การให้ความเห็น ทางกฎหมายที่หน่วยงานมีปัญหาในการใช้บังคับกฎหมาย ซึ่ง การทำงานเหล่านี้จะมีสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นฝ่าย เลขานุการทำหน้าที่ค้นคว้าหลักกฎหมาย เอกสารข้อมูลต่าง ๆ และอธิบายหลักกฎหมายให้ครอบคลุมทั้งหมด โดยจัดทำเป็นความเห็น เบื้องต้นเสนอต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา การพิจารณาให้ความเห็น ของคณะกรรมการฯ สามารถกระทำได้โดยอิสระ แต่ถ้าเห็นต่างออกไป

คณะกรรมการฯ ต้องมีเหตุผลและมีน้ำหนักที่หนักแน่นยิ่งกว่า ฝ่ายเลขานุการ ระบบการทำงานนี้เป็นระบบที่ตรวจสอบซึ่งกันและกัน และในยุคนี้การทำงานของคณะกรรมการกฤษฎีกามีความท้าทาย มากขึ้น ด้วยสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว จึงต้องนำนวัตกรรมทางกฎหมายเข้ามาใช้ในเรื่อง การออกบังคับกฎหมายมากขึ้นด้วยเช่นกัน

“ในโลกปัจจุบันทุกอย่างเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความ คาดหวังในการทำงานของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ภายใต้งานที่รวดเร็วเรานั้นมีความครบถ้วนสมบูรณ์ด้วย เป็น อะไรที่ค่อนข้างยาก จึงตั้งใจว่าในระหว่างที่ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการ ดิจิทัลจะพยายามปรับปรุงกระบวนการและขั้นตอนการทำงานให้

เร็วขึ้นกว่าเดิม และครบถ้วนถูกต้องอย่างที่เราเคยได้ชื่อในเรื่องนี้มา เพื่อให้ได้ร่างกฎหมายหรือความเห็นทางกฎหมายไปใช้ได้ทันกาลและมีคุณภาพ ใจอยู่ที่ค่อนข้างยากคือต้องหาวิธีการว่าทำอย่างไรจึงจะ ทำให้งานกฎหมายของรัฐสามารถเดินไปได้”

การวิเคราะห์ผลกระทบของการออกกฎหมาย (Regulatory Impact Assessment)

อีกหนึ่งความท้าทายของนักร่างกฎหมายของทุกหน่วยงาน ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน นั่นคือ การจัดทำกฎหมายที่มี คุณภาพตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญ กฎหมายที่มีคุณภาพ ประกอบด้วยการวิเคราะห์ผลกระทบในการออกกฎหมาย

(Regulatory Impact Assessment: RIA) การมีส่วนร่วมของประชาชน ในทุกขั้นตอนของการตรากฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ กฎหมายภายหลังที่กฎหมายใช้บังคับแล้ว

“ก่อนที่จะออกกฎหมายอะไรก็ตามจะมีขั้นตอนการรับฟัง ความเห็นของคนที่ถูกบังคับใช้กฎหมายว่าผู้ที่เกี่ยวข้องมีความคิดเห็น อย่างไร เห็นด้วยไหมกับการออกกฎหมายนี้ เพราะหน่วยงานของรัฐ เมื่อออกกฎหมายฉบับหนึ่งมักจะให้ตัวเองมีอำนาจ แล้วกำหนดภาระ หน้าที่ให้กับคนอื่นที่ถูกบังคับ ซึ่งคือการสร้างภาระ ไม่ใช่แค่เรื่องของ เวลาที่ต้องทำ แต่ยังมีเรื่องของเงื่อนไขทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้วย เราจึงต้องสร้างกระบวนการทำงานขึ้นมาเพื่อจะรองรับให้เกิด ภาวะที่เรียกว่า ‘กฎหมายฟ้อ’ และต้องมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ด้วย ว่าการบังคับใช้กฎหมายเป็นไปตามวัตถุประสงค์ตอนต้นหรือไม่ ถ้า ไม่เป็นไปตามที่คิดก็ต้องมาคิดว่ามีอะไรที่ควรปรับปรุงบ้าง การทำให้ กฎหมายมีคุณภาพจึงมิได้ทำเฉพาะร่างกฎหมายใหม่เท่านั้น แต่ เป็นการมองภาพกฎหมายทั้งหมดอย่างเป็นระบบ”

วางแผนไว้บนโต๊ะทำงาน

ดร.จากรุวรรณใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่กับงาน ด้วยงานที่รับผิดชอบ นั้นเกี่ยวกับกฎหมายด้านเศรษฐกิจ ซึ่งมีเงื่อนไขว่าต้องเร็วและ ผิดพลาดน้อยที่สุด ต้องทำงานให้เร็วโดยมีความละเอียดรอบคอบ มากที่สุดควบคู่กันไป อย่างไรก็ตาม เมื่อพระอาทิตย์ตกดิน ก็ตั้งมั่นว่าความรับผิดชอบเรื่องงานทั้งหมดจะวางเอาไว้บนโต๊ะ ทำงาน เมื่อกลับบ้านได้ใช้เวลาเต็มที่ไปกับการดูหนัง ฟังเพลง อ่านหนังสือที่ชอบ และอยู่กับสุนัขตัวโปรด

“ดิฉันถูกสอนมาตั้งแต่ยังเป็นข้าราชการตัวเล็ก ๆ โชคดี ที่มีหัวหน้างานสอนตั้งแต่กลับมาจากเรียนที่ฝรั่งเศส คือ อดีตเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา คุณพรทิพย์ จาละ ท่านคอยย้ำอยู่เสมอว่าทำงานกฎหมายอย่าเอางานกลับบ้าน ให้วางไว้บนโต๊ะทำงาน เพราะเราทำเต็มที่แล้ว พงษ์นี้เขาค่อยมาทำต่อ ดิฉันได้ใช้ คำสอนของท่านมาเป็นหลักในการทำงาน หรือ ท่านอัครพร จารุจินดา อดีตเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นอีกท่านที่อธิบายกฎหมายที่ยากให้เป็นเรื่องง่ายได้ ก็พยายาม คว้าเวลาท่านอธิบายใช้ภาษาพูดอย่างไรบ้าง และได้แนะนำแบบอย่างที่ดี ของผู้บังคับบัญชาอีกหลายท่านมาประพฤติปฏิบัติ แต่ละท่านมีวิธีการทำงานที่แตกต่างกัน เราก็ต้องรู้จักที่จะนำแบบอย่างนั้นมาพิจารณา เห็นว่าท่านมีส่วนดีที่นำจะเข้ากับตัวเราก็พยายามนำมาปรับใช้ และพยายามฝึกตัวเองให้ทำงานด้วยวิธีการของท่าน”

ตัวตนของ ดร.จากรุวรรณในวันนี้ จึงมาจากการหล่อหลอม การใช้ชีวิตอย่างดีตามบุคคลต้นแบบประกอบเข้ากับประสบการณ์ที่ ได้เรียนรู้และลงมือทำด้วยตัวเอง

โจ ฮอร์น พรีโนทัย

นักธุรกิจหนุ่มไทยกับพันธกิจ
กุตเศรษฐกิจจีน-ไทย
สืบทอดสายใยจากรุ่นสู่รุ่น

โจ ฮอร์น พรีโนทัย กรรมการผู้อำนวยการบริษัท Strategy613 จำกัด

นักธุรกิจหนุ่ม ผู้ผ่านประสบการณ์สุดพิเศษ ได้รับโอกาสเติบโตและเรียนรู้ชีวิตในวัฒนธรรมที่หลากหลายจาก 2 ทวีป 2 ฝั่งของโลก “จากไทย ไปสู่จีน และฝรั่งเศส” ขณะเดียวกัน ยังมีการศึกษาพิเศษในฐานะสะพานเชื่อมความสัมพันธ์ที่งดงามระหว่างไทยและจีน สืบทอดต่อกันมา “คุณตาสังข์ พรีโนทัย และคุณแม่สิรินทร์ พรีโนทัย” ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็น “กุตพิเศษ” ระหว่างจีนกับไทย จนคุณแม่สิรินทร์ มีศักดิ์เสมือน “บุตรบุญธรรม” ของท่านโจว เอ็น ไทล อดีตนายกรัฐมนตรีนครของจีน

“โจ ฮอร์น พรีโนทัย” กรรมการผู้อำนวยการบริษัท Strategy613 จำกัด บริษัทที่ปรึกษาให้กับองค์กรเอกชนขนาดใหญ่ และหน่วยงานของรัฐ ในการลงทุนทำธุรกิจระหว่างไทยกับจีน รวมถึงระหว่างยุโรปกับจีนด้วย นอกจากนี้ ยังได้รับความไว้วางใจจากคุณบัณฑิต ส่ำซ่า แห่งธนาคารกสิกรไทย ให้เป็นที่ปรึกษาด้านธุรกิจประเทศจีนอีกด้วย คุณโจจึงเป็นคนหนุ่มที่ได้รับการจับตามาตั้งแต่เริ่มทำธุรกิจ จนถึงวันนี้ความสำเร็จของเขากลายเป็น “แรงบันดาลใจ” ของคนรุ่นใหม่ที่ยากเป็น “นายของตัวเอง”

หัวใจนักธุรกิจรุ่นใหม่ : อดทน มองไกล ไม่ย่อท้อ

ในฐานะที่เป็นหนึ่งในคนที่เริ่มธุรกิจด้วยตัวเองตั้งแต่อายุน้อย “โจ ฮอร์น พรีโนทัย” ฝากคำแนะนำเด็กรุ่นใหม่ที่ยากจะเริ่มทำธุรกิจของตัวเองว่า “ในโลกของความเป็นจริงการทำงานจะไม่ได้ง่ายอย่างที่เราคิด แต่สามารถประสบความสำเร็จได้ ถ้าเรา ‘อดทน’ และ ‘ตั้งใจจริง’

“ตอนผมเริ่มทำงานเอง อายุแค่ 25 ปี ตอนนั้นคิดว่าจะง่ายแต่จริง ๆ ไม่ง่ายเลย สำหรับคนรุ่นใหม่ สิ่งแรกที่ยากบอกคือ ‘ถ้าอยากทำให้ทำไปเลย’ แต่เมื่อคิดจะทำต้องคิดต่อด้วยว่า ‘มันจะไม่ง่ายอย่างที่เราคิด’ ครั้งแรกที่เริ่มต้น ผมเริ่มจากทำแผนธุรกิจ (Business Plan) อย่างดี ด้วยความตั้งใจมาก และในแผนธุรกิจวางแผนไว้ว่า 6 เดือนแรกจะเริ่มมีกำไร แต่ความเป็นจริงทำไปแล้ว 2 ปีรายได้ยังไม่เข้าเป้า แผนที่วางไว้มันเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ กว่าที่จะเจอโมเดลที่ถูกต้องก็ใช้เวลาสักพัก ดังนั้น สิ่งที่ผมได้เรียนรู้มากที่สุดคือ ‘ความอดทน’ ต้องกัดฟันทำต่อให้สำเร็จ จนในที่สุดก็ได้ลูกค้าใหญ่รายแรก คือ ธนาคารกสิกรไทย ตอนนั้น มีเงินเหลืออยู่ในบัญชีที่ใช้ได้อีกประมาณ 2 เดือน ค่าเช่าไม่ได้จ่ายมาหลายเดือน ยึดรายจ่ายมาทุกอย่าง ยังคิดว่าตอนนั้นถ้าใจอ่อนกลับไปทำงานแบงก์ก็คงไม่มีวันนี้แล้ว”

จีน : ภูมิปัญญาสืบสานวัฒนธรรมผสานความเปลี่ยนแปลง

แม้ว่าในช่วงแรกของการทำธุรกิจ คุณโจยังไม่ชัดเจนว่า อยากทำธุรกิจอย่างไร แต่สิ่งที่ชัดเจนมาตลอดคือ “อยากทำสิ่งที่เชื่อมโยงธุรกิจกับประเทศจีน” สืบเนื่องมาจากประสบการณ์ที่สั่งสมมาตั้งแต่วัยเด็ก สิ่งที่ได้รับสืบทอดมาจากคุณแม่ และประสบการณ์การทำงานร่วมกับบริษัทจีนหลาย ๆ แห่ง เช่น ธนาคารไอซีบีซีของจีนในครั้งที่ตัดสินใจซื้อหุ้นเงินแบงก์ที่ฮ่องกง ซึ่งเป็นการซื้อธนาคารในต่างประเทศ ธนาคารแรกของจีนในปี 2000

“ผมโชคดีที่ผมได้ประสบการณ์ในช่วงเติบโตจากทั้งโลกตะวันออกและโลกตะวันตก ทำให้ผมสามารถเชื่อมตะวันออกกับตะวันตกเข้าด้วยกันได้ โดยในช่วงประถมต้นผมเรียนที่ไทย ประถมปลายที่จีน มัธยมที่ฝรั่งเศส ก่อนจะมาจบปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด และปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ซึ่งทั้งหมดถ้าคุณแม่ไม่ได้วางแผนให้ ก็คงทำแบบนี้ไม่ได้

“เพื่อนของคุณแม่ถามว่า ‘คุณส่งลูกไปเรียนที่จีนทำไม ไม่มีประโยชน์ จนจะตาย’ แต่ในตอนนั้นกับวันนี้ ประเทศจีนเปลี่ยนไปมาก ทั้งในแง่ของความเจริญและแม้แต่ ‘นิสัย’ หลายอย่างของคนจีนก็เปลี่ยนไป ที่เห็นได้ชัดเจน คือ ในสมัยก่อนโครงสร้างของสังคมจีนเป็นครอบครัวขยาย สามารถมีลูกหลายคนได้ ต่อมา มีการเปลี่ยนแปลงข้อกฎหมายของจีนที่บังคับให้มีลูกคนเดียว สิ่งนี้เปลี่ยนแปลงแทบทุกอย่างของสังคมจีน โดยเฉพาะการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนไป รวมถึงโครงสร้างทางเศรษฐกิจก็เปลี่ยน บางธุรกิจเติบโตมาก เช่น ธุรกิจการดูแลผู้สูงอายุและเยาวชน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น การมีลูกคนเดียวจะส่งผลให้อัตราการเติบโตของเศรษฐกิจไม่เร็วอย่างที่ควรจะเป็น

“อีกอย่างที่เปลี่ยนแปลงไป คือ เดิมคนจีนชอบลูกผู้ชาย แต่การอนุญาตให้มีลูกคนเดียว ทำให้ประเทศจีนขาด ‘ลูกสาว’ ที่ตอนนี้ครอบครัวไหนมีลูกสาวกลายเป็น ‘สุดยอด’ เพราะผู้หญิงมีน้อย ผู้ชายมีมาก ในประเทศจีนมีสุภาษิตที่ว่า ‘แม่น้ำและภูเขาย้ายง่าย แต่นิสัยของคนเปลี่ยนยาก’ ดังนั้น การเปลี่ยนค่านิยมของจีนที่เกิดขึ้นได้นั้น ทำให้ผมรู้สึกที่มาก”

จีน : นำลงทุน และนำร่วมทุนไปอีก 30 ปี

ในแง่เศรษฐกิจ คุณโจมองว่า สายเลือดของคนจีนเป็น “ทุนนิยม” หลายพันปีที่ผ่านมา คนจีนเป็นพ่อค้าที่เก่งมาก มีดีเอ็นเอของทุนนิยมอยู่ในสังคมจีนมาโดยตลอด แต่ในช่วงคอมมิวนิสต์ต้น ๆ ที่นิสัยนี้โดนกดไว้ แต่หลังจากที่ท่าน “เต็ง เสี่ยว ผิง” มีแนวคิดเปิดประเทศหลังจากที่เศรษฐกิจจีนตกต่ำอย่างหนัก แนวทางทุนนิยมก็กลับมา

“ในสังคมที่คนจะมีอายุที่ยืนยาวขึ้น เราต้องปรับวิถีการทำงาน และชีวิตส่วนตัวให้สมดุลกัน เราจะต้องดูแลตัวเองให้มากขึ้น จะทำงานอย่างเดียวยังไม่ได้เที่ยว ไม่ได้พักผ่อน หรือมาเที่ยวตอนที่ไปไม่ไหวแล้วคงไม่ได้ ในสังคมวันนี้ ผมว่าคอนเซ็ปต์ Work Hard, Play Hard มันใช้ไม่ได้แล้ว ต้อง Work Right, Play Right”

สงครามการค้าเปลี่ยนการกำธุรกิจ : จีนเจ็บกว่าสหรัฐฯ

ประเด็น “สงครามการค้า” คุณโจกล่าวถึงเรื่องนี้ค่อนข้างน่าสนใจว่า สิ่งที่เห็นชัดเจน คือ สหรัฐฯ เป็นคนเริ่มต้น โดยที่จีนไม่ได้ต้องการให้เกิดขึ้น แต่อย่างไรก็ตามเมื่อสหรัฐฯ เริ่มใช้มาตรการกีดกันทางการค้า การขึ้นภาษีต่าง ๆ ประเทศจีนก็จำเป็นต้องมีการตอบโต้ เพราะถ้าจีนไม่ตอบโต้ สหรัฐฯ ก็จะไม่มีความตั้งใจที่จะทำให้เลิกสงครามการค้า “จีนต้องทำให้สหรัฐฯ เจ็บ แต่ก็หวังด้วยการกระทำดังกล่าว จะไม่ทำให้ตัวเองเจ็บมาก เพราะทุกครั้งที่ยื่นทำให้สหรัฐฯ เจ็บ ตัวเองก็เจ็บด้วย แต่หากถามว่าผลจากสงครามการค้ามีผลกระทบต่อจีนแค่ไหน ต้องบอกว่าวันนี้จีนเจ็บตัว และเจ็บตัวมากกว่าสหรัฐฯ ด้วย ดังนั้น หากสหรัฐฯ ยอมถอย ผมเชื่อว่าจีนก็ยินดี”

ส่วนผลของสงครามการค้าต่อประเทศไทยมีมากแค่ไหน คุณโจวิเคราะห์ให้ฟังว่า โดยรวมแล้วไม่ได้ส่งผลกระทบมากนัก แม้เราถูกกระทบจากสินค้าที่เป็นห่วงโซ่การผลิตที่ผู้ผลิตไทยส่งไปจีน และส่งออกไปยังสหรัฐฯ ซึ่งมีพอสมควร แต่ส่วนที่เป็นปัจจัยบวก คือบริษัทจีนที่จะสนใจเข้ามาลงทุนในไทยมีมากขึ้น ซึ่งตอนนี้ผมเริ่มเห็นมากขึ้นแล้ว แม้ว่าหลายบริษัทของจีนอาจจะ “ยังไม่ลงทุน” แต่ไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่เปรียบเทียบแล้ว “ยังน่าสนใจ” ในช่วงที่จีนกำลังปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม ปรับห่วงโซ่การผลิต เพื่อรับมือมาตรการกีดกันทางการค้าจากสหรัฐฯ และยุโรป

อย่างไรก็ตาม สงครามทางการค้า เป็นเพียงยกแรกของการทะเลาะกันระหว่างจีนกับสหรัฐฯ ซึ่งก็อาจจะจบไปแบบรวมขอมกันได้ และอาจจะเจ็บตัวไป 1 ปี จากนั้นอาจจะคลายตัวไป 1 ปี แต่ก็ก็จะกลับมาใหม่ ดังนั้น หากใครทำธุรกิจระหว่างประเทศ ก็อาจจะเจอกับกฎเกณฑ์ที่ไม่ยุติธรรมนัก ซึ่งคงจะอยู่กับเศรษฐกิจโลกของเราต่อไปเรื่อย ๆ ในช่วง 10-20 ปีข้างหน้า โดยเฉพาะจากสหรัฐฯ ที่ต้องการกีดกันคู่แข่งอย่างจีน

“วันนี้ แม้ตัวเลขการขยายตัวของเศรษฐกิจจีนอาจจะไม่ได้สูงมากเหมือนแต่ก่อน หลายคนอาจจะมองว่าเศรษฐกิจจีนชะลอตัว หนี้เสียสูง ไม่น่าสนใจแล้ว แต่หากมองในมุมของผม ในฐานะที่ปรึกษาทางธุรกิจ ผมยืนยันว่า จากนี้ไปอีก 30 ปี จีนยังคงเป็น ‘แหล่งลงทุน’ ที่น่าสนใจสำหรับการทำธุรกิจอยู่ และยังเป็น ‘แหล่งหาเงินทุน’ ที่น่าสนใจด้วย”

ทั้งนี้ ถ้ามองย้อนไป 10 ปีที่ผ่านมา ประเทศจีนอาจจะเห็นแค่ประเทศที่ “น่าจะไปลงทุน” แต่วันนี้เมื่อเศรษฐกิจจีนแข็งแกร่งพอ สิ่งที่น่าสนใจเพิ่มขึ้นมา คือ “การไปหาแหล่งเงินทุนจากประเทศจีน” และส่วนที่น่าสนใจกว่า คือ หลายคนไม่รู้ว่า ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งที่ผลักดันให้เศรษฐกิจจีนหันไปสู่การสร้าง “นวัตกรรม” จากบทเรียนของ “วิกฤตต้มยำกุ้ง”

เพราะก่อนต้มยำกุ้งนั้น จีนยังสองจิตสองใจว่าจะพัฒนาไปทางไหนดี แต่หลังวิกฤต จีนเริ่มเห็นว่า “Tiger Model” การซื้อเทคโนโลยีของประเทศอุตสาหกรรมเข้ามา แล้วโตด้วย “การรับจ้างทำของ” อย่างเดียว ไม่ใช่แนวทางที่ถูกต้อง แต่การเป็นเจ้าของการวิจัยพัฒนา “เทคโนโลยีและนวัตกรรมของตัวเอง” เป็นแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนมากกว่า ทำให้จีนเร่งวิจัยและพัฒนาจนกลายเป็นมหาอำนาจทางเทคโนโลยีและการก่อสร้าง

“เราต้องเรียนรู้ที่จะเข้าถึงตลาดจีน ต้องใช้ตลาดที่มีคน 1,300 ล้านคนให้เป็นประโยชน์ และวันนี้เป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย คือ การขายสินค้าออนไลน์ แอปพลิเคชันผ่านมือถือ ข้อดีของประเทศไทยคือเรามีนักท่องเที่ยวจีนมาไทยปีละ 10 ล้านคน ทำให้เราสามารถทดสอบตลาดได้ว่า สินค้าอะไรที่คนจีนสนใจ โดยไม่ต้องไปถึงเมืองจีน ขณะที่หากมองในภาพรวม ภาคธุรกิจที่เติบโตมากในจีนในขณะนี้ คือ ธุรกิจการดูแลสุขภาพและยา เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล รวมทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี เพราะจีนลงทุนเทคโนโลยีสูงมาก”

“คนที่หวังจะทำธุรกิจแบบง่าย ๆ ต้องตระหนักว่าการค้าเสรีจะไม่ตรงไปตรงมาเหมือนเมื่อก่อน นักธุรกิจไทยต้องเรียนรู้ที่จะใช้ประโยชน์จาก ‘ความใกล้ชิด’ ที่เรากับจีน เพราะผมมองว่าการมีตลาดจีนอยู่ใกล้ ๆ เป็นโอกาสมากกว่าวิกฤต นอกจากนั้นในภาพรวมของประเทศไทยที่ติดต่อกับชายและทำธุรกิจกับจีน ผมมองว่าเราควรจะมีแผนยุทธศาสตร์กับจีนไม่ว่าจะเป็นธุรกิจเล็กหรือธุรกิจใหญ่ รวมถึงควรจะมียุทธศาสตร์แห่งชาติกับจีน วางกลยุทธ์ในทิศทางเดียวกันทั้งประเทศเพื่อให้เราได้ประโยชน์มากที่สุดและไม่เสียเปรียบ”

การเรียนรู้จาก “บุคคลต้นแบบ”

คุณโจเล่าถึงประสบการณ์พิเศษ เมื่อครั้งได้ใช้ชีวิตเป็น “ทูตลับพันธมิตร” ที่จีน ซึ่งบุคคลที่ล้อมรอบตัวในขณะนั้น ล้วนเป็น “บุคคลต้นแบบ” (Role Model) ที่ประสบความสำเร็จ และสามารถเลือกนำมาใช้เป็นแบบอย่างในการทำงานได้เป็นอย่างดี

“Role Model ของผม ส่วนใหญ่เป็นคนใกล้ชิดตัว รวมทั้งท่านโจ เอ็น โทล ซึ่งได้รับการถ่ายทอดแนวคิดผ่านมาทางคุณแม่ หลายบทเรียน หลายวิธีคิด ทักษะคิด การแก้ปัญหาซึ่งได้ฟังผ่านคุณแม่ อีกท่านคือ คุณปั้น ‘บัณฑิต ล่ำซำ’ ซึ่งท่านสอนหลายอย่าง ทั้งเรื่องใหญ่และเรื่องเล็ก เช่น ครั้งหนึ่งผมเคยถามท่านว่าทำไมไม่ทำงานท่านไม่ค่อยมีเอกสารอะไรบนโต๊ะเลย คุณปั้นบอกว่า ‘นี่เป็นที่แจกงาน ไม่ใช่ที่ทำงาน’ ผมก็พยายามกลับมาเคลียร์โต๊ะทำงาน และก็แจกงานให้ทีม แต่ 2 เดือนก็รกอีก หลังจากนั้นเราถึงค่อยปรับวิธีทำงานโดยเทรนลูกน้องและ ‘เชื่อใจ’ ทีมที่เราทำงานด้วย เพื่อให้เราสามารถเอาเวลาไปทำ หรือคิดอย่างอื่นได้”

“Work Right, Play Right” สมดุลชีวิตสร้างสุข

ในแง่มุมมองส่วนตัว แม้ว่าทุกวันนี้คุณโจจะสนุกกับการทำงาน แต่การใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ก็เป็นสิ่งที่คุณโจให้ความสำคัญมาก เพราะประเด็นหนึ่งที่คนรุ่นเดียวกับคุณโจต้องรู้ และเตรียมตัวไว้คือ “ชีวิตทำงานในวันนี้จะไม่เหมือนเมื่อก่อน” อีกแล้ว

“จากที่เคยเดิม ๆ ที่เราจะเกษียณอายุที่ 60 ปี หรือบางคนอยากเกษียณที่ 45 ปีเพราะ Burn Out ทำงานหนักเกินไป ผมว่าโมเดลนั้นมันไม่เวิร์กแล้ว แบบนั้นเป็นแนวทางของคนเมื่อ 30 ปีที่แล้ว วันนี้เราต้องเตรียมตัวทำงานจนถึง 75 ปีตามสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นวิธีการทำงาน และวิถีของการใช้ชีวิตก็ต้องปรับไปด้วย

“ในสังคมที่คนจะมีอายุที่ยืนยาวขึ้น เราต้องปรับวิถีการทำงาน และชีวิตส่วนตัวให้สมดุลกัน เราจะต้องดูแลตัวเองให้มากขึ้น จะทำงานอย่างเดียวยังไม่ได้เที่ยว ไม่ได้พักผ่อน หรือมาเที่ยวตอนที่ไปไม่ไหวแล้วคงไม่ได้ ในสังคมวันนี้ ผมว่าคอนเซ็ปต์ Work Hard, Play Hard มันใช้ไม่ได้แล้ว ต้อง Work Right, Play Right

“สำหรับผมสิ่งที่ชอบทำนอกเวลาว่าง คือ การท่องเที่ยว จริง ๆ แล้วด้วยงานก็ต้องเดินทางบ่อยอยู่แล้ว แต่ถ้ามีเวลาที่ชอบที่จะไปเที่ยวและถ่ายรูปมาก ซึ่งผมจะใช้กล้องฟิล์มมากกว่ากล้องดิจิทัล เพราะสามารถสื่อถึงอารมณ์และความรู้สึกได้มากกว่า การที่ชอบถ่ายรูปส่วนหนึ่งได้แรงบันดาลใจมาจากคุณพ่อ ผมได้กล้องตัวแรกจากท่านตั้งแต่อายุ 7-8 ขวบ เป็นกล้อง Canon ที่เป็น Single Lens Reflex รุ่นแรก ๆ จำได้ว่าคุณพ่อให้กระดาษ A4 มา 1 แผ่น สำหรับสอนให้ถ่ายรูป สอนการจับไฟกัสภาพ จึงกลายเป็นความชอบถ่ายรูป และสะสมกล้องต่อมา ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นกล้องที่ได้มาจากคุณปู่ คุณตา เป็นกล้องตั้งแต่สมัยสงครามโลก บางตัวเป็นกล้องหายาก แต่ยังใช้ถ่ายได้ทุกตัว และพอมีภรรยา ผมก็ชวนให้ภรรยาชอบถ่ายรูปด้วย แล้วเขาก็ถ่ายรูปได้สวย และวันนี้กลายเป็นกิจกรรมที่ทำด้วยกันมาตลอด

“ส่วนการแบ่งเวลาของผม เหมือนกับไม่ได้แบ่งเวลา เพราะผมพยายามที่จะทำไปด้วยกัน เช่น ถ้าไปทำงานต่างประเทศ ก็อยู่ต่ออีกวันสองวัน เพื่ออยู่เที่ยวต่อ และตอนนี้มีลูกแล้วก็พาลูกเที่ยวด้วย ซึ่งลูก ๆ ก็ชอบไปเที่ยวมาก ยิ่งพอมีลูกการใช้ชีวิตก็เปลี่ยนไป จากเดิมที่คิดว่าจะเที่ยวน้อยลง กลับเที่ยวมากขึ้น เพราะอยากพาลูกไปเที่ยวในที่ต่าง ๆ ด้วย

“ผมคิดว่า ช่วงสุดสัปดาห์เป็นเวลาที่สำคัญที่จะอยู่กับลูก เพราะเรามีเวลากับเขาทั้งวัน เทียบกับวันจันทร์ถึงศุกร์ที่ลูกต้องไปเรียน เราจะมีเวลากับเขาแค่วันละไม่กี่ชั่วโมงเท่านั้น ดังนั้น เมื่อก่อนหากไปทำงานต่างประเทศวันศุกร์ และต้องทำงานต่อในวันจันทร์ เสาร์-อาทิตย์ผมจะอยู่ที่นั่นเลย ไม่บินกลับมาไทย แต่เมื่อมีลูกแล้ว เสาร์-อาทิตย์ผมจะบินกลับมาบ่อยแล้วค่อยบินกลับไปที่ใหม่ในวันจันทร์

“สำหรับลูก ๆ ผมไม่ได้ตั้งเป้าหมายให้เขาเป็นอย่างผม หรือเป็นอย่างใคร อยากให้เขาหาหนทางของเขาเองที่จะสืบต่อความสัมพันธ์พิเศษของเรามีต่อประเทศจีน ไม่จำเป็นต้องทำแบบที่เราทำ หรือทำบริษัท แต่ผมก็เตรียมแผนไว้ให้เขาบ้าง เตรียมโรงเรียนไว้ให้เขาที่จีน เพราะคุณแม่ของผมท่านอยากให้สืบทอดความสัมพันธ์กับจีน แต่ท่านไม่ได้ผลักดันหรือบอกเราตรง ๆ เพราะกลัวเราจะต่อต้าน

“และท้ายที่สุด คือ ‘การตอบแทนสังคม’ เป็นอีกทางหนึ่งที่ผมอยากทำทั้งในประเทศไทยและในประเทศจีน ผมกับน้องชายได้ตั้ง ‘มูลนิธิจางอ้าย’ เพื่อช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสในจีน โดยปีนี้เป็นปีที่ 10 แล้ว และเป็นปีที่เราจะกลับมาพบท่าน และปรับมาตรการความช่วยเหลือในอนาคตให้ดียิ่งขึ้น”

ศาสตราจารย์พิเศษจรัญ ภัคดีธนากุล กฎหมายที่ปราศจากรรณะ: ถือเป็นสิ่งอันตราย

กว่าครึ่งชีวิตที่ ศาสตราจารย์พิเศษจรัญ ภัคดีธนากุล ทำงานคลุกคลีอยู่ในแวดวงศาลยุติธรรมและตุลาการ กำนาดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงยุติธรรม ก่อนได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จากประสบการณ์ไม่ว่าจะเป็นตุลาการในศาลใด ก็มีหลักการทำหน้าที่ไม่ต่างกัน คือ ต้องดำรงตนให้เป็นอิสระมากพอที่จะสามารถดำรงความยุติธรรมให้กับประชาชนและสังคมได้ ในขณะที่เดียวกัน คือต้องมีความเป็นกลางท่ามกลางความขัดแย้งไม่ว่าจะในทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมือง

ดำรงตนเป็นกลาง ท่ามกลางความขัดแย้ง

ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรที่ดูแลอำนาจอธิปไตยของประชาชน ดูแลการใช้อำนาจอธิปไตยของพระมหากษัตริย์ไทยซึ่งเป็นประมุขของรัฐ ให้เป็นไปตามหลักการพื้นฐานของสากล และหลักรัฐธรรมนูญ ระบอบการปกครองของไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 ระบุว่าเราแยกช่องทางการใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชนเป็น 3 ช่องทาง คือ นิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ ซึ่งถือว่าเป็นเส้นเลือดใหญ่ ส่งเข้าส่งออก รองรับอำนาจอธิปไตยของประชาชนให้ได้ดุล และคานกัน อย่างเหมาะสม ไม่ตกไปอยู่ในกำมือของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง คณะใด คณะหนึ่งทั้งหมด

ภารกิจของศาลรัฐธรรมนูญจะแตกต่างจากศาลอื่น ๆ ตรงที่ คู่ขัดแย้งในศาลรัฐธรรมนูญเป็นกลุ่มคนที่มีอำนาจสูงมาก ฉะนั้นจึงมีความยากเพราะไม่ว่าศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยไปในทางใดก็ต้องให้คุณแก่ฝ่ายหนึ่ง และให้โทษแก่อีกฝ่ายหนึ่งเสมอ ซึ่งในสังคมยุคปัจจุบันที่คนต่างมีความคิด หรืออุดมการณ์แตกต่างหลากหลายกัน ทำให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญสามารถถูกโต้แย้งได้แทบทุกครั้ง

“ความยากนี้ทำให้เกิดแรงกระแทกกลับมาที่ศาลรัฐธรรมนูญสูงกว่าที่ศาลอื่น ๆ จนอาจทำให้ศาลฯ สูญเสียความเชื่อมั่น และหมดความน่าเชื่อถือศรัทธาจากประชาชน อันจะนำไปสู่สภาวะที่ปราศจากกระบวนการระงับข้อขัดแย้งโดยสันติ ทำให้ต้องสู้กันด้วยกำลัง ไม่ว่าจะ เป็นกำลังทรัพย์ กำลังอำนาจ หรือแม้แต่กำลังฝูงชน ซึ่งจะเป็นผลเสียหายต่อบ้านเมืองร้ายแรง หากเราไม่สามารถรักษากระบวนการยุติธรรมให้คงอยู่ และทำหน้าที่ได้”

ด้วยเหตุนี้ ศาลรัฐธรรมนูญ รวมถึงเหล่าตุลาการจึงต้องเป็นอิสระ มีสถานะที่สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่าง เป็นกลาง ไม่ขายตน หรือมอบตนเข้าเป็นพลพรรค หรือบริวารของฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่ง เพราะไม่เช่นนั้นก็จะไม่สามารถรักษาภาวะมั่นคงที่จะทำงานด้วยความบริสุทธิ์เพื่อให้เกิดผลที่ยุติธรรมได้สำเร็จ

ความเชื่อมั่นศรัทธาของประชาชน คือสิ่งที่ค้ำสถาบันตุลาการ

ถ้าศาลใดสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นที่เคารพ เชื่อถือศรัทธาของประชาชนได้มากเท่าไร รากฐานและความมั่นคงของศาลนั้นก็เข้มแข็งมากเท่านั้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าการปฏิบัติหน้าที่ของศาลใดนำไปสู่การเสื่อมศรัทธา ความเคารพ ความเชื่อถือของประชาชน ศาลนั้นก็กำลังก้าวเข้าสู่ความตกต่ำ ซึ่งความเสียหายไม่ได้กระทบต่อแค่ศาลเท่านั้น แต่กระทบไปถึงประเทศชาติ รวมทั้งประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะคนด้อยโอกาสจะรู้สึกว่าเขาที่พึ่งได้ยาก ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าความเชื่อมั่นศรัทธาของประชาชน คือต่อม่อใหญ่ที่ค้ำสถาบันตุลาการเอาไว้

อาจารย์จรัญในฐานะบุคลากรในวงการตุลาการไทย มีปณิธานมั่นคงที่จะรักษาความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนเอาไว้ให้ได้ ด้วยการปฏิบัติให้มั่นคงในหลัก 3I คือ Independent - เป็นอิสระ, Impartiality - เป็นกลาง และ Integrity - บริสุทธิ์ ยุติธรรม

ศาสตราจารย์พิเศษจรัญ ภัคดีธนากุล
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

“ หากเราไม่ได้อ่านกฎหมาย เราจะรู้กฎหมายไหม รู้ตัวอีกทีก็โดนกฎหมายเล่นงานเสียแล้ว
เหมือนกันหากเราไม่รู้ธรรมะ หรือธรรมบุญของชีวิต
เราจะรู้ทีต่อเมื่อเราถูกธรรมบุญบทนั้นเล่นงาน ซึ่งก็สายไปเสียแล้ว ”

ความเป็นกลางก็จะสูญเสียไป ถึงแม้เราจะรักษาความเป็นอิสระที่สังคมมอบให้ได้ ถึงแม้เราจะมีคุณสมบัติธรรมในระบบคิดและการทำหน้าที่ แต่สังคมจะไม่เชื่อและเมื่อสังคมไม่เชื่อว่าเป็นกลาง ความเชื่อถือศรัทธา และความมั่นคงของสถาบันนี้ก็จะเสื่อมไป เพราะฉะนั้นจำเป็นต้องพยายามหลีกเลี่ยงภาพแบบนี้ไม่ให้เกิดขึ้น งานบางประเภทจึงต้องมีจรรยาบรรณ หรือจริยธรรมที่ละเอียดอ่อนกว่ากฎหมาย”

SSSM คือ SSSMบุญชีวิต

อาจารย์จรัญออกตัวว่าไม่ใช่สำนักอ่านตัวยง หนังสือส่วนใหญ่ที่ผ่านตา ผ่านสมองมักเป็นหนังสือเกี่ยวกับกฎหมายและความรู้อื่น ๆ ที่นำมาเชื่อมโยงกับกฎหมาย อาจารย์เคยถึงพระไตรปิฎกที่บันทึกคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอาไว้ถึง 45 เล่มว่าเป็นหนังสือที่ดีที่สุดในโลกชุดหนึ่ง

“ไม่มีหนังสืออะไรจะวิเศษเท่าหนังสือชุดนี้ และไม่จำเป็นต้องอ่านทั้งหมด ผมใช้วิธีเสียดาย ทุกครั้งที่ได้เข้าไปอยู่โดยลำพังหน้าตู้พระไตรปิฎกก็จะตั้งใจว่าขออุสัถกับหนึ่ง เมื่อท่านจะให้แนวทางในการดำเนินชีวิตดี ๆ ผมอ่านเพื่อค้นหาหลักธรรมข้อเดียวในวาระนั้น และก็มีมักจะได้อะไรดี ๆ

“ครั้งหนึ่งในเวลาสั้น ๆ เพียงแค่ไม่ถึง 15 นาที ผมพบว่า มีพระพุทธรูปหนึ่งบอกให้รู้ว่า คนเราไม่มีใครหลีกเลี่ยงลูกศรดอกแรกได้พ้น ทุกคนจะต้องถูกลูกศรดอกนั้นเป็นครั้งคราว ดิบ้าง ร้ายบ้าง ส่วนใหญ่ก็เป็นลูกศรที่สร้างความเจ็บปวดให้แก่ชีวิต แต่ขอให้อย่าโดนลูกศรดอกที่ 2 ที่เกิดจากกิเลสร้ายของตัวเองยิ่งซ้ำ เพราะจะทำให้ร้ายเราซ้ำสองให้เจ็บปวดแสนสาหัส

“เหมือนกันถ้าหากเราไม่ได้อ่านกฎหมายเราจะรู้กฎหมายไหม รู้ตัวอีกทีก็โดนกฎหมายเล่นงานเสียแล้ว เพิ่งเริ่มเรียนรู้กฎหมายบทนั้น เมื่อถูกกฎหมายบทนั้นเล่นงาน เหมือนกันหากเราไม่รู้ธรรมะ หรือธรรมบุญของชีวิต เราจะรู้ทีต่อเมื่อเราถูกธรรมบุญบทนั้นเล่นงาน ซึ่งก็สายไปเสียแล้ว”

ธรรมะได้ฝังรากลึกเป็นแนวคิดการทำงานในฐานะตุลาการของ อาจารย์จรัญ ทำให้สามารถแยกแยะความผิดถูกได้อย่างเด็ดขาด ทั้งนี้ อาจารย์อยากให้คนทั่วไปสามารถมองทะลุถึงความผิดถูกได้เช่นเดียวกัน

อาจารย์แจ่มแจ้งให้เห็นว่า ผิด-ถูกมีหลายระดับ เริ่มต้นจากระดับสมมุติ เป็นบทบัญญัติในทางโลก ใช้เกณฑ์ภาวะวิสัยและสภาพการณ์บอกว่าผิดหรือถูก มีกฎหมาย คือ บัญญัติ ซึ่งหากทำอะไรแล้วทำให้ทุกคนรอบข้างมีความสุขสบายใจ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นั่นเป็นความถูกต้อง เป็นการกระทำที่พึงามควรส่งเสริม ในขณะที่สิ่งที่ตรงกันข้ามก็เป็นของที่ผิด

“ผิดถูกแบบนี้ไม่ใช่ของจริง แต่ขึ้นอยู่กับสังคม ขึ้นอยู่กับแต่ละประเทศ การกระทำอย่างนี้ในประเทศหนึ่งได้รับการยกย่องว่าเก่งกล้าสามารถ ดีงามเป็นประโยชน์ แต่หากไปทำแบบเดียวกันในอีกสังคม หรืออีกประเทศหนึ่งอาจเป็นอาชญากรรมก็ได้ นี่คือผิดถูกในระดับสมมุติบัญญัติ เราต้องรู้ให้เท่าทันและดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสมมุติบัญญัติในสังคมของเรา

“ต่อมา คือ ผิด-ถูกในระดับศีลธรรม ถ้าทำอะไรในทางที่ผิดศีลธรรม แม้ไม่ผิดกฎหมายแต่ก็รู้แก่ใจว่าผิด เช่น ผิดในทางไปละเมิดศีลข้อใดข้อหนึ่ง แต่นี่ก็ไม่ใช่ผิด-ถูกที่แน่นอนอีก เพราะศีลธรรมในแต่ละสังคมนั้นยังต่างกัน สิ่งที่ต้องตามศีลธรรมของสังคม ความเชื่อหนึ่ง อาจเป็นสิ่งที่ใช้ไม่ได้ในมาตรฐานศีลธรรมอีกสังคมหนึ่งก็ได้ ผิด-ถูกในระดับนี้จะละเอียดกว่ากฎหมาย

“แต่มีผิดถูกที่เด็ดขาด ไม่ต่างกันไม่ว่าจะอยู่ที่ประเทศไหนหรือช่วงระยะเวลาใด คือ กุศล และอกุศล ซึ่งอกุศล คือ ผิด เพราะพาให้เกิดความเสื่อม ความวิบัติ ความเดือดร้อน ส่วนกุศล คือ ถูก เพราะจะพาให้เกิดผลไปในทางอกงาม เจริญ ปลอดภัย เราจึงต้องรู้จักแยกกุศลกับอกุศล ถ้าเราแยกตามกฎหมายอาจไม่แม่น เราแยกตามศีลธรรมในกลุ่มชนหรือความเชื่อของเราอาจยังไม่แม่น อาจถือว่าอกุศลกลายเป็นกุศลได้ แต่หากใช้หลักวิชาว่ากุศล-ถูก, อกุศล-ผิด นั่นถือเป็นผิดถูกที่แน่นอนเด็ดขาด”

“ประการแรก ต้องมีความเป็นอิสระมากพอที่จะให้ความยุติธรรมกับประชาชน และสังคมได้ ประการที่สอง ต้องมีใจที่เป็นกลางในความขัดแย้งของผู้คน ส่วนต่าง ๆ ในสังคม ในแต่ละมิติ ในแต่ละด้าน ไม่ฝั่งตัวเข้าเป็นฝ่ายใด เป็นสาวกหรือบริวาร หรือพวกพ้องของฝ่ายใด ในความขัดแย้งไม่ว่าในทางเศรษฐกิจ สังคม หรือการเมือง

“และประการที่สามสำคัญที่สุด ต้องสามารถดูและระบบคิดระบบจิตใจและพฤติกรรมของตัวเองให้อยู่ในกรอบของความบริสุทธิ์ยุติธรรมในความหมายของนักกฎหมายไทย บริสุทธิ์ คือ วิธีการต้องถูกต้อง ยุติธรรม คือ ผลของการวินิจฉัยจะต้องไม่สุดโต่งหรือผิดเพี้ยนไปในทางด้านใดด้านหนึ่ง ที่จะทำให้เกิดความฉีกขาดแตกแยกของผู้คนในสังคม”

สละเสรีภาพส่วนบุคคลเพื่อรักษาไว้ซึ่งความเป็นกลาง

หลักคิดการทำงานของอาจารย์จรัญได้รับการปลูกฝังจากผู้พิพากษา ตุลาการไทยรุ่นก่อน ๆ นับตั้งแต่พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ หรือกระทั่งได้เข้าเป็นลูกศิษย์ของอาจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ อาจารย์จิตติ ติงศภัทย์ และอาจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร ซึ่งท่านเหล่านี้มีแนวทางที่จะอบรมสั่งสอนคนรุ่นใหม่เข้ามาในวงการตุลาการให้พยายามรักษาภารกิจให้มั่นคงต่อไป

“บางอย่างอาจทำให้เราต้องยอมลดละการใช้สิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลของเราลงบ้าง อย่างถ้าเราจะเข้าไปคลุกคลี ใกล้ชิดสนิทสนมจนภาพที่ออกมาในสังคมมองว่าเราเป็นพวกพ้องของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยเฉพาะกลุ่มคนที่กำลังพิพาทขัดแย้งกันในสังคม ภาพลักษณ์ของ

โอกาสและความท้าทายในฐานะ Liaison Officer

การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน ครั้งที่ 5 ในวันที่ 2-5 เมษายน 2562 ณ จังหวัดเชียงราย ภายใต้แนวคิด “ร่วมมือ ร่วมใจ ก้าวไกล ยั่งยืน” นอกเหนือจากบทบาทของ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในการเป็นประธานธนาคารกลางอาเซียน ซึ่งต้องผลักดันการรวมตัวทางด้านเศรษฐกิจและการเงินแล้ว บทบาทการทำงานของ Liaison Officer (LO) บุคลากรที่ได้รับคัดเลือกจากสายงานต่าง ๆ ใน ธปท. เพื่อกำหนดที่เป็นตัวแทนต้อนรับ และดูแลอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจากประเทศสมาชิกในภูมิภาคอาเซียน ถือเป็นอีกหนึ่งโอกาสในการทำหน้าที่สำคัญ และเป็นประสบการณ์ที่น้อยคนจะได้รับเกียรติในการทำหน้าที่นี้ โดย LO ในครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ฝ่ายด้วยกัน ได้แก่ LO Governor, LO ส่วนกลาง และ LO Spouse

ตัวแทนทีม LO Governor ได้แก่ ออม - จารีย์ ปิ่นทอง นักวิจัยอาวุโส สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ และบีม - ปวีร์ ศิริรัมย์ เศรษฐกร สำนักเศรษฐกิจด้านอุปทานและโครงสร้าง ตัวแทนทีม LO ส่วนกลาง ได้แก่ มี - ชนาภานต์ ชัยมัง ผู้ตรวจสอบ ฝ่ายตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ และกอล์ฟ - ชัยศิริ ตุ่มทอง ผู้วิเคราะห์ฝ่ายเทคโนโลยีทางการเงิน และตัวแทนทีม LO Spouse ได้แก่ พร้ม - พร้มเพรา กิจพานิชย์ เศรษฐกร ฝ่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ และอ้อม - ญาณีศา สุตรเชี่ยวชาญ เลขานุการ ฝ่ายตรวจสอบ 1 ที่จะมาร่วมแบ่งปันมุมมอง และการเตรียมพร้อมในการทำหน้าที่ LO รวมถึงความท้าทายรอบด้านในการทำงานครั้งนี้

LO Governor

อม - จารีย์ ปิ่นทอง
นักวิจัยอาวุโส สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์

รู้สึกเป็นเกียรติที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ LO Governor ในการประชุมที่สำคัญครั้งนี้ เพราะการดำเนินนโยบายและสร้างความร่วมมือระหว่างธนาคารกลางในครั้งนี้ จะนำไปสู่การผลักดันนโยบายและปฏิบัติจริงของภาคการเงินในภูมิภาค ซึ่งบทบาทของ LO มีส่วนสำคัญมากในการประสานงานอยู่เบื้องหลัง และทำให้งานในภาพรวมบรรลุผลสำเร็จได้ เจ้าหน้าที่ LO ต้องเป็น Team Player และสามารถคาดเดาปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น รวมถึงแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ และที่สำคัญจะต้องเตรียมตัวล่วงหน้า ทั้งความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับแขกที่ได้รับมอบหมายให้ดูแล ประเด็นต่าง ๆ ในการประชุม ตลอดจนรายละเอียดภาพรวมของกำหนดการและสถานที่สำคัญ

บีม - ปวีร์ ศิริรัมย์
เศรษฐกร ฝ่ายนโยบายโครงสร้างเศรษฐกิจ

รู้สึกภูมิใจที่ได้รับเลือกเป็น LO สำหรับการประชุมครั้งนี้ โดยเฉพาะวาระที่ประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพ จึงเป็นโอกาสสำคัญที่ประเทศไทยและ ธปท. จะแสดงศักยภาพและความเป็นมืออาชีพ ทั้งสำหรับผู้บริหารในการประชุม และสำหรับ LO Governor ที่มีหน้าที่หลักคือทำให้การประชุมครั้งนี้ผ่านไปอย่างราบรื่น เราต้องมีการเตรียมความพร้อมตั้งแต่การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการประชุม กำหนดการ รวมถึงรายละเอียดของสถานที่จัดการประชุม และที่สำคัญคือ ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลสำคัญ (VIP) เพื่อให้เราสามารถดูแลได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ LO ที่ดีต้องมีไหวพริบและสามารถจัดการกับปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี ต้องมีสติตลอดเวลา ที่สำคัญการศึกษาข้อมูลที่เป็นประโยชน์จะช่วยลดความผิดพลาดได้ หรือหากเกิดปัญหาอะไรก็จะสามารถจัดการได้ดีกว่า และผมเชื่อว่าการมีโอกาสได้สังเกตการณ์การทำงานที่ของผู้บริหาร ธปท.

ในเวทีระดับชาติในครั้งนี้จะช่วยเปิดมุมมองทางความคิดของผมให้กว้างขึ้น และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการทำงานในด้านต่าง ๆ ต่อไปในอนาคต

“ บทบาทของ LO มีส่วนสำคัญมาก ในการประสานงานอยู่เบื้องหลัง และทำให้งานในภาพรวมบรรลุผลสำเร็จได้ ซึ่งเจ้าหน้าที่ LO ต้องเป็น Team Player และสามารถคาดเดาปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น รวมถึงแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ”

อม - จารีย์ ปิ่นทอง

“ LO ที่ดีต้องมีไหวพริบและสามารถจัดการกับปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี ต้องมีสติตลอดเวลา ที่สำคัญการศึกษาข้อมูลที่เป็นประโยชน์จะช่วยลดความผิดพลาดได้ ”

บีม - ปวีร์ ศิริรัมย์

LO ส่วนกลาง

มี - ชนาภานต์ ชัยมัง

ผู้ตรวจสอบ ฝ่ายตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ

หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย คือเป็น LO ที่กลาง ซึ่งต้องพร้อมช่วยเหลือเพื่อน ๆ LO ท่านอื่น จึงเป็นฝ่ายที่จำเป็นต้องมีความแม่นยำเรื่องข้อมูลของงาน เช่น สถานที่ คิวงานและข้อมูลเบื้องต้นของ VIP ในภาพรวม และต้องเตรียมร่างกาย จิตใจให้พร้อมอยู่เสมอ เพราะคุณสมบัติของ LO ที่ดี นอกจากจะต้องมี Service Mind หรือใจที่ยินดีให้บริการ และการมีภาพลักษณ์และการวางตัวที่เหมาะสมแล้ว ผู้ที่ทำหน้าที่ LO ยังต้องมีความเข้มแข็งโดยเฉพาะในเรื่องของจิตใจ ไม่ว่าจะเผชิญกับปัญหาใด ๆ ต้องพร้อมรับมือและปรับเปลี่ยนแก้ไขสถานการณ์อยู่เสมอ

ส่วนตัวรู้สึกดีใจและรู้สึกขอบคุณที่ ๆ ที่มอบโอกาสให้ เชื่อว่าจะเป็นประสบการณ์ที่ดีที่ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ สร้างแรงบันดาลใจและจะตั้งใจทำหน้าที่นี้ให้ดีที่สุด

กอล์ฟ - ชัยศิริ ตุ่มทอง

ผู้วิเคราะห์ ฝ่ายเทคโนโลยีทางการเงิน

ผมไม่เคยคิดมาก่อนว่าจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในงานประชุมระดับนานาชาติ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคลังและผู้ว่าการธนาคารกลางจากประเทศสมาชิกใน ASEAN เข้าร่วมการประชุมด้วย จึงรู้สึกดีใจมากที่ได้รับโอกาสในครั้งนี้ การเป็น LO ฟังดูเหมือนเป็นงานง่าย ๆ แต่ความจริงแล้วมีความท้าทาย ถึงขั้นที่อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการประชุมได้ ดังนั้น LO ทุกคนจึงต้องมีการเตรียมตัวในหลายด้าน ทั้งการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องและติดตามแผนการจัดงานประชุมทั้งหมดอย่างละเอียด เพื่อที่จะสามารถให้ข้อมูลกับแขกได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ รวมถึงการฝึกมารยาทและความเข้าใจเกี่ยวกับการทำหน้าที่การเป็น LO ที่ดี ซึ่งพวกเราก็ได้รับเกียรติจากผู้แทนจากกรมพิธีการทูต กระทรวงการต่างประเทศ มาให้ความรู้ในเรื่องนี้ด้วย ตัวผมเองมองว่าคุณสมบัติที่สำคัญสำหรับการเป็น LO ที่ดี คือการมีใจรักการให้บริการและมีอัธยาศัยที่ดี ในฐานะเจ้าของบ้าน หากเราดูแลและช่วยเหลือแขกด้วยความเต็มใจและเข้าใจแล้วแขกของเราก็ย่อมประทับใจและมีความสุขกับการมาเยือนในครั้งนี้ นอกจากนี้ ยังช่วยให้การประชุมดำเนินไปได้อย่างราบรื่นด้วย ผมเชื่อว่าคุณสมบัติที่ได้จากการเป็น LO จะช่วยพัฒนาตัวเองในหลายด้าน ทั้งการปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ และการรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด

“ คุณสมบัติของ LO ที่ดีนอกจากจะต้องมี Service Mind หรือใจที่ยินดีในการให้บริการ และการมีภาพลักษณ์และการวางตัวที่เหมาะสมแล้ว ผู้ที่ทำหน้าที่ LO ยังต้องมีความเข้มแข็ง โดยเฉพาะในเรื่องของจิตใจ ”

มี - ชนาภานต์ ชัยมัง

“ ในฐานะเจ้าของบ้าน หากเราดูแลและช่วยเหลือแขกด้วยความเต็มใจและเข้าใจแล้ว แยกของเราย่อมประทับใจและมีความสุขกับการมาเยือนในครั้งนี้ นอกจากนี้ ยังช่วยให้การประชุมดำเนินไปได้อย่างราบรื่นด้วย ”

กอล์ฟ - ชัยศิริ ตุ่มทอง

“ ในฐานะ LO การทำการบ้านล่วงหน้า เป็นการเตรียมพร้อมที่สำคัญ โดย LO ควรจะ ‘รู้เขารู้เรา’ และ ‘รู้รอบ’ ”

พริ้ม - พริ้มเพรา กิจพานิชย์

“ เราควรมีสติ ‘มีความตื่นตัวแต่ไม่ตื่นตูม’ อยู่ตลอดเวลา นั่นหมายความว่า เราจะต้องมีความละเอียดรอบคอบและมีความคล่องแคล่ว ว่องไวในการทำงาน รวมถึงต้องมีการสื่อสารที่ดี สื่อความได้ชัดเจน จับประเด็นได้ตรงจุด เพื่อให้งานเป็นไปได้อย่างราบรื่น ”

อ้อม - ญานิศา สุตรเชี่ยวชาญ

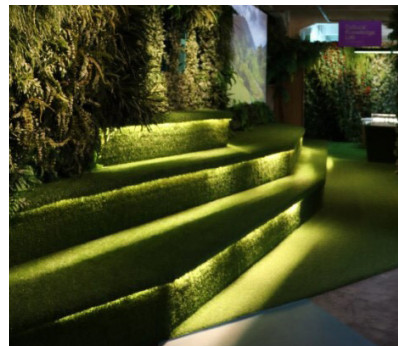
LO Spouse

พริ้ม - พริ้มเพรา กิจพานิชย์
เศรษฐกร ฝ่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ

ที่ผ่านมาได้รับโอกาสปฏิบัติหน้าที่เป็น LO ให้กับผู้ว่าการธนาคารกลางในภูมิภาคและแขกของธนาคารหลายครั้ง ทุกครั้งเราจะได้เรียนรู้ และได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ จากการสนทนากับแขกและจากการทำงานที่ต้องใช้ทักษะหลากหลายทั้งศาสตร์และศิลป์ อาทิ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การคาดการณ์และวางแผนล่วงหน้า การสังเกตและรู้จักจังหวะเวลาที่เหมาะสมซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยประสบการณ์ ในฐานะ LO การทำการบ้านล่วงหน้าเป็นการเตรียมพร้อมที่สำคัญ โดย LO ควรจะ ‘รู้เขารู้เรา’ และ ‘รู้รอบ’ กล่าวคือ ศึกษาข้อมูลที่แขกอาจสนใจและสอบถาม นอกเหนือไปจากประเด็นเกี่ยวกับแขกและการประชุม เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับ ธปท. สถานการณ์เศรษฐกิจ การเมือง และข้อมูลรอบตัวทั่วไป เป็นต้น เพื่อสร้างความประทับใจและอำนวยความสะดวกให้กับแขกได้อย่างดีที่สุด

อ้อม - ญานิศา สุตรเชี่ยวชาญ
เลานุกการ ฝ่ายตรวจสอบ 1

รู้สึกดีใจและเป็นเกียรติมากที่ได้มีโอกาสทำหน้าที่นี้ ซึ่งเป็นการสร้างประสบการณ์และเปิดมุมมองใหม่ให้กับตัวเอง ได้พบปะผู้คนหลายเชื้อชาติ รวมถึงผู้บริหารระดับสูงของแต่ละประเทศ อีกทั้งยังเป็นการฝึกทักษะภาษาได้อีกด้วย การเตรียมตัวสำหรับหน้าที่ LO Spouse เน้นที่การศึกษาวิธีการปฏิบัติตัว การพูด การวางตัวให้เหมาะสม เพื่อให้ดูมีความเป็นมืออาชีพและไม่ให้เกิดข้อผิดพลาด และควรมีการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่เราต้องดูแลในรายละเอียดส่วนตัวเบื้องต้น เช่น รูปถ่าย ชื่อจริง อาหารที่ชอบ อาหารที่แพ้ แพ้ยอะไรหรือไม่ รวมถึงการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว ประวัติของสถานที่สำคัญต่าง ๆ ร้านอาหารแนะนำ โดยรอบ เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะต้องเตรียมข้อมูล เหล่านี้แล้ว เราควรมีการดูแลตัวเองเช่นกัน นั่นก็คือ ควรพักผ่อนให้เพียงพอเพื่อพร้อมปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละวัน และสิ่งที่สำคัญมากคือ การมีไหวพริบและการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่ดี เพราะเราจะต้องเผชิญหน้าอยู่กับสถานการณ์จริงที่อะไรก็สามารถเกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ เราควรมีสติ “มีความตื่นตัวแต่ไม่ตื่นตูม” อยู่ตลอดเวลา นั่นหมายความว่า เราจะต้องมีความละเอียดรอบคอบและมีความคล่องแคล่ว ว่องไวในการทำงาน รวมถึงต้องมีการสื่อสารที่ดี สื่อความได้ชัดเจน จับประเด็นได้ตรงจุด เพื่อให้งานเป็นไปได้อย่างราบรื่น

วิถีทัศน์บทสนทนาระหว่างตากับหลาน

หน้าต่างอาเซียน

ห้อง "เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย"

ASEAN Street Food

ASEAN Cultural Center

ศูนย์วัฒนธรรมเพื่อการเรียนรู้ ครบเครื่องเรื่องอาเซียน

นับตั้งแต่การลงนามในปฏิญญาอาเซียนกว่า 52 ปี ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้เกิดความร่วมมือร่วมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากขึ้น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และในโอกาสที่ประเทศไทยเป็นประธานอาเซียนในปี 2562 BOT พระสยาม MAGAZINE จึงขอแนะนำศูนย์วัฒนธรรมความรู้ที่ครบเครื่องเรื่องอาเซียน ซึ่งได้จัดแสดงในรูปแบบที่น่าสนใจ มีชีวิตชีวา ควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้ศูนย์วัฒนธรรมแห่งนี้สะท้อนอัตลักษณ์ของอาเซียนพร้อมกับให้สาระความรู้ที่มีประโยชน์

จากพื้นที่กว่า 600 ตารางเมตร บนชั้น 3 ของอาคารหอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน ได้สร้างสรรค์เป็น "ศูนย์วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Cultural Center)" ในปี 2558 ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงวัฒนธรรม นับว่าเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ทางวัฒนธรรมแห่งแรกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ "เราอยู่ร่วมกัน" คือพื้นที่ที่เล่าเรื่องราวผ่านลำดับเหตุการณ์สำคัญของประชาคมอาเซียน (ASEAN Timeline) เพื่อสร้างความเข้าใจในความเป็นมาของอาเซียน โดยเฉพาะเหตุการณ์สำคัญ

อย่างการเกิดขึ้นของสมาคมอาเซียนในปี 2510 ระหว่างอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย นอกจากนี้ยังมีวิถีทัศน์บทสนทนาระหว่างตากับหลานที่เข้าใจง่าย พร้อมคำบรรยายทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้พิการทางการได้ยินและชาวต่างชาติ

"ผูกพันหนึ่งเดียว" บริเวณที่ผู้เข้าชมสามารถทำความรู้จักแต่ละประเทศสมาชิก โดยจัดแสดงทั้งข้อมูลทางชาติพันธุ์ ศาสนา สกุลเงิน และภาษาที่ใช้ ผ่านระบบสัมผัสดิจิทัลและจอแสดงผลขนาดใหญ่

ผู้เข้าชมสามารถสัมผัสชมรดกทางวัฒนธรรมในทุกมิติไปกับ "เที่ยวไปในอาเซียน" ประกอบด้วยห้องแรก คือ "มรดกของเรา" นำเสนอความเป็นมาของประเพณีสำคัญ และวัตถุที่ใช้ในประเพณี เช่น สงกรานต์ โหลเชื้อไฟ และหน้ากากเทศกาลมาลาการ่า ห้องที่สอง "เข้ามาทักทาย" พบกับหน้าต่างอาเซียนที่แสดงวิถีทัศน์การทักทายด้วยภาษาอาเซียนทั้ง 10 ชาติ ห้องที่สาม คือ "อยู่สบายอาเซียน" นำผู้เข้าชมสู่สถานที่ต่าง ๆ เพื่อพบกับการใช้ชีวิตในแต่ละท้องถิ่นอย่างสมจริง ห้องที่สี่ คือ "เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย" ใช้กล้อง Kinect ในการตรวจจับการเคลื่อนไหว ให้ผู้เข้าชมได้ลองสวมใส่ชุดแต่งกายประจำชาติของประเทศอาเซียน และห้องสุดท้าย "หลากหลายงานเด่น" สแกนงานอาหารด้วย QR Code เพื่อรับชมภาพสามมิติ

ของอาหารอาเซียนพร้อมวัตถุที่ใช้ผ่านเทคโนโลยี Augmented Reality (AR)

"หมุนเวียนเปลี่ยนเรื่อง" บริเวณที่มีการจำลอง ASEAN Street Food ให้ผู้เข้าชมได้เพลิดเพลินไปกับร้านอาหารริมทางสไตล์อาเซียน และระบบจอสัมผัสสั่งอาหารที่มีพ็อคครัว - แม่ครัว 3 มิติ จากเทคโนโลยีไบพัต Hologram มาปรุงอาหารให้เราได้รับชม นอกจากนี้ยังมีมุมนั่งพูดคุยสบาย ๆ ท่ามกลางบรรยากาศสวนสาธารณะ "เรียนรู้ในสวน" ซึ่งมี ASEAN e-Library สำหรับผู้ที่ต้องการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเอง และบริเวณสุดท้าย "ชวนกันสร้างสรรค์" พื้นที่จัดกิจกรรมหมุนเวียนทุก 2 เดือน เช่น จัดแสดงพิธีแต่งงานตามประเพณีของแต่ละประเทศอาเซียน และ Workshop ทำขนมมงคลหรือมาลัยข้าวตอก ซึ่งเป็นการเรียนรู้ผ่านวัฒนธรรมท้องถิ่น และศิลปะท้องถิ่น เรียกได้ว่ามาที่เดียวครบเครื่องเรื่องอาเซียนจริง ๆ

เวลาเปิด/ปิด วันอังคาร - อาทิตย์ 10.00 - 17.00 น.
ปิดวันจันทร์และวันหยุดนักขัตฤกษ์

โทรศัพท์ 0 2224 4279

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าใช้จ่าย

ที่ตั้ง ด้านหลังอาคาร ซิวโงมละ 30 บาท

Singto-Mangkud

2 คาเฟ่ บนถนนราชพฤกษ์ ที่มีแต่ความอร่อย

“ราชพฤกษ์” ถนนสายสำคัญที่ทอดยาวในฝั่งธนบุรี ซึ่งหลาย ๆ คนใช้เป็นเส้นทางสัญจรเข้าออกเมืองอยู่เป็นประจำ ทำให้ตลอด 20 ปีที่ผ่านมาจนถึงวันนี้ เกิดความเจริญอย่างรอบด้าน ทั้งบ้านจัดสรรตามแนวโครงการรถไฟฟ้า ส่วนต่อขยาย และคอมมูนิตี้อสังหาริมทรัพย์ที่ขึ้นอยู่เรียงราย ถนนเส้นนี้จึงเป็นที่ตั้งของร้านอาหารและคาเฟ่มากมาย จนให้ใคร ๆ เข้ามาสัมผัส BOT พระสยาม MAGAZINE ฉบับนี้ จึงขอแนะนำร้าน 2 ร้าน ที่รสชาติถูกปากและหน้าตายังดูใจ อย่างร้าน Singto Café และ Mangkud Café

Singto Café

หากใครต้องการจับขาหรือกาแฟในยามเช้าก่อนขับรถไปทำงาน หรือผ่านย่านนี้เป็นประจำ คงเคยสะดุดตากับร้านกาแฟน้องใหม่ สไตล์โมเดิร์น บรรยากาศเรียบง่าย ราคาสมวัยกระเป๋าคงตั้งอยู่บนถนนอัจฉริยะประสิทธิ์ที่เชื่อมต่อมาจากถนนราชพฤกษ์ ชื่อร้าน “สิงห์โตคาเฟ่” พ้องกับชื่อ “ดร.สิงห์ชัย บุญโยธิน” เจ้าของร้าน อดีตผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายบริหารความเสี่ยงองค์กร ธนาคารแห่งประเทศไทย จุดเด่นของร้านคือ มีเมล็ดกาแฟให้เลือกหลากหลายสายพันธุ์

เมนู Signature ของร้านเริ่มด้วย Latte Crystal Ball ตัวกาแฟเอสเปรสโซ 2 ช็อต จากเมล็ดกาแฟ Standard ตัวกลาง มีครีม่าเพิ่มกลิ่นหอมกรุณขวนลิ้มลอง รินผสมกับนมตีฟอง และใส่น้ำแข็งที่เสมือนเป็น Crystal Ball อันสวยงาม เมื่อดื่มเสร็จแล้วสามารถเติมเต็มรสชาติดีด้วยชา Twinings ซึ่งเป็นส่วนผสมที่แตกต่างแต่รสชาติ

อร่อยเข้ากันอย่างลงตัว และ Cold Drip Coffee จากเมล็ดกาแฟ Jamaica Blue Mountain บดหยาบ ที่ใช้กระบวนการดริปแบบเย็น เพื่อให้เกิดความนุ่มนวลและหอมกลิ่นกาแฟอย่างเต็มเปี่ยม นอกจากนี้ ทางร้านยังมีเมนูอื่น ๆ เช่น Matcha Latte Iced Chocolate หรือ Thai Tea ให้ผู้ที่ไม่ทานกาแฟได้ลิ้มลองกันด้วย

เวลาเปิด/ปิด วันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 6.30 - 18.30 น.
วันเสาร์ - อาทิตย์ เวลา 7.30 - 18.30 น.
โทรศัพท์ 08 1444 9848
ราคาเฉลี่ยต่อคน 50 บาท
ที่จอดรถ บริเวณหน้าร้าน

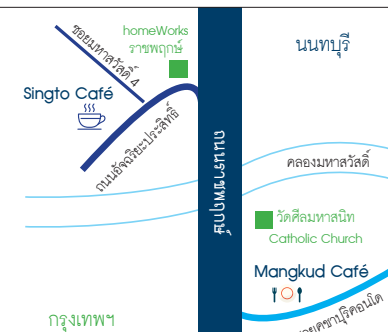
Mangkud Café

ถัดมาที่โฮมเมดคาเฟ่อาหารไทยโบราณ-ร่วมสมัย ตึกสีน้ำเงินโดดเด่นริมถนนราชพฤกษ์ขาเข้าเมือง ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยแนวคิดอันลึกซึ้ง โดยคุณรักษ์ (อนุรักษ์ แพรโรจน์) เจ้าของร้าน เล่าให้ฟังถึงที่มาของชื่อร้านว่ามาจาก “วังสวนมังคุด” ย่านวังหลัง โดยเชื่อมโยงกับความตั้งใจของคุณรักษ์ที่ต้องการหยิบจับวัตถุดิบรอบตัวในบ้าน เช่น ัญชัน ตะไคร้ ใบเล็บครุฑ และผักสวนครัว มาสร้างสรรค์อาหารไทยสไตล์ชาววังโบราณอย่างมีศิลปะผ่านสูตรจากคุณยาย ภายใต้ความเป็นกันเองแบบไทย ๆ เสมือนเจ้าของบ้านทำอาหารให้แขกผู้มาเยือนรับประทาน และยังประยุกต์อาหารให้เข้ากับยุคสมัยด้วย

เปิดด้วยจานเรียกน้ำย่อยอย่าง “ม้าห้อ” ของทานเล่นโบราณหายาก ที่เป็นผลไม้รสเปรี้ยวคู่กับก้อนหมูกึ่งสดหวาน คล้ายไส้สาหร่าย แต่ทานเข้ากันได้ดีเกินกว่าจะอธิบาย และ “หมักรัก ในสวน” ที่หน้าตาเหมือนก๋วยเตี๋ยวสุวนแต่ใส่เส้นเป็นต้นหอม แดงกวา แครอท และเส้นหมี่ขาวห่อด้วยแป้งญวน ราดด้วยน้ำยารสเผ็ดกำลังดี จัดจานอย่างประณีตด้วยดอกไม้สีส้มสวยงามพร้อมความหอมกรุณจากกลิ่นาง

หนึ่งในเมนูอาหารจานเดียวที่เป็น Signature คือ “ผัดไทยล้านนา” ที่สร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ โดยได้แรงบันดาลใจมาจากสาวเครือฟ้า ใช้เส้นข้าวซอยทอดที่จัดวางคล้ายมวยผม ปักปิ่นด้วยใบกุยช่ายอย่างอ่อนช้อย และราดกะทิข้าง ๆ เปรียบดั่งการประแป้งของหญิงสาว รสชาติอร่อยออกหวาน แดงยังกรุบกรอบเคี้ยวเพลิน และ “ข้าวคลุกปลาทุเรียนยาย” เป็นข้าวหอมมะลิน้ำดอกอัญชัน พร้อมปลาทุเรียนข่อย มะนาว และมะเฟือง รสเปรี้ยวเค็มเผ็ด จัดจาน หอมกลิ่นสมุนไพร

สำหรับขนมหวานของทางร้าน ก็จะเป็น “สำปันนี่” ขนมไทยหาทานยาก ทำจากแป้งมันคั่วกับกะทิ ทานทีละนิดให้ความหวานละลายในปากช้า ๆ อย่างละเมียดละไม และ “ลูกชุบอบควันเทียน” อันหอมหวาน ที่ทำเป็นรูปพืชผักสวนครัวซึ่งมีตะกร้าเล็ก ๆ สำหรับ

ใส่ก้านลูกชุบที่มาจากก้านพริกจริง ๆ ตกท้ายด้วยเครื่องดีมีอย่างน้ำสมุนไพรอัญชันใบเตยหรือน้ำมะตูม เพิ่มความเย็นชื่นใจแถมยังได้ประโยชน์ต่อสุขภาพ

นอกจากเมนูที่เป็น Signature แล้ว ยังมีอีกหลายเมนูที่อร่อยไม่แพ้กัน อาทิ แกงเผ็ดเป็ดย่างในสวนผลไม้ กะหล่ำปลีฉ่ำน้ำปลา หรือจะเป็นก๋วยเตี๋ยวชอสมะขามงาคั่ว ใบเล็บครุฑกรอบ ซึ่งทุกเมนูการันตีความอร่อยทุกคำที่ได้รับประทาน แลขอ ๆ หมดจานโดยที่คุณไม่รู้ตัว ทานข้าวอิ่มแล้ว สามารถเดินขึ้นไปชม Art Gallery ที่ชั้น 2 ของร้านได้ด้วย เรียกได้ว่าอิ่มท้องแล้วยังอิ่มตาอิ่มใจกับงานศิลปะ ทั้งในงานและในร้านด้วย

เวลาเปิด/ปิด 11.00 - 20.00 น. (หยุดทุกวันจันทร์)
โทรศัพท์ 0 2432 0968
(วันเสาร์ - อาทิตย์ กรุณาจองล่วงหน้า)
ราคาเฉลี่ยต่อคน 200 - 400 บาท
ที่จอดรถ บริเวณหน้าร้าน

2 คำศัพท์กับการประชุม ASEAN

ประเทศไทยได้ทำหน้าที่เป็นประธานอาเซียนตลอดปี 2562 นี้ ถือเป็นความภูมิใจและโอกาสอันดี ที่ประเทศไทยจะแสดงความพร้อม สร้างรอยยิ้มและความประทับใจแก่ผู้มาเยือนในทุก ๆ ด้าน จึงมีคำศัพท์น่ารู้มาฝากผู้อ่าน เพื่อพร้อมรับการเป็นประธานอาเซียนในครั้งนี้

Advancing Partnership for Sustainability “ร่วมมือ ร่วมใจ ก้าวไกล ยั่งยืน”

แนวคิดหลัก ที่ไทยได้ประกาศจากการรับตำแหน่งเป็นประธานอาเซียนปี 2019 ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ (1) ‘การก้าวไกล’ (Advancing) หมายถึง ร่วมกันใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ควบคู่ไปกับการสร้างระบบภูมิคุ้มกันจากเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อก้าวไปสู่ดิจิทัลอาเซียน (2) ‘การร่วมมือ ร่วมใจ’ (Partnership) หมายถึง การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนภายในอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา และประชาคมโลก เพื่อเพิ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับนานาประเทศและเพิ่มบทบาทของอาเซียนในเวทีโลก (3) ‘ความยั่งยืน’ (Sustainability) หมายถึง การสร้างความยั่งยืนในมิติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความมั่นคง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมถึงเศรษฐกิจสีเขียว และการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยองค์ประกอบดังกล่าว เป็นสิ่ง

ที่ไทยจะเน้นย้ำและผลักดันเพื่อขับเคลื่อนอาเซียนในช่วงที่ไทยเป็นประธานอาเซียน

CMIM

หรือ Chiang Mai Initiative Multilateralisation หรือ มาตรการริเริ่มเชียงใหม่พหุภาคีของกลุ่มประเทศ ASEAN+3 ประกอบด้วย ประเทศในกลุ่มอาเซียน และอีก 3 ประเทศเพิ่มเติม คือ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ซึ่งเป็นความร่วมมือทางการเงินในภูมิภาค มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกลไกป้องกันและให้ความช่วยเหลือทางการเงินในภูมิภาค ในกรณีที่ประเทศสมาชิกประสบปัญหาดุลการชำระเงิน หรือขาดสภาพคล่องในระยะสั้น โดยมีวงเงินรวมทั้งหมด 240 พันล้านดอลลาร์ สรอ.

ติดตามข้อมูลข่าวสารได้ที่ <https://asean.org>

หนังสือห้ามงคล ในงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก

เนื่องในงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก คงไม่มีหนังสือชุดใดจะทรงคุณค่าและน่าเน่าน่าไปกว่า หนังสือเกี่ยวกับพระราชพิธีบรมราชาภิเษก 4 เล่ม โดยกระทรวงวัฒนธรรม ที่ได้รวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับพระราชพิธีบรมราชาภิเษกไว้อย่างครบถ้วน ทั้งยังรวบรวมภาพหายากในพระราชพิธีฯ ให้ได้รับชม

หนังสือ “พระราชพิธีบรมราชาภิเษก” และ “The Royal Coronation Ceremony”

โดย กระทรวงวัฒนธรรม

เนื้อหาเกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมตามโบราณราชประเพณีเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ ซึ่งมีความสำคัญในการถวายพระเกียรติยศ อาทิ ความเป็นมาของพระราชพิธีฯ ลำดับชั้นพระราชพิธีฯ นอกจากนี้ยังมีการรวบรวมพระปฐมบรมราชโองการ รัชกาลที่ 1 - 9 และบันทึกลำดับชั้นพระราชพิธีบรมราชาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รวมถึงภาพหายากในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในหลายรัชกาล

ท่านสามารถติดตามอ่านหนังสือชุด พระราชพิธีบรมราชาภิเษกทั้ง 4 เล่มได้ที่ ห้องสมุดพระองค์เจ้าวิวัฒนาไชย ศูนย์การเรียนรู้ อปท. หรือดาวน์โหลดฉบับออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ของกระทรวงวัฒนธรรมได้ที่ www.m-culture.go.th

หนังสือ “ประมวลบทความเกี่ยวกับพระราชพิธีบรมราชาภิเษก”

โดย สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

หนังสือที่รวบรวมบทความอันเกี่ยวกับพระราชพิธีบรมราชาภิเษก 6 เรื่อง จากพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และพระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร ซึ่งแต่ละบทความมีเนื้อหาว่าด้วยพระราชพิธีบรมราชาภิเษกในครั้งอดีต รวมถึง “เครื่องต้น” หรือเครื่องใช้ในการประกอบพิธีบรมราชาภิเษกแต่ละชั้น

หนังสือ “ประมวลองค์ความรู้พระราชพิธีบรมราชาภิเษก”

โดย กระทรวงวัฒนธรรม

หนังสือสำคัญที่รวบรวมความรู้เกี่ยวกับพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ตั้งแต่ความหมาย ความสำคัญของพระราชพิธีฯ พระราชพิธีในสมัยต่าง ๆ แต่ครั้งอดีต และหมายกำหนดการพระราชพิธีบรมราชาภิเษก สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ตามประกาศสำนักพระราชวัง

และเนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่สำคัญในการพระราชพิธีบรมราชาภิเษก อาทิ รายชื่อแหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ 108 แห่ง และสถานที่ทำน้ำอภิเษก 76 จังหวัด และกรุงเทพมหานครฯ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

